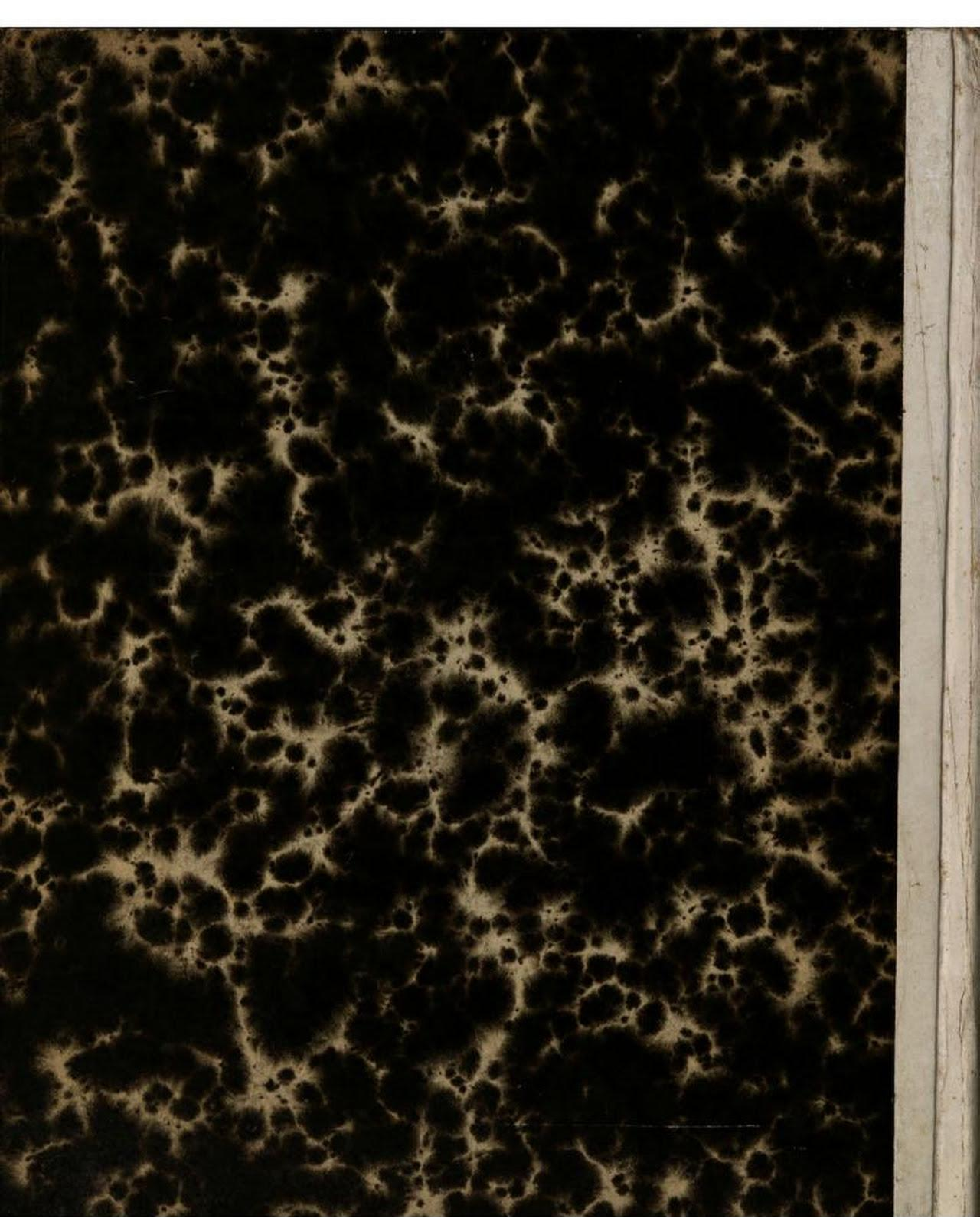

אבן בחן

הללו את שם הספר הזה זקנים עם נערים בחורים בחורים :

בִּכּוּרִים בִּכּוּרִים אבן בחן פנת יקרת מוסד המוסדים, הרימו איש על שכמו
כי נשגב שמו בחוט השער"ה תלויים הררים, מקרא מועט והלכות
דרך ארץ טורי אבני גזית תבנו פלטרים, מיוסדים מהשלם
לבית קלונימוס כלו כמום להאיר עיני העברים, במחשכי
הזמן כמהרים מוכים בסנורים, לסקל המסילה
ומכשול להרים, מה לכם לדרך שחור למלאת
חרשות וחשפי מעוג בילדי נכרים, משכו
וקחו לכם רצון ושעשועים מפוארים
בני ציון היקרים, ובמעוט
דינרים,

נדפס על ידי קור"נילייו אדי"ל קינד
בשנת שו"ה לפ"ק פה

ויניציאה

רגע אדבר ׳ והעורים הביטו
תוכחו׳ אחכר׳ התמהמהו
ותמהו לרעם גבורותי
ארזים אשבר ׳ בהלחמי ביום קרב בצאתי
גדודים וחילים אגבר ׳ ארץ ושמים האזינו
קולי ׳ מעשה בראשית שיתו לבכם לחילי
כי מלאתי עברה ׳ כאשה עוברה ׳ תבער
כמו אש קנאתי בעצמותי עצורה ׳ תפיק
מזן אל זן עד שאראה גויתי כלה כמדורה ׳
מנפש ועד בשר דולקת והולכת בסביבי
נתחי תצת ותתלקח׳ לסלף בוגדי׳ נבהלתי
מראות כי אעצום עיני וכי אפקח ׳ נלאתי
כלכל חמס ושוד אין לאל ידי שאסיח מרעתי
או אשכח׳ עלה באשם וצחנתם לא יעבירוה
עפרות תבלין וכל אבקת רוכל אשר ירקח׳
לאלה תחלק מליצתי ריב אריב עמהם ועם
מעשיהם אתוכח ׳

לזרע יעקב תהו בקשו׳ לבני ישראל
הישרה יעקשו׳ לעברי׳ העורי׳

המטים עקלקלותם ׳ ליהודים האמללים
ונלוזים במעגלותם׳ חזון הרביתי משא צור
חזות קשה וכמה פורעניות במליצה דמיא
לססא במאמרי׳ מרים והמה פתיחות חדים
כחרב פיות׳ ירדו חדרי בטן ושפוני טמוני
לבות וכליות׳ כלי זיני עלי חרב וחנית קשת
נחושה וקרני ברזל ׳ על עם עברתי אצום
לנתוש ולנתוץ לשלח אותו לעזאזל ׳

אני טרם אחל התחלות קשות ׳ קודם
אספר קדמוניות עד שאגיד
חדשות ׳ מפריחי נשמות משיבי הרוח
מצודדות נפשות ׳ אתנצל לכל חכם לב
בלבבו ׳ יבין במשקולת דעתו ׳ אוהב יושר
ודן דין אמת לאמתו ׳ פן יחסרני שומע
לפתח אמרי ׳ פן יתן תפלה על חלומותי
ועל דברי ׳ פן בהכשלי אויבי עלי יגילו
ובפידי ישמחו משנאי ומצרי ׳ ידעתי אם
ארשע לא יזכוני ילדו׳ ושחרות לא יצדיקוני
נערי׳ שמא יטעה בדברי המעמיקים סרה

והמומים חוקרי׳ שמא מתוכם ילמדו קנאי׳
לשקר׳ אולי משנה טעם נכון יקח בהצעתי
ולתומו יבא כדוקר ׳ אפשר ידינני לחובה
מעול וחומץ הרגיל אחר סתרים לבקר ׳
ונהם עלי ביום ההוא לאמר ראיתם פלוני
בכמה גדולות החל בגאוה כבצע אמרתו ׳
כאלו מדרגתו או גבה מעלתו ׳ הרחיבו פיו
לבלי חק ומרחוק מלחמה להדיח ׳ כאלו
הוא מהראוים להוכיח ׳ פושעים וחטאים
יהדו המסית והמדיח להמית ולהשמיד בן
או תלמיד תבשילו מקריח׳ או מימין נאמני׳
לרחוץ צואת האשמים ואת דמיהם ידיח ׳
או מפני שהשערה משחקת לו וכל אשר
יעשה יצליח׳ מה היום מה נשתנה׳ שהושיב
עצמו בראש מרומים וראש פנה ׳ מימינו
כלי משחיתו ועל שמאלו מגן וצנה׳ מה
כחו ומה גבורתו׳ אי זה דרך עבר רוח אלהים
לדבר אותו ׳ מי הוא זה שבא לרדות או
להוכיח בשער ׳ בדבריו יתנשא כמלך
בגדוד כאריה בבהמות יער ׳ מה טיבו ומה
מעשיו כי יהרהר אחר בני הזמן׳ כאלו בעיניו
הדור יתום וישראל אלמן ׳ ובעצמו שער
לתקן עוותם שהוא רופא אומן ׳ לא יעדר
תבלין ולא חסר מכל סמן וסמן כאלו משחו
אלהיו שמן ששון מחבריו בינה יתירה
ככלכל והימן ׳

הן כל אלה ראתה עיני כי כפי הנראה׳
כל שומעי ישום וישתאה ׳ חסר
משוגעים יחשבני או גס הרוח וגאה׳ זחלתי
ואירא׳ פן תקראנה אותי לזות שפתים ׳
דבת עם לא יגורו מפני איש ואם יעלה
שיאו לשמים ׳ לתת מום באדם לעות אותו
בחובו ׳ ואם יגביה כנשר או ישים עבים
רכובו ׳ ואולם בעבור זאת ׳ להסיר מעלי
תלונות עזות׳ אצטרך להתנצלות ׳ לכל
אשי׳ אשם נפשי ולא יחסו לי גודל הסכלו׳

השומע ישמע הולך נכוחו הבוחן האמת
והשקר החיוב והשוללות ׳ אהרה דל יחדל
לעברה זדון או מפני הוללות ׳ לא אקריב
משפחות לגברי בקהל אשוע דרך כללות ׳
רודפי צדק אתם רעי מנעורי עד הלום
ברחתי מהגאוה ובחרתי השפלו׳
ואף כי היום אראה אומתנו היורדת היא
עד עפר ספות גלות על גלות לא עדיתי
גאון וגוברה בתחילת דברי ׳ ליתרוני על
זולתי או דעדיפנא מחבירי ׳ לא עוררני
ולא היתה נסבה לכבודי ולכבוד בית אבא׳
לא לתורה למדתי ולמעשים טובים שבידי׳
לא הוחזקתי כן בשכני ולא כן אנכי עמדי׳
לא מפני כסף וזהב ׳ לבבי בקרבי ירהב ׳
אללי לי אללי׳ כי אזל מכלי ׳ גם לא באתי
ליטול עטרה לעצמי ׳ ולמען ספר שמי ׳
והנה מארץ שפל מקומי׳ חלילה לי מחטוא
להוכיח משחית ומחבל ׳ או צור ישועתי
מנבל ׳ ומי יתן והייתי מהראויים תוכחת
לקבל׳ לא לבשתי מלבוש יארך ממני ומדי׳
לא כמדתי ׳ פן בצעדי יפילוני אכשל
בהליכתי׳ לא בעינא מסאנא דרב מכרעי ׳
פן יתקלסו בי אחזת מרעי׳ כללו של דבר
לא נתכונתי להרבות תוכחות ׳ בדברי
צחות׳ ואמרי שפר׳ רק להכלים עצמי ׳
ואת רעי עמי בלהן וזעון ועיפרה ועפר ׳
אתי בדומים לי שואפי הרוח ורועי אפר ׳
לי ולהם אשים דברתי ורוע מעלליו אומר
עם הספר ׳ אנחנו היודעים בדברי הבאי
המצפצפים והמהגים ׳ המכלים ימיהם
אכול ושתה בתענוגים׳ ועושים כל ימיהם
בחגים ׳ ואחרי שהבדילנו משאר עממין ׳
חונן הדעת יהב חכמתא לחכימין ׳ במה
שחלק לנו בינה מענוה ׳ לא הואלנו ונשב
בחדר משכיות ספון בארז שטח׳ בקרן זוית
בירכתי האהל בפאת מטה׳ לדרוש ולתור
בחכמה׳

בחכמה׳ הצלנו והשגנו אלמרה׳ וגם בין
העמרים ערמה׳ ואולי כרי גבוה ותלול׳
ועתה למנות ימינו כן נודע בחשך ילכו
אחד לאחד ימסו כמו מים כמו שבלול׳ זה
העם נבל ולא חכם אני והם היינו לעם
אחד עם הדומים לחמור׳ אליהם מלאתי
מלין תטופנה שפתי לענה וידי נטפו מר׳
כי בהם החלותי מראש בי ובהם אגמור׳
לכן סעיפי ישיבוני לבלתי אשוה בנזק זרי׳
יסרוני כליותי לבל אצר צרת אחרים; טוב
כי תיקר נפשי בעיני היא לבדה כסותי
ושמלתי׳ בחייה חיי כמותה מיתתי׳ עתה
היכול אוכל לתקן עותתי׳ אעשה אך אני
לביתי׳ ומרה לי ולהם צמתו בבור חיי וכל
אחד יגורני בחרמו׳ הנני פורש מהם אם
הימין וישמאילו כל אחד יחוש לעצמו׳
אנהו בדידהו כנוח עליהם רוח בער׳ ושאנו
אינהו בשלי אני דואג ומצטער׳ כי נותרתי
ערום לבי יסער׳ אוי לנפשי גמלה לי הרעה
אבוי ללב כסיל ימין ושמאל שמני רק זועה׳
לכן ריב אל לבי אריב׳ שמני שומם ואותי
החריב׳ על קלקולי לערב אלין בכי אאנח
בבקרים׳ אעשה לי מספד תמרורים׳
לאמר ישמעו העורים׳ שברירי ברירי בכסי׳
חורי במשתה היין כי כן יעשו הבחורים׳
משום ונוסרן ממני יראו הנצבים נושבים
עלי תלם׳ אשר חננם השם הכנה ויכולת
לעלות במדרגות הסולם׳ בטרם יעלה ענן
מנוחתם וסר צלם׳ ולאט הזמן ישה לארץ
מנלם· יבינו לאחריתם לבל יקרם כמו לי
מקרה הכסיל ואני מוסר לכלם׳ אולי
בריבי יכנע לבבי הערל בן נעוה׳ או יבטל
עבוד׳ זרה שלו יקוץ ויגער בהבלי התאוה׳
אולי ישוב ונחם מלכת ארחות עקלקלות
אולי יש תקוה׳

אקונן על זמני איליל על ימי אשא
בכי ונהי׳ אחבירה עליהם במלין חרטת
לחולף מוסר להווה תוכחת לבא לכל עוכר
לו יהי׳ הנפשות היבשות׳ במחץ מכתי
אנושות׳ שמעו זאת השכילו ובינוה׳ קינת
היא וקוננוה ילמדוה אוררי יום יבכון עמת
כל מרירי לבא׳ העתידים עורר לויתן על
אבור ימיהם חרון אל כל המונם וקצף קצף
רבה׳ המוכנים לפתוח בחרטה כי יתנו
כקטר ואסר לענות נפש ולהט אותם היום
הבא׳ החושבים בלע המות לנצח או לימים
רבים החזון ולעתים רחוקות הוא נבא׳
אדברה וירוח לי מקצר רוח׳ רוח עועים
מבעטי זיקא דשמיא טבוח סביבינוח׳
נופח באש פחם בקרבי יחם עד נחר מפוח׳
הציקתני ותחלצני אל דודי לשוחח׳ יצר
מחשבות מחבלים כרמים קוטפים מלוח׳
ומתוכה הקול מדבר ואותי צוה עתה בא
כתבה על לוח׳ הגא תוגתי יכלכל מחלי׳
דאגה בלבי לאבדן עתותי כל ראש לחולי׳
אשירנה לאחר קצץ בנטיעות לבי המר
הרבה אשמח עמי להפליא׳ ובכל זאת
אברך הגומל לחייבים רעות אתן צדק
לפועלי׳

אח ואחות עזר כנגדי המציאני יוצרי
מבטן לבל אשב בדד ולא אהיה
לבדי׳ אחות קטנה פקחת נפשי המדברת
נתנה בי טהורה ותהי לצדי׳ ושדים יש לה
למען ארוה בכל עת משוד תנחומיה מזיז
כבודה אמוץ לשדי׳ מרתה באלהיה חללה
יפעתה׳ ותעד בזמה וחליתה׳ באפופירת
בין שדיה ילינו ותזנותיה באשר היא שם
על מכונתה׳ זאת היא הנשמה החכמה
הרוח המושלת׳ שידוכר בה נכבדו׳ מעשיה
בקו מפעליה במשקלת הזאת היא שיאמרו
הנפש המשכלת׳ היתה בעוכרי גרמה לי
מות ומשכלת׳ ואחיה אח קטן בכור שטן

נצב לקראתי · לב טהור אף בלי פשע
בתחלת בריאתי · למען הראותי · הובא
לנחותי · הדרך אור לנתיבתי · נוטע און
נטעהו שורק מראש· ויוצא אשכלו׳ מרורות
ענבי רוש · לעשוק אהב בערבי זרע און
בבקרי׳ יחרוש · ויזן גם הוא זנות יין ותירוש·
וגם שאול באובות חדשים לדרוש · כסוי
חטארת אדוק בה קשרת לפרוש · אוי לאח
ולאחות האח יבעירו שרפוה בגחל · בגדו
כמו נחל · בן בליעל והבת השובבה· הסיעו
עצמן מן האחוה ·

אחי ואחותי · אותי שכלתם עכרתם
אותי · אם פרי מאויי · תאכילוני
בחיי· צר לי מאד ואף כי אחרי מותי · מר
לי מאד מכם להשתגע עזרתוני · ולא
להתחכם עד מתי אתם מאנים · סרבים
וסלונים · ולהעציב אביכם שבשמים תעשו
כונים · הטרם תדעו כי אבדה תקוה ואפס
תוחלת בהמלא סאתכם · נקם יבא גמול
אלהים תשאו את עון כלימתכם· נשמתי
גדרה פרצה הסירה מסוכתה · נפשי יצארת
ממחיצתה · בי הביא אחיה אותה · לב רע
יועץ ובליעל הוא חרש ומסגר משפיל ומרי׳
אחר כונת הלב הן הן הדברים· לכן אתוכח
עמו לבדו · עפעפי יישירו נגדו · ואולי
יאספו מרמים כמוני התולים עמדי יסבו
עמדי במסבי · ואגידרת להם כמה מנעורי
ועד הלום לבי רמני התל בי · לזר חשבני
בחרשת און ועמל חרש על גבי · אשיחרת
איככה מצאתיו לב האבן קשה ורע מעללי׳
והוא כלבי · על פניו אוכיחנו לעושק ונלוז
בנפש ובמאד · תרא יחידתי ותירא נפשי
ותחיל מאד · אולי לבי רוח חדשה· יחדש
לבער הרע ערות עד יסוד·כמו נגיד אקרבנו
אענדנו עטרות לי לצבי ולכבוד ואם מאן
ימאן בהרב לשוני אצא לקראתו והכחרתי׳

אולי אוכל נכה בו ברוח שפתי והכתיו
והמתיו · אולי אוכל להלחם בו וגרשתיו ·

לבי גשח נא· הסכת ושמע הגיגי בינה
תדע ותשכיל מוצא דברי אמרי
האזינה · הלעד ברית לא תצור· ותהיא
כשמיר חזק מצור · ולא תקח צר תעודרת
לכרות ערלתך· ולאסוף חרפתך· אם בימי
ערנה ועת רצון נעו מעגלותיך · מה יהירת
בבא הקץ אליך· ימי הרעה עומדים עליך
לכלותיך · מגו תגורש בדד תשב משלח
ונעזב מה יהיו חלומותיך תדאג לימים
הראשונים היו טובים ונהמת באחריתך ·

לבי בינה שמע׳ זאת הלא ידעת לא לנצח
עלמות· סוף אדם למות· אח לא פדה
יפדרת אין שלטון לא יועיל הון זהב שבא
ותועפו׳ הרים· אם אסק שמי׳ ואציעה שאול׳·
לא אוכל לגאול· משחת חיי דור דורים·
הנה יום בא יום נקם ושנת שלומי׳ ישביעני
ממרומים· אין מנוס כי ישיגוני מוקשי מות
בין המצרים· ובוחן לבבות עפעפיו יבחנו
מעשי ידי אדם ביום ההוא נגלים ונסתרים·

לבי יחזור בך ויירש אלהי׳ בקרבך רב
לך הגלות נגלות אחר הרקי׳ סוב
אל אחריך ועתה יש מקורת · תשוב ותשב
באהלים כימי מועד שתול בנוה · האלהים
ירא מצותיו שמור את אשר תצורת · אם
תדרשנו אלהים יחנך ממנו פריך נמצא
פרי ישוח · עשה בעוד שאתה מוצא הטבע
שאנן · והגוף רענן · ואל יחסר המזג שווי
בצל הבריאות יתלונן · הרשות הנו בידיך
לסלק המסך וכלה ענן· ראה נא הכלי׳ אשר
בם מלאכתך· תליך וקשתך · כחו רם הגוף
שבטך ומשענתך בהמרת אמונת עתך ·
תמצאם כאשר תבקש · אין בהם נפתל
ועקש ·

לבי חזק ואמץ בעוד להלוחית ·
הבחרות ·

הבחורות קיימת ׳ עץ הדעת עודנו באבו לא
נפרצו עליו ולא נחלקה התיומת ׳ קודם
שיפשיטוני זקונים ׳כתנת עדנים׳ והשיגוני
ערום ועריה ׳ בטרם תלקח ממני חדא
דאזלא ולא אתיא ׳ עד אשר לא ירתק חבל
נפל לי בנעימים ׳ ותרוץ גלת הזהב וישנו
הכתמים׳ ונרוץ גלגל שחוזר בעולם במצות
שדי ממרומים ׳ יאתיו ימי מגורים לא ׳
מות מת להם כשבר חרש וימים ׳ והיה יום
אחד נראה בהקיץ אשר היינו כחולמים ׳

לבי אם לא עכשו אימתי אבקש לי
מנוח הכימי השיבה בכלות הכח ׳
לכל בני חלוף ימל קצירם ׳ גם רך גם ענוג
כי יזקין ימולל ויבש צפר עורם ׳ הזברא
בי השם חדשה ואחרי בלותי תהיה לי
ערנה ׳ הן אני מחומר קורצתי כונני הטבע
כאריה בלבנה ׳ פני פני אדם ולא פני נשר
שיחדשו בעורים לעת זקנה ׳ אף כי אני נכה
רוח כשתניתי מחברי הבחורי׳ ולא לטובה ׳
בנעורי בלא זקנה ושבה ׳ כמעט זקנתי
ושבתי תשש כחי כנקבה ׳ חלשו חושי ׳
נתקו מורשי ׳ ולא באתי בימים ׳ פני קמטו
בלא עת קורמי קורמי ונעשו תלמים ראשי
שהירה כתם פז בהיותו כאבו ושער צהוב
צמח כו׳ הלבינו שריגיו בפרש שיברה עליו
תשלג בקרבו ׳ בימי צבאי כעצם תומו ׳
שערי ממושך ומורט ויתר ממקומו ׳ קומתי
דמתה לתמר וגוי ישר ממסוכה הלכוף
כאגמון ואין מקימו ׳ קווצותי תלתלים
מעשה עבות תשרנה ותפוצנה ׳ מחלפות
ראשי חמודו׳ כזהב ודלתם כארגמן נדלדלו
ופרצים תצאנה ׳ מה אעשה כי יקום אל
לבקש עוני והנני ואת חטאתי הלא
תמצאנה ׳

לבי למה רמיתני במשאו׳ שוא כמקסם
כזב׳ הן גרשת אותי מחוץ למחנה
שכינה כצרוע וכזב ׳ שם נטיתי אהל
רשעים בתי אכזיב לאכזב למען כחש ברות
שקר ומדוחים דחה דחיתני ׳ בלך ושוב
ומחר אעשה בדבר חמלך יי׳ עד הלום
הביאותני ׳ כאשר ישא האומן את היונק
עביד דגזים ׳ בקליות ואגוזים ׳ עד כה
נשאתני ומיורדי בור לא חייתני ׳ ואם
בתנחומי הבל חלושים ׳ ולקראת נחשים
אלך כפעם בפעם ׳ וכמבקש תאנה בנותן
טעם ׳ אנחם את עצמי כתר לי זעיר עד
יעבור זעם ׳ הנה ימים באים נחליף כח
ונתעודד ׳ בצל החכמה נתעלסה באהבים
נשכון בטח בדד׳ כבוצר על סלסלות כדורך
בגת בזמירות נריע הידד הידד ׳ אמרתי גם
זה הבל בין כך ובין כך ויהי ערב ויהי בקר
שמש באה זרחה ונודד ׳ עד כה ועד כה
המצרים ליום רע נוגים לקשה יום ראו
תלאותי ׳ לימי הרע הגעתי לזמן אענן חזו
דאתאי חזו דאתאי ׳ ואם בתוחלת ממושכה
יכלו ימותי ׳ ובשהי פהי יעבירו חדשי ויתמו
שנתי ׳ איככה נעשית תורתי ואימתי ׳
ומסורת בידי וכך מקובלני מרבותי ׳ אל
תאמר לכשאפנה אשנה ׳ שמא לא תפנה ׳
ולבי לב כסיל לא יאמין ככא המונעים
כחנות עלי מחנה ׳ ילדי יום׳ כן נלחמים
מקולם לאיחת מחמונם לא יענה ׳

לבי פתיתני ואפת בפתותי לחם אבירי׳
גלוסקא יפיפיה ׳ פת הדראה מחטי
מנית ופנג סלת נקיה ׳ ביין הטוב לוקח
נפשות בלא צדיה ׳ ממית בנשיקת פי
צלוחית כמשחל ביניתא ׳ יין חלבין וחמרא
דפרוגיתא ׳ מראהו כלפיד כברק ירוצץ
בגביע ינוצץ בכסא דזוגיתא ׳ יין ישן המבער
כפיח כבשן מסיר שפה לנאמנים ומשחית
הודם ׳ יין לבן המלבין פני שותיו בהכנסו
בם ויוצא סודם ׳ ולפעמי׳ בשני יין מפניני׳

אדם / ירום ונשא בראש כל אדם׳ הטועמו
למעצבה ישכב וירדם / וכמיני מטעמים /
משכת בשרי כל הימים / חיתו יער ועוף
כנף אסיקי בטימי העליתי ברמים / מוקיר
שבי הייתי לצבות בטן ולא בראשי שומים /
ארדיא וגוזליא רכיכין שמנים ומפוטמים /
הדגה רבה / לא תחסר כל בה / כותח ומורי׳
עם כל ראשי בשמים /

לבי השיאתני ואסת במעדי בגדי
חמודות שני עם עדנים / בוץ
וארגמן מתהפך לכמה גונים / מילת צבע
זהורי וצבעונים / פארי פשתים אשר בו
תלבשנה בנות המלך הבתולות / ובגדי
חפש סלסלה ומלמעלה חליפות שמלות /
לבוש מלכות להראות שררה וממשלת /
תכריך בוץ שהכל פונים בו חור כרפס
ותכלת / כשמלה ברורה ובנעימה / כתונת
פסים אשר לו הרקמה / מלבד כסות לילה
ערש רענה מטה כבודה / סביב לח יריעת
עודפת וריחה נודפת / קנה וקרה כפתוריה
ופרחיה משוקדים יוצאים מצדה /

לבי חזקתני ותוכל באהבת נשים /
גלכרתי בשחיתותם כצפרים
האחוזים בפח מוקשי׳ / בחמודיהן כל יועילו
כסף וזהב עליהן תכשיטים משונים מעשה
חרשים / אלה אלהי אשר עשיתי ואת הפסל
הקנאה המקנה בביאה / זד יהיר אתה ועיני
סרסורי דחטאה / עוללו לנפשי השאת
והשבר / במראות הצובאות נשים באות
לפניהן ילך דבר / ברגליהן תעכסנה
מדקדקות בפסיעו׳ להמית נפשות מסקרו׳
עינים חרבות לשושות / לירות במו אופל
חצי אהבים לדעות החלושות / במעט נטיו
רגלים בצבאות או באילות / מדהרו׳ דהרות
עלמות תופפות ונשים יפות ומצהלות /
בחפות חתנים אחת בתוך אתתא לבתרי
בתפים ובמחולות / כאין שופכו אשורי
בשורי שרים ושרות בבי הלולא / את זה
לעומת זה ישאו קולם ירונו קול ענות ללא
עם בינות ישים תהלה / זמרן נשי ועניין גברי
זמיר עריצים לבסומי קלא / כאש בנעורת
למען ספות חטאת להרבות ניאופי׳ לבלה /
שרים אחר נוגנים בעוגב ומינים בחור עם
בתולה / המן הפלא אם אשר מדעת נבער
יצרו לא יבער / כלפיד אש בעמיר / ואם
יחזק לבו מצור ומשמיר / האתמה איך
ולמה כבודו בקלון ימיר /

לבי מה עכרתני בשומי מגמת פני /
וכל מחמד עיני / לכנוס הון עתק
ורבוי הממונות / עושר וכבוד וסגלת מלכים
והמדינות / כסף צרוף מזוקק שבעתים /
דינרי זהב טוב אלפי רבותי׳ כלי יקר וחמדת
שכיות / אבני׳ טובות ומרגליות / כסף נבחר
משא צמד פרדים נדניא חורתא / ובבית
האוצר דהבא פריכא במטרתא / כונתי בצלח
לבנות / אולקנו׳ בתי מדות ומיטב משכנתו׳
היכלי עונג וארמונות / אנוח בהמה ליום
צרה במנוחות שאננות / לעשות אשנבים
בין השלבים ואקרע חלונות / צהר וחרכים /
להאיר מחשכים / חדרי׳ מפותחים / ועליות
מרווחים / מגדלי עופל וברניות בורות
חצובים וגלות עליות / ומסביב גן / ירק
וגנת ביתן לצאת ולבא מבוי אליהם ומהם
אל נוה איתן / גם להכין בחוץ מלאכת
נתכונתי כל כחי להשים ארנוניות ומסים /
מנדה בלו ומכסים / גנות ופרדסים / כרמים
ושדות ויער צומח עצים / כהנה וכהנה
השגתי וירשתי / ואת יי׳ אלהי ישראל לא
דרשתי /

לבי אם אמרתי אספרה כמו רבות
רעות ומעשים אשר לא יעשו
עשית עמדי / תועבות גדולות מזה תלאה
לשוני

לשוני ותיעף ידי׳ הן על פיך בקיץ ובחורף לאלהי עותי ופשעתי הפכתי ערף׳ ראיתי עמל הבנתי און הסתכלתי במקום התרף׳ יום ולילה אחריך נרוצה למלאת העולה על רוחי ברשת הרמין בשבכת המות׳ כל מחשבותי לאכול ולשתות ולשמוח סעודה גדולה מאין תמצא ואי זה מקום צלי וקלי ברבורים ושור ושה אים איפה חברי׳ שמחי׳ וחרבות מחי׳ ואי זה הוא מקומן של זבחי׳ בקיץ בארבע שעות הוכנה המנחה והמנה׳ אל תחת גפן ואל תחת תאנה׳ מעדני מלך תקון המאכלים׳ והשתיה כדת יין מלכות רב׳ מזוג מפני השרב׳ בצל דליותיו יין של צהרים את ילדי ואת נשי שגלתא ולחנתא׳ וכל מלבושי דקים ונאין הכלך והשיראין׳ שש ומשי מפני החום ותקופתו׳ ולהסתר מחמתו׳ ובחרף ביום סגריר לקרח הנורא׳ אכול ושתה עד לשכרות׳ לחם רב בבית חמוקד האח מבוערת כנגד המדורה׳ לבוש לחום מפיש בכסו מחלצות סרבלא בסתוא יהי עליו לסתרה׳

לבי כלה רבות הכשלתני לתענוגות בני האדם להבעיר את נפשי בעבור הרעימה׳ כה מנהגיך כן משפטיך מראשית ועד אחרית שנה תמימות׳ מהם לצורך העת עת גשמים ומהם כחמה מפני החמרת׳ כרחיצה במיא ודמסית וסיכות בשמן המור משחא דאפרסמא׳ כמה תרופו׳ בעת נכון לקחתי לקיים את תקף הבריאות לעשות לו אשרתא׳ כמה רפאות תעלות בעדניה ככל אשר יורו הרופאים מפיהם או מפי כתבם פתשגן אגרתא׳ כמה שקייני שתיתי מדבחא ועד עצרתא׳ וכל זה להוסיף ימים או שעות אפילו חיי פורתא׳ כמות זרזתני לשמור גופי הנתעב ונאלח ואם דעתי יבלה כבגד׳ ולא שותי בבזק דבר ברשותי להשאירו לנצח ואשליך את נפשי מנגד׳

ומכל אלה רע ומר כי הטעיתני לחדש שנאות׳ לבקש שררות וקנאות׳ ללכת בגדולות ונפלאות׳ לאלפי׳ ולמאות׳ הן הנה היו לי למוקש הדיחו עלי כמות תלאות׳ גם כי הרגזתני ותשם בפי חטר גאוה׳ ובידי מקל חובלים להפר את שכני ברית אהבה׳ להריב ריב את רעי׳ להוליד מאין תחרות עם מיודעי׳ אם ידידי חטאו לי לשלם ארבעתים בלי חמלה׳ השגגות כזדונות ינקמו בדבור ובמעשה מכה גמלא׳ ותסיתני להתנשא ולהשתרר׳ לחרחר ריב מדינים לעורר׳ במקום גדולים לדבר גבוהות ולהתהלל׳ ומלין לצד עילאה למלל׳ כל הימים הדחתני מאחרי יי׳ כמעט הבאתני להתיאש׳ אתה לקנות העצים ורעיוני מבערים אש׳ ותצוני יום ביומו הוי שקוד׳ לחתות אש מיקוד׳ לא תדקדק אם הכתב רכה על הנקוד׳ ולא תחוש לשבת ודינים במרה אפקוד׳ רוץ מצא החצים והקשת׳ והשבכה והרשת׳ וצוד ציד שלל הזמן מפתרוס ומכוש מאנשי קיר חרשת׳ אל תירא מעשות כונים לגד תערוך לפניו שלחן תמלא למסך למני׳ ביום טובה היה בטוב ואכלת ושבעת בהאי עלמא זיל ואתהני׳ ובלילה וערבות שנתך מיך שקיך וגני׳ והיית כגן רוה׳ שתול על מים ואבי שקיא רוי׳ תטיב גוה והיית דשן ושמן ומראך נאוה׳ הבלים וחלומות ודברי הצומות אל תשמע ואל תאבה׳

אלה דברי הברית והחסד שעשה עמי לבי חבר רע ועמית׳ להחיותי שולח בי ונתכון להמית׳ בעקבה בערמות ובתרמית׳ ולכן קראתי בריתו ברית מלח סדומית׳ מסמא עינים׳ מחרשת אזנים׳

מקהה שנים / ממנה תרפנה ידים / וכל
ברכים / תלכנה מים /

אוי לי אמי ילידתיני בן זכר הפסדתי /
הפסד מרובה ויצא כל שכר שתום
העין אטום הלב נוסדתי / ערל לב וערל
בשר נולדתי / לשלשת ימים כרת שָׂרִי /
ולשמנה ערלת בשרי / אך אמנה שתי אזני /
ולבי ורעיוני / לא קדמו לבא בברית יי׳ לא
גלו חרפה מעליהם ולא הסירוה מקרבם /
ערלתם בהם מום בם / לשקר שמרו עד
הלום ולריק עמלו / כימיום צאתם לאויר
העולם שכלו חשך לא מלו /

ארור האיש אשר בשר את אבי / יולד
לך בן חכם ועדיף מנביא / עבדת
הקדש עליו כישמעאל בן פאבי / על הרי
בשמים ירוץ למהר כאיל וכצבי / לא יטמא
בגלולי עמו בהחלו / יבנה היכל המדע על
תלו / נר דלוק על ראשו ההולכים בחשך
לאורו ילכו בהלו / דם יחשב לאיש ההוא
המבשר קללה תחשב לו / כמה נתעותו
נתיבות גלגלו / וכמה טעה באצטגנינות
שלו / לשון שקר פי כסיל מחתה לו / כי הפך
לראש משפט ושטח / שנה הדין והחליף
השטה /

אוי למי שבניו זכרים / הוטל עליהם
עול כבד סיגים וגדרים / בהן
בצינעא מהם בפרהסיא מהן במראית העין
מהן בחדרי חדרים / חקים חזקים ומצות
נוראות / שלשה עשר ושש מאות / ומי
האיש הלזה / שיקיים מה שכתוב בזה והיך
יוכל להנצל / זריז או עצל / שלא יכשל /
ויחת / או לא יפול באחת / ואף גם זאת
לא יצא ידי חובתו הרשומה / כי יצר תושיה
ומזמה / אם לא יעסוק בתורה ויפלפל
בחכמה / פירושי תורה ותעודה / ספרא
וספרי תוספתא וכלא תלמודא / והחכמה
עמודיה שבעה / אל על ינשאו מהר וגבעה /
הנה ההגיון / עמק עיון וגיא חזיון / וחדוד
חכמת המספר / לא יאמינו כי יסופר / וחכמת
המדות / לא ישיגוה ענוגי העם בשדות
ושדות / בה ידע החוקר אם יהום / גבה
שמים וחקר תהום / ולא ימצאו יושבי
במלונה / קצה לתבונה / ואם גלגל חוזר
ומזלות קבועים / אם הם נדים ונעים /
וכחכמת הטבע / מעלות בסלם שבע /
וכחכמת האלהות / והצורו׳ הטהורות / והמה
עשרה שהן עשר ספירות / מי ימלל גבורות /

כמה לקה באצבע / וכמה בחרפה
ישבע / אשר במטבע / הזכרים
הטבע / נסתרפה שדהו / טוב ישאהו עושהו /
אלו בראני אומן שעשאני / אשה הגוגרת /
היום הייתי חכמת לב ובעלת בינה / בידית
טוו אני ורעותי מחזיקות בפלך מוזרות
בלבנה / מספרות זו עם זו פעם באור פעם
באפילות / דברי הימים והבלי הטפלות /
ואולי כי הכמתי ביותר מהטוירה ואמרתי
אשרי / לדעת מעשה פשתים שריקות
ואורגים חורי / שפת כוס ופטורי ציצים
כרובים ותימורות וכל הני מילי מעליתא /
צבע רקמתים ומחטא דתלמיותא /
ולעתים מזומנות / כדרך נשים כמשפט
הבנות / בתוך האפר אשכבה בין שפתים /
מקום שפיתת הקדרות בין תנור וכירים /
חוטבה עצים וחותה בגחלים / וטועמת מיני
תבשילים / ולמועדים ורגלים / הכזם על
אפי והעגילים / את התוף בידי מנענעים
וצלצלים / ולקץ ימים בהגיע פרקי ומזלי /
בחור וטוב יעלה בגורלי / יאהבני אישי
יושיבני בקתדרא יעדה עדי זהב על מעילי /
הנטפות והשירות וגם כל חולי / וביום
מועד בערן חדוא והכנסת כלה ובשבוע
הבן תרבה שמחתי וגילי / והירח כי ארעב
יאכילני

ואכילני פת עמלה ולצמאי ישקני יין גדלי
או יין חרדלי׳ חק ומוסר לא יפרע׳ ועונתי
לא יגרע׳ שבת בשבתו וחדש בחדשו׳ עלי
יביח צדיק ראשו׳ שלש אלה יעשרה לי
במצות שוכן מעונה׳ שאר כסות ועונה׳
גם אני שלש כנגד שלש אשמור ואקים׳
שלשה המה לא נפלאו ממני ולא רחוקים׳
דם ואש וחלת לחם מה נמרצו שלשתן
מנפת ערבו מדבש מתוקים׳ עליהם אין
להוסיף מספר ומנין׳ אין לשאול אחריהן
הני נשי במאי זכיין׳

אבינו שבשמים׳ שעשית נסים
לאבותינו באש ובמים׳
הפכת אור כשדים לכל תשרף בחימה׳
והפכת דינה במעי אמה׳ והפכת המטה
נחש לעיני אפי רבבן׳ והפכת היד הטהורה
לבן׳ והפכת ים סוף ליבשה׳ וקרקע הירדן
ארץ נגובה וקשה׳ ההופכי הצור אגם מים׳
חלמיש למעינו מים׳ מי יתן ותהפכני מזכר
לנקבה׳ אלו זכיתי לכך כמה חננתני
טובה׳ גברת הבית הייתי וחניתי לביתי
מצבא׳ ומה אדבר ומה אומר למה אבכה
ולמה אתמרמר׳ אם אבי שבשמים גזר עלי׳
ונתן בי מום קבוע אי אפשי להסירו מעלי׳
והדאגה כמה שאי אפשר כאב אנוש וחבלי׳
ולא יועילו בה תנחומין של הבל׳ אמרתי
אשא ואסבול עד אגוע ואבול׳ ואחר שכך
למדתי מפי השמועה׳ שמברכין על הטובה
ועל הרעה אברך בקול נמוך בשפה חלושה׳
ברוך אתה יי׳ שלא עשאני אשה׳

אוי להם לבריות׳ מעלבון שכלם
הזר והדעות הלא נבריות׳ לכל
זכר ישמחו׳ לכל נקבה יצוחו׳ כאלו כל
הבן הילוד׳ כרבי יהודה בנציבין כרבי
אלעזר בן עזריה בלוד׳ וכל הבת׳ תנחיל
במשפחה עמל וכעס אלפים בת׳ ואנחנו
פעמים רבות בכמה יצורים׳ מצאנו ראינו
הפך הדברים׳ כמה בנים כחשים חללו
קדש חמסו תורה׳ על יום טוב באו יום
בשורה׳ ביום הולדם כוננו זבח ומנחה
וכל זני זמרא׳ ונתמלא הבית כלו אורה׳
וכמה נשים צדקניות בגיחם מרחם אל
עולם התמורה רעמו פנים אבות והיום יום
צרה׳ השינה המשפחה יגון ואנחה בארו
במארה׳ והבית ימלא עשן מקרקע הצפון
עד עלית המקרה׳ כי יהיה לאיש בן סורר
ומורה׳ בן דרוסאי ושבתאי אוצר פירי׳
בצאתו לאויר העולם שמחו בו אביו ואמו׳
אף גילת ורנן לאמר בן יולד לנו תהי
המשרה על שכמו׳ בננו זה ירום מאברהם
ונגבה ממשה יגדל מרבן שמו׳ וכמה נשים
הגונות עת באנה׳ אב ואם הקלו בם יניעו
ראשם אנה ואנה׳ ואמרו מפני חטאינו
חלה בננו אשם זאת המחלה׳ רביה נולדה
לנו ושמה מחלה׳ אליה יאנחו והמר עליה
תמרור׳ ופניהם קבצו פארור׳ אני ראיתי
אויל ביום חתונות דמיו רבו שמחות׳ בישר׳
שבתי וראיתי גברת ממלכו׳ יולדיה עגמי׳
והנם הומים׳ בלדתה הוי אריאל אריאל׳

ומה לעשות לעם סכל ואין לב׳ וגוי
אובד עצות׳ יחד אדם ובהמה
גוף אחד ודו פרצופין ולא נעשו כגוי
הארצות׳ ספו תמו אבני המלואים ונותרו
אבני גיר מנופצות׳ אבד קרן הפוך וקרן
עור פני׳ וישארו יושבי קרנות וחוצות׳ מאין
גמר חסיד וישר באדם הנצבים למעוז ביום
צרה העולי׳ בפרצות׳ כלו כעשן כלו והשכל
והבינה הלכו מעמנו המצרף והכורה׳
בנפול ארזי לבנון ונחליף שקמי׳ אשר בשפלה׳
כפשתה כבו נרות כד הוו מבהיקין לכל בני
ישראל היה אור דועכו ונותרנו באפלה׳
בהתהפך כחומר עולם שכלו טוב התפוצצו

חדרי עד ונפלו המדרגות ׳ בקטוף הזמן
ראש יונקות עצי עדן החפיר קמל כל עץ
מבחר ויבשו הערוגות ׳ מעת נהרכו ערים ׳
למהפכת זרים ׳ קריה בצורה למפלה ׳ מן
הוא והלאה חן ושכל טוב תחתיהן שחחו
במחילות עפר מערת המכפלה ׳ מאז כרם
יי׳ צבאות נטעו נטעי נעמנים ׳ עלרת כלו
קמשונים ׳ באו בוצרי לא השאירו עוללות ׳
בגבול עלה מגפן ובטלו האשכולות קפוה
כא פסו שלמי המדות ׳ ובאו עושי עול
במדות ׳ ובמשקלות קול דמיהם בם צועק׳
מן האדמה וכל העם רואים את הקולות ׳
והיה כל הנותר בדור והנשאר בזמן עד
סדום יאהל ׳ חרוץ לצבור חרוץ ולהון נבהל ׳
הגדול מחברו יגערת על בלילו ועל צידו
יצהל ׳ מאז והלום דעת ותבונה נדדו הלכו
ויאבדו מתוך הקהל ׳

כמה קשים אלו היעודים ׳ בהסתרת
בינת נבונינו להיות היהודים
עתידים ׳ לא ידעו ולא יבינו כסוס כפרד
כיונה פותה ׳ כאילות השדה כיעלי במדבר
כעזי בריתא ׳ חבל על דאבדין שלמים וכן
רבים חכמים מחוכמים יודעי דת ודין ׳ דור
טהור בעיני אלהי׳ ואדם אנשי אמת ליראה
את השם למדין ׳ דור הלך לדרכו ל מקדשי
אל נתנו לו מהלכין בין העומדים ׳ ודור
בא רשע וגם רוח הלואי יהיו שוגגין ואל
יהיו מזידים ׳ דור בדרך לבו הולך שובב ׳
דור מה רמו עיניו גבה עינים ורחב לבב ׳
דור טפש לבו כחלב ׳ ופניו כפני הכלב ׳
דור עקש ופתלתול ׳ וכל הרוצה ליטול את
השם יטול ׳ דור תהפוכות מבקש גדולות
ורמות ׳ יתפארו בחמרת שאין בם קראו
בשמותם עלי אדמות ׳ דור דורש לדמים
ומרמו׳ ומת דור חופשי חדרי התור׳ ודורשי
רשומות ׳ דור מבקשיו עמל ואון רק רע כל
היום כל המחלה ׳ ירים ראש מאד נעלה ׳
ודור מבקש יי׳ ולמצא דברי חפץ כלתה
נפשו חלף ועבר נסע ונגלה ׳

מי האמין לשמועות דור נהפכו על ארצו
שמיו ׳ אבדה חכמת חכמיו ׳ אפס
מוסר ספר ׳ הצדק נאסף ׳ הכבוד אל עמיו ׳
כמעט כמהו לא היה לפניו דור שכך עלת
בימיו ׳ כי עושה שלום במרומיו ׳ שלח ידו
בשלומיו ׳ יי׳ איש מלחמה הוא נלחם בם
במלחמות תנופה ׳ יי׳ וכלי זעמו חצי שדי
גירי דידיה וחרבו שלופה ׳ כמות בשרושי
בשבי ובביזה בחרפה וגדופה ׳ בסערה
יחילהו ישופהו בסופה ׳ ואף גם זאת לא
ימיש מעשות נאצות ולא ימנע ׳ ומגאותו
וגאונו לא יכנע ׳ לגלות כי יארך ׳ ובהיותו
לרגלי צר ומצוק מדרך ׳ לא ירפה קשיו
ולבב לא ירך ׳ אי שמים כמה עזים פני דור
שכלו חייב ׳ אין איש שם על לב בראותו
חמת המציק ירמוס לארץ חיו ׳ אם בשירו׳
לבו ילך למלאת מאוייו ׳ בבא עליהם צרות
חוברות תחת שואה התגלגלו ׳ ולא ייראו
ולא יזחלו ׳ מכת אכזרי הוכו ולא חלו ׳ ולא
שתו לבם גם לזאת איש לבצעו מקצהו ׳
והעם לא שב עד המכהו ׳

בהנתן דת בפמליא של מעלה מפי
עליון ׳ לשלח ישראל על
רשעו ועל חטאתו לכלה וחרץ להכנעה
ובזיון ׳ לקעקע הגלות מפנה לפנה יחד
עשיר ואביון ׳ וימכרנו ביד אדנים קשה
ומלך עז בר מריון ׳ אשמדאי וסיעתו ארי
נוהם ודוב שוקק לביא וליש מהם ובר
גוריון ׳ ושם אשתו לילית ׳ תהפך ידה וזוטו
של ים והשלולית ׳ בת מטרד בן טמיון ׳
ושם שני בניו מחלון וכליון ׳ צבאו ופקודיו
ממדבר באו מארץ גזרה הרי חול נהר
סבטיון ׳ ראשים עליהם גבורי כח לעקור

את

את הכל יוסף בן שידא ובן תמליון׳ וכתוב
את כל תוקף ספר המקנה בגליון׳ בצפורן
שמיר די פרזלא מרעע בעט ברזל פרזלא
תגדואת נוקב ויורד גללא בזע׳ ונעשרת
חמכר על תנאי׳ שיקיפו הארץ בכל גבול
ישראל עיר ובהלות כתנורו של עכנאי׳
וכן קימו וקבלו למלאת׳ ככל הנמצא כתוב
בספר החמורו׳ והקלות׳ פשט גרוד וישטחו
להם שטוח בבית ובשדה׳ לא ימעט הבית
מהיות סיפין שני משחיתים זה יעט אל
השלל וזה הנפש צודרת׳ וכל מתא לא
פחיתא משיתין שידי׳ והנשארים בהם אין
מהם חולק מהרה תשובה עוזב ומודה׳ אלה
מפה להרג ואבדן שתין תיכלי מרי נפש
ונוגי׳ ואלה מפה בורך גיסא הלולי וחינגי׳
אלה מפה נודדים ללחם איה לחרפות׳
ואלה מפה כסעודת שלמה שפות הסיר
הגדולה שפות׳ אלה מפה בצרפו בחרב
ובלהבה על אשר לא פשעו ועוו׳ ואלה
מפה לא נבעתו מן החרב ומגחלתם לא
יכוו׳ חזקו פניהם מסלע כלו תיו תחיה על
מצחם התוו׳ ישומו ישרים על זאת מקנאי׳
ליי׳ ועל דבר זה כל הדווים יהוו׳

כן ארחות הדור הזה רבו משובותיו
ומעליו׳ עצמו הרוגיו נפישו
קטוליה ורבו חלליו׳ בלתי יחידים סגולות
מתי מספר כמעט למיעוטם בטלים׳ כחטה
בכרי אחד בתוך עשרת אלפים סכלים׳
אולי ימצאון ביגיעה רבה זער שם זער שם
במלקט שבלים׳ כביכול מך ערכם נבזים
ושפלים׳ נותרו נרחים שוממים ונאנחים׳
בשושנה בין החוחים׳ המת מהם מת ועמו
תמות חכמתו׳ ירד אחריו כבודו יקח הכל
במותו׳ ויצא חטר מגזעו ונצר משרשיו
שוא תהיה תמורתו׳ עוד מעט ונשאר הדור
בעור ורק שליח וערטיל׳ מעט מעט מתנונה

והולך קמא קמא בטיל׳ ואחריהם ראיתי
את הארץ והנה תהו ובהו וחשך שואה
ומשואה׳ יראה הרואה אותה לא תחטיא
הנה באת׳ אראנו ולא רחוק׳ יום חשך
ואפלה יום ההוא ירחק חק׳ העולם שומר
והדור יתום׳ יפשה הנגע מראשו ועד רגליו
אין בו מתום׳ בהרתו תתפשט וצרעתו
תפרח׳ וחכמת סופרים תסרח׳ והמשתכר
משתכר לשאוב מים ועצים לחטוב׳ לא
ללמד ולא לכתוב׳ וכי ימצא חלל רשע
באדמה׳ מלא רוח חכמה׳ בהנהגת המדינה
ובמילי דעלמא׳ ואשר כח בו לעשות חיל
בכל מאמצי כח ביד רמה׳ יהיה להם לראש
יעשוהו במה׳ האיש הזה קדוש יאמר לו׳
אליו יכרעו אומיא ולישניא׳ יעבדוהו עמים
יהון פלחין ליה דריא׳ והחכם כי ידבר
נפלאות אתיא ותמהיא׳ מוכיח בשער על
עובדיהון בישיא׳ שנו ליה בני מתיה משום
דמוכח להו במילי דשמיא׳ כאלו חס ושלום
בימים ההמה תאבד חכמה תפוג תורה
ותשתכח מישראל׳ אני מי יהיה משומו אל׳

אספרה אל חק יי׳ כמה הוא שמור
בידי בני ישר׳ כמו שמקובל
מסיני׳ זריזות גדולה נמצאת בם בקיום
המצות בדקדוק ופנאי׳ חדשיהם ומועדיהם
לכבדם כראוי אינו עליהם לטורח׳ רגליהם
ירוצו להיות כטוב ביום טובה כגבור לרוץ
ארח׳ מועד ושבת לעדות. בכוסף להכין
זבח ומנחה׳ איש כמתנת ידו חיה ועוף בקר
וצאן לטבחה׳ מה נפלאו פניהם פני להבי׳
בערבי שבתות וימים טובים׳ בשחרם
לטרף בהיותם כזאבים׳ לתור להם כל נתח
טוב בבית הטבח׳ והכינו את אשר יביאו
הפוחת לא יפחות משני תבשילי׳ והמוסיף
הרי זה משובח׳ מעדני מלך ביום ובלילה
הקהל חקה אחת התעודה׳ ובמלאת כרסם

ספקו

ספקו מיני מגדים בקנות סעודות׳ ולמען
דעת צדקות עמינו וכשרון מעשיהם׳ אגיד
מנהגם בחגיהם ובמועדיהם ׳ היאך הם
נוהגים ורגילים׳ בכל מועדי השנה הקטני׳
עם הגדולי׳ להסיר מעליהם חרפה ועלבון׳
אחד לאחד למצוא חשבון׳

בריש שתא בריות בו יפקדו לטוב
ולמוטב ביום הזכרון׳ בצאת
השם ממקומו לדין עמים בנסוע הארון ׳
יום הכסא עתיק יומין יתיב וספרין פתיחו
לרצון או לחרון׳ כל יושבי תבל אבב חוטרי
מלי תחת השבט עוברי׳ כבני מרון׳ ומלאך
מליץ בקול גדול קורא בגרון׳ שובה ישרא׳
מי בכם המיחלים אסירי התקוה שובו
לבצרון׳ הירא את דבר השם יזמין עצמו
לתפלה ולמלחמת היצר ולדורון׳ מנחה
היא חלבו ודמו שיתמעט בצום ובכי ולב
נשבר משנה שברון׳ ראוי שיתאונן אדם
מרשעו גבר על חטאיו מיראת חרב ליי׳
נוקמת ומלא יגון ושברון׳ אז ראיתי העם
יוסיפו לחטוא חרבם לטושה׳ ומצחם
נחושה לא יצעקו לאל׳ לא צוחי למיכאל
ולא לגבריאל׳ ולא למטטרון׳ העם לא
נזהר למגדול ועד קטן׳ בתקוע שופר
לערבב השטן׳ לשלח בו מגערת גירא
בעינירה להעתיק מעשיהם אל הכשרון׳
או ירקד בין קרניהם לגאוה ובוז לבשו
וילבשם יעטו כמעיל קנאה וחסרון׳ נהגו
כל ישראל׳ בלילות האל׳ לחלות פני אל׳
לקדם אשמורות בשפרפרא בנגהא׳
ישחרונהו בזמירות ורון׳ והיום הזה עול
ימים׳ וזקן משכימי קום אל הכרמים׳
להביא אל היקב פורה בספינה או בקרון׳
גדולה מזו הרבה ראיתי העת עת שרב
זמנין דמשכא תקופת תמוז עד התם
מיבשת חבצלת השרון׳ וקטב מרירי ישרם
לזבוב ושרץ העוף עיני האנשים ינקרו
יכום בעורון׳ ובאו ונחו בקערה ובכוס הרך
והענוג יאמר כמלעיג מה נכבד היום מה
רב טוב ליום טרחתי בסעודה והפסדתי רב
מה יתרון׳ שמני ושקויי לזבוב ולדבורה
לברות למונם בלילה בני פרעוש יגלגלוני
על יצועי כאלו נפלתי במורד בית חורון׳
שמעתי כאלה רבות מליבי׳ על יי׳ ברחובות
קריה איש אל רעהו והאנשים יבחשו לפרש
בזה פירוש ופתרון׳ והמתברך בזה מתברך
באלהי עקרון והשיבו אותו תעתועי׳ ותמהומי
נשים׳ תבלה ותחדש זבובים ויתושים׳
תחדש ותבלה כנים ופרעושים׳ בעת חית
יהדיו יחזו פניך׳ כתות יפות׳ כצפרים
עפות כעב תעופנה סביב לשלחניך׳
לתשובת השנה תרבה זרע וקציר׳ ותשיג
דיש ובציר׳ הקשואים והבצלים והחציר׳

ובעשרת הימים הספורי׳ בין ראש
השנה ויום הכפורים׳
שיביט האדם אל עושיו ומעברות שבידו
יפשפש במעשיו׳ מיראת עושי המלאכה
אשר למלך הכבוד מפני נוגשיו החפץ
חיים מאן דבעי׳ חיי יחזק הבדק׳ פן כי
ישקלוהו במאזני צדק׳ ישתכח חסר טובו
כחדק׳ אז איש את עשר פעמים יכלימו׳
ואגרוף רשע ירימו׳ יחרפו זה את זה
במאום וסחי׳ ועשר מכות יכו על הלחי׳
זה את זה יונו יחד אבות ובנים׳ במקח
ובממכר עשרת מונים׳ הצד השוה שבהם
מה שיתעסקו ביישובו של עולם בימים
ההם׳ יאספו כתות׳ יכינו להם לשתות׳
כי הימים ימי בכורי ענבים בקוה ארתחו
ודורכים גתות׳ עשרת צמדי כרם בקרן בן
שמן בבקיקי הסלעים בנחלי הבתות׳ ינקו
את בית האוצר בחורין ובסדקין יביטו׳ את
גגו ואת קירותיו ואושיא יחיטו׳ שתי שורות

על פני כל חמרתף כלים רקים אל ימעיטו׳ ייבות חזקים וחדים ׳ מראי הם כגחלי אש כלפידים בתוך הכדים ׳ ימלאו קנקנים יין הרקח בשמים ראש והשיקו היקבי׳ תירוש ׳ אלה טרדות היהודים מפרשנדתא ועד ויזתא ׳ עשרת בני המן בן המדתא ׳ אהה יי׳ הלזרת מראש מקדמי בתיבת התורת התמימת ׳ יסדת יום הדין ויום חתימה׳ ואם למען זאת מושיע וגואל ׳ תקנת בתוכם ימים עשרה לבית ישראל ׳

וביום הכפורים יום גדול וקדוש לשבות בו ולנוח מהבלים ודברים יום ענות אדם נפשו׳ יתיפח יפרוש כפיו מי שעיניו בראשו פן מיד יי׳ יקח בחטאתו כפלים׳ ומשלם לשונאיו אל פניו ישלם שבעתים׳ יום אל רשע ואל תום ׳ בטבעת המלך בעד משפטיהם יחתום׳ אשר חטא לו ימחנו מספרו ותפלתו יסתום׳ יום בו נהגו החולפים בשמן כמי שרוחו זרת מחברו לבקש שלו׳ זה מזה׳ או מן המהדרין אשר רוח רעה עליהן יערה ׳ במעלי יומא דכפורי׳ יובדלו לעורר ריב ומדון משפחות ומשפחות ׳ דקי הנפש גסי הרוח בעיניהם המה האחשדרפנים והפחות ׳ אז יקרצו עינים ׳ יחרקו שינים ׳ ולז ללז ילחשו אל אזנים׳ אז יחלק העם לשנים ׳ זה יתרומם ויתנשא׳ שהוא יקום על הכסא׳ וזה יתפאר ויתהלל׳ שהוא יעמוד ויפלל ׳ וזה יאמר אם לשוני לא תמק ואשורי לא תמעד ׳ בקרובי אקדש ופלני קרובי יכפר בעד׳ וזה יאמ׳ בעד המשחיתים׳ או למפתי׳ ומסיתים׳ לא כי אריך רב טבחיא ׳ נוקמיה רבא דמן חבריא׳ בין כך ובין כך ירבה החרום והתגר יגדל ׳ השלוה תסור והשלום ידל ׳ יבטל התמיד והעבודה תחדל ׳ מעשה היה לריב ולמצה בתפלת היוצר׳ נשתברו כמה כלי קדש כשבר נבל ככלי יוצר ׳ ובתפלת המוסף׳ שמחה וגיל נאסף׳ וכמנחה וערבה כל שמחה ׳ ובנעילה׳ השחיתו התעיבו עלילות ׳ ובתפלת ערבית ׳ יאחזמו רעד אחזתם עוית ׳ וביום מחר איש לעברו תעו על ימין או על שמאל ׳ לא זכרו קדושת יום שעבר ולא יחושו ליום אתמול׳ לא ועד ולא וידוי׳ לא תודה ולא תשובה ההולכת למאכל כאלו יום הכפורים כחנכה ופורים׳ ביומו תתן שכרו בפרסום הנס ובקריאת מגלה׳ ומחרתו אין חשש בזכירתו לגנות או לתהלה׳ עד יעמוד לגורלו לקץ הימין יחזור חלילה׳

ובחג הסכות׳ ראיתם קודחי אש מאזרי זיקות׳ כשבעה דרכי׳ יבצעו בצע מעשקו׳ תכלית כל זריז ומאמין לעטור הסוכה בקרמין׳ ובסדינים מצויירין ומרוקמין׳ שלחן ערוך ועליו מכל מין ומין׳ הבאים אל תוכה יסבו בכרים ובכסתות ׳ אף שמירת יערפו ייבות שמנים וסלתות ׳ מקלעת פקעים מזוזות פתחיה וקלעי שש יציבו בדלתות ׳ אכן אם חם ושלום ירדו גשמים אפילו טפה שלא כנגד טפה׳ עוקרין את השלחן וכורכים הכל עם המפה ׳ ולא ימתינו שיפסד התבשיל או שתסרח המקפה ׳ ובענוע הלולב יערב להם מדבש וחלב ׳ שמים וארץ וארבע רוחות בכל הצריך׳ חביט חביט ולא בריך ׳ בכוון הלב ולא לתורה ותעודה׳ אבל מצות אנשים מלומדה׳ והלכות החג בחג אין קורא בהם׳ אם לא אחד מעיר ושנים ממשפחותיהם ׳ ובחול המועד הזריז בחם והעכד׳ יתעסק במלאכת האכד ׳ מלאכה נמבזה ובזוית ׳ כלי מפצירת הקלפים והקוביא ׳ כנקלות כנכבד הכל בערבוביא ׳ למקוצעות כל משכן בירכתים ׳ ערך השלחן את כל לוחותים ׳

לוחותים׳ שם יתנו הטיילים בכל יום אם
דל ואם עשיר׳ דבר גבורות קסניאתא
זנרדשיר׳ זה ילך צדור כספו בשקו׳ וזרת
לחרדה נשף חשקו׳ זה יקנה עולמו בשעה
אחת כשאול בן קיש׳ וזה ילך אסתירא
בלגינא קיש קיש׳ ואולי ירגנו באהליהם׳
עד קרוע מעיליהם׳ ועד שפך דם עליהם׳
ובחדש התשיעי בכסלו׳ קול המון
שלו לכבוד מתתיה בן יוחנן
לא לגנאי׳ ולכבוד בן חשמונאי׳ ואספו
הנשים החשובות׳ בקיאות לעשות הבריה
וללבב הלביבות׳ עגלות גדולות כהקף
המרחשת׳ ומראיהן טוב ייני וארגמני
כמראה הקשת׳ יאפו את חבצק מינים
יעשו מטעמים מהעיסה׳ חביץ קדרה ובן
דייסא׳ ועל הכל יקחו סלת חיטין׳ ויעשו
ממנו הסופגנין והאסקריטין׳ והשתיה כדת
בשמחות וגיל על כל כום וכום׳ להעביר
רעת ניקנור ובגרים וצרת אנטיוכוס׳
ובארבעה עשר לחדש אדר׳ בחורי
ישראל לכבוד ולהדר׳
יתפארו ויתהללו׳ כי ישתגעו וכי יתהוללו׳
זה זכר עשה לנפלאות ופרסום לנסים׳ כי
יעטו כמעיל תפארת העכסים׳ וזה לכבוד
מרדכי ואסתר׳ סחיף דיקולא ארישיה
וכופה עליו פסכתר׳ זה ילבש שמלת אשה
ולגרגרותיו ענקים׳ וזה יתחקה כאחד
הרקים׳ תוף ומחול שמחה ושלישים׳ אלו
עם אלו אנשים עם נשי׳ ולעת ערב סעודת
פורים׳ איל וצבי ויחמור וברבורים׳ משלוח
מנות איש לרעהו משבעת המינים׳ אבל
מתנות לאביונים מתמעטות בכל השנים׳
בלילה ההוא יתנו רוזנים לאין׳ הבאים
לחקור ממסך השותים במזרקי יין׳ אז יתנו
אוהבי אשישי ענבים׳ יזהירו כזוהר הרקיע
וככוכבי׳ ונכרת את זכר בית הרכבים׳ ביה

בליליא יחופש בית היין כנרות׳ ונשתו מים
מן הכתים ומן החצרות׳ גזרה היא מלפני׳
חמת אלהיספרוי׳ בלילה ההוא אל תאמרו
מים מים׳ השותה היין חי אור כשלמה
עיטה׳ ואשר אחר המים נוטה׳ כמדקרות
חרב בוטה׳ ראוי לברוח מהן כמי שנשכו
כלב שוטה׳ הקרב הקרב אליה דמו בראשו׳
הנוגע בם הרי זה מתחייב בנפשו׳ לכן
התקינו הקדמונים׳ ויעצו חכמי הראשוני׳
שמי שהניח לו אביו מעות׳ ורוצה להרויח
בם יותר מכל עסק וקרקעות׳ יקנה מהם יין
חשוב ומופלא׳ באדר ועשה והצליח דבריא
מזליה׳ כל אותה הלילה מספרים כבוד יין
ושכר׳ ודורשים בהם דרוש וקבל שכר׳
בעדנא ההיא קרבו פקדות כל חֵמֶת וקנקן׳
מלא וריקן׳ והרק לחרפות מנוה יגורש׳
והמלא יסיעו וגם דמו הנה נדרש׳ ישתו
וימצו׳ אין אונס ומעכב אבל לכשירצו׳
אדומים שרוקי׳ ולבנים׳ חדשים גם ישנים׳
זה ישתה עד די זיו אפוהי ישתנה׳ וזה עד
דנפיק קיוהא מאוניה׳ זה ישתה בגביע
גדול יין חי ומלא׳ עד שתחסר הצפחת והכד
יכלה׳ וזה למדת בטנו עד דקפי טחליה׳
כל פתי וכל חסר מוח׳ שורה בני מעיו ביין
עד אם יהיה ברזל ירך ואם אבן הוא נמוח׳
ואליהם ילוו בשמים וזנים משובחים׳
ומגדלות מרקחים׳ כללו של דבר׳ הגבור
גבור לשתות יין ודאלים גבר׳ המשתכר
משתכר עד שלא יכיר בין נבל לגבר׳ ובין
עתיד לעבר׳ עד דלא ידע בין המן למהומן׳
ובין ברוך מרדכי לארור המן׳ ואשר ישתכר
בתוך אהלו׳ עד שלא ידע בין ימינו לשמאלו׳
מה טוב חלקו מה נעים גורלו חק לישראל
הוא להשתכר מאדום כשנים ומלבן כצמר
צחר׳ ליל ארבעה עשר באדר עד שיעלה
עמוד השחר׳ ולהפיק רצון נורא ואיום׳

יגתן

יתן גם מחר ליהודים לעשות כדת היום ׳
כי כראי הוא החדש ׳ להוסיף בו מחול על
הקדש ׳ אף כי טוב ביום ההוא לזנק כאריה
מן הבשן ׳ לכבוד היהודים אשר בשושן ׳
אשריך ישראל מי כמוך ומי לך דומה ׳
לקיים מצות מחיב אניש לבסומי ׳ ובערב
הפסח ׳ בני זמנינו אבירי הלב וחזקי המצח ׳
ראיתם ביותר מדקדקים וזהירים ׳ לעשות
סריקין המצוירין ומצה עשירה לחולים
ונשברים ׳ וכדי שישאר כאיב ויחבש ׳ כעיסה
שנילושה ביין ושמן ודבש ׳ ואין איש מהם
יתחזק ויתאמץ ׳ אם האשה שוהה עליהם
עד שתחמץ ׳ ומצות הגעלה ׳ מדלדלת
יורדת ואינה עולה ׳ והלכות פסח בפסח ׳
כמעט נשכחו נצח ׳

ובארבעה

עשר בין הערבי׳ ׳ מועד
צאתנו ממצרים ׳ נערי
בני ישר׳ מערכה מול מערכה ׳ טחנו ברחים
או דכו במדוכה לעשות חרוסת מקובץ
מכמה מינים ׳ זכר לטיט רעמסס ולחומר
ולבנים ׳ כל אחד מצפה וחוכה׳ מתי ישלם
תקונו לקהוי׳ ולסמוכיה ׳ יורו עליו בשמים
ראש כדי שיהיה נערך ׳ ותבלין שיקנו
מתגרי חרך ׳ ואחר אשר מזה נחו ושקטו ׳
שטו העם ולקטו׳ ל׳ הגנות קרובו׳ ורחוקות׳
העשבים וירקות׳ זה יבקש החזרת ועולשין
יחפש ׳ וזה יתור אחר הכרפס ׳ זה יחפוץ
ירקא מעליותא ׳ וזה מהדר אמירתא׳ וזה
יסתפק אם יחסר כתקון רבינא ׳ בתמכא
ובחרחבינא ׳ ביום ההוא כל איש שורר
בביתו׳ יתן קולו ממעונתו ׳ ואמ׳ אל אשתו ׳
זריזותך הרב כיום הראיני׳ לבקש טלה חלב
ומריא וצאן השמאלי הימיני זיל לעזי
טבחא דשמיני׳ ואתה בני שמע בקולי בנפש
חפצה וברצון ׳ לך נא אל הצאן ׳ וכראת
לנו שה לבית שה כשבי׳ ׳ וגדיי עזים טובי׳ ׳

ועשה לנו מטעמים ׳ צלי קדר ובשל מבושל
שתין צעי כתקון חכמים ׳ ולעת ערב קורין
את ההלל בנגינה ונעימה ׳ אחרי שקיעת
חמה ׳ ליל שמורים הוא משומר ובא מרעב
וצמא ׳ ובני ישראל מחזיקים בבשר ובלחם
ביד רמה׳ איש על תרנגולים ויונים שובך לא
יחמול אוכלים למעדנים ושותים בחסכת
שמאל׳ כלם מסבין לאכול ולשבוע שמחים
ומתענגים׳ אוכלים ושותים וחוגגים ׳ יאכלו
את הפסח עצמותיו יגרמו עד שישלחו
במשמניו רזון׳ בשובה ונחת מתון מתון לא
בבהילו ולא בחפזון ׳ ארבע כוסות גדולים
שותיהם ירוה וישבע ׳ ארבעה המה חוברת
לבד כל התנדב ארבע דהוא עשרין וארבע׳
ואנומלין יין דבש ופלפלין ׳ אחר סעודת
חקה ארושה ׳ להטיב עמל לחם עני ונהמא
אקושא ׳ ובעל הבית כטוב לבו בסעודתו ׳
ידבר נחומים אל הכבודה צלעתו ׳ לאמר
את הגבירה כמה יגעת היום נפשי ירעה
לי בראותי כמה תהמי ותהגי ׳ ועתה אחותי
רני ושמחי חגיך חגי ׳ קומי אכולי בשר
סגיא ׳ מחר לבשי בגדי תפארתך עדכה
אדרכמונים ריבוא ׳ זה היום עשה יי׳ נגילה
ונשמחה בו ׳

בחדש

השלישי לצאת בני ישראל
מעבור׳ קשה לחפשי בהגלו׳
מלכנו המלך יי׳ ׳ באותות ובמופתים על
חורב וסיני ׳ מיום ברוא אלהים עולם וישר
בעיניו עשהו ׳ ויט צפון על תהו לא היה
כיום ההוא ׳ ולא יתאחר כמוהו ׳ יום המטיר
השם עלינו הטובות והברכות ׳ נתנה תורה
ונתחדשו הלכות ׳ משפטי׳ צדיקי׳ למכיריה׳ ׳
אשר יעשה אותם האדם וחי בהם ׳ ולמתקם
הרב המשילום צופים ׳ לחלב ונפת צופים ׳
ולזה בני ישראל הנמצאים ׳ יהמו ערב
עצרת כדונגים ולבאים ׳ יהגו אך נכאים ׳

איש כחוקת היד לאסוף דבש וחלב׳ ואשר
אין לו ממשכן את כליו׳ בער חריצי חלב׳
וקמח סלת׳ ולבנון אין די בער לשרפה
מאכלת׳ עד אשר יאפו לחם משונה מעשה
בשת כעבין ולחמניות׳ ועליהן דבש
והדברבניות׳ פת הבארה בכסנין רקועי׳
פחים מעשה עבות וסלמות שאינן של
עלייה׳ סלם מוצב ארצה וראשו מגיע
השמימה לשאול תחתיה׳ וטעמם בזה
שסלם כמו סיני בגימטריא גם אמרו בעלי
משל וחידה׳ שמספר תר״יג רמז אל דבש
חלב קמחא דסמידא׳ והאחד העודף יפתר
לאכול מהן שבוע והותר כן היום מנהג בני
אומתינו ביום מתן תורתנו׳ מלבד שאר
מעדנים ומגדים׳ המנהג כמנהג שאר
המועדים׳ ההיתה כזאת אומה נאין מעשיה
בקטורת׳ מדקדקים כשיש אם למקרא
ולמסורת׳ דקדוקים דלא להתענאה כהון׳
שמחים בקיימם המצות העוברו׳ דרך הפה
בעל כל הון׳ ולזה החליפו דברות אש
וזיקוקין דנור׳ כמנחת מרחשת מעשה
חביתין מאפה תנור׳ הפכו דברי אלהי׳ חיים׳
בעד זובחי זוללים מאכל לעם לציים׳
והלכות עצרת בעצרת׳ אחת מהנה איננה
נזכרת׳ זולתי קריאת האזהרות בבית
התפלה׳ כשנגמרו עמדו קוראיהן נעור
ורק כאשר בתחלה׳ נפלאתי מאד אם
לצוות על אלה כוון אלהינו כששה לחדש׳
מדוע הופיע מהר פארן ואתא מרבבות
קדש׳ אם להזהירני לאכול ממתוק ומשמן׳
נראה יי׳ באותו הפרק ובאותו הזמן׳ מאי
בעי בשעיר ומאי בעי בתימן׳ אלה מועדי
יי׳ בני ישראל הם החמירו על עצמם לעברם
ולשמרם׳ הרבה מדקדקין יותר ממה
שנצטוו בתורת משה בן עמרם׳ מלבד
שבתות יי׳ כל האזרח בישראל יודע ותיק׳

יכבדם כראוי לאכול לשבעה ולמכסה
עתיק׳ מצות וקלי עד בלי די׳ עוף כנף
וחיתו שדי׳ וכל כבודה בנשים לאשפר
ואשישה׳ מוכרת מפה של ראשה׳ כי יחסר
לה חמרא לקדושא׳ אכולא סעודתא בליל
התקדש חג והיה כיום זה מחר׳ אכולא
שירותא מצוה מן המובחר׳ לשמח ללב
להצהיל פנים׳ לתת עורם מעליהם צח
אדום שש בגוונים׳ ואולם מצות עונה
שוים בה בין בחול בין בשבת׳ כדי שלא
יבטל הדמות ולא ישבת׳ גם ביום יאפילו
בטלית בעד אור הצהר׳ אפלה מנורה לא
ערפלי טהר׳ זה הכלל קבלו עליהם ישראל
כל חומרי טילים במצות עונה׳ וקולי
תלמידי חכמים בקרוא בתורה בתשעה
באב וכל השנה׳ כן דרך כל היהודים מועד
ושבת בכל מושבותיהם׳ רובם מנהגים
חדשים מקרוב באו לא שערום אבותיהם׳
ככה יאכלו בני ישראל את לחמם בחגים
ובמועדים׳ לחם עוני יבש נקודים׳ על הר
ציון ששמם ממעטין בשמחה ולזכרו חרדי׳
כמדומה לי לא נאמר על זה מנהגן של
ישראל תורה היא ומשנת חסידים׳

במה מעלות טובות מצאו בני זמננו
אחרי האבות כמה יתרונות
מהוגנים׳ חדשו והאחרונים׳ לא שמעום
שכבר לא נודעו לפני׳ כתות כתות חלוקו׳
במנהג ובמדה׳ מדרגות מתחלפות שנין
דא מן דא׳ יש מהן יתן קולו לפני חילו׳
כי יעשר וכי יקום חילו׳ בבלי דעת מלין
יכביר׳ כי מצאה ידו כביר׳ ראשו לעב יגיע
חוג שמי׳ יתהלך וכל היום תדיר בחשבונו׳
שלמה לך׳ וכי ייטב לבו בשבתו עם שכניו׳
יספר להם את כבוד עשרו וקניניו׳ קול
שאון מעיר על נכסיו שהם מצליחים קרובי׳
לעיר ואתנו בבית כסף וזהב וכלי חמודות׳

כתי מרות מגדלי עופל ומצודות / נחלרה
בלא מצרים ושרות / והיה האיש ההוא עני
בדעת ובמרמרה / ידוש שכניו וידוק כאף
ובחמרה / בהתאסף ראשי עם יענה עזות
במקהלות ורבבות ישיח דברים / כנגד
גברים / ישית רגזות / יתחכם לבלע צדיק
ממנו ולבזות / ואמר אני ואפסי עוד ההן
והלאו אקבענו הובה / בכח ידי עשיתי זאת
העירה שנתישברה אני שמרתי שלא
נתקעקעה ורבה העזובה / אנא עבדי לה
למתא דלא חרבה / בשעת הסכנה בעת
צר / דאזילנא ופלחנא בי קסר / כאבן חן
בכסף אשקול / והכסף יענה את הכל / ומי
זה בלעדי אל לבו ערב / פניו ילכו בקרב /
האשר אין לו כסף ידחה את הגזרה / ואם
אשר אין ידו משגת יכנס בעובי הקורה /
על כן יאמרו קדמונינו המפוארים / פני
הארץ אלו העשירים / משתבחים בכשרון
המעשי׳ / אומרים הרבה ואפילו מעט אינם
עושים / הקשבתי ואשמע גוזמות ידברו /
ואם עיני עניים אליהם ישברו / תכלינה
ומנוס אבד מנהם / יתום לא יעזרו וסעד
אלמנה לא יבא אליהם / המה ישבעו שובע
שמחות / והעניים והאביונים יגון ואנחות /
יתנדבו לגבאי צדקה מעט ועושים פחות /
לא יבאו בית מרזח אבלים לא ינחמו / אכזרי
המה ולא ירחמו / ככרים לתת אבל לשלול
ולגזול מבשרים קלו ומצבי / משקל שקלי
מיהב לא יהבי / מכנים אורחים ועניים
מרודי׳ יביא בית / הכל פג חרב בית הנדיבו׳
נעלה שמיר ושית / ואם לפרקים רחוקים /
או מפני מעשים ומציקים / תסמכם רוח
נדיבה / לא יעשו לשם שמים רק להחזיק
להם טוב׳ / עוד מעט ואינם׳ כעשן מארובה /
סוף דבר מתנתם מעוטה וחרפתם מרובה /
ויש שיתפאר באבות וביחס / ואולי

משפחתו הצעירה מנשים בציון ענן ביום
מר בעת הלחץ / ולפי דעתו הוא מלך על
כל בני שחץ / ויש ששרשו בעמלק / והוא
על כל פנים חולק / שהוא ממשפחת כהונה
ולויה / אביו גד החוזה ואמו מרים הנביאה /
ואם ישאלוהו על מקבת בור מחצבו / אי
מזה שבט ומאין יבא / ימהר יחישה להשיב
אמרים / על בני משפחתו היקרים / יחס מי
כמהו חסין / עשר ידות לו על זולתו עשרה
יוהסין / יאמר בן חכמים אני בן מלכי וקרובי
מסביב ראשי בני ישר׳ הם מניהו הפרכי׳ וא
מי תדמיוני ואשוה / מבית חשמונאי מלכא
אתינא נגיד ומצוה ממשפח׳ סופרים יצאתי
בעלי טהרה ופרישה / מזרעא דיוסף קאתינא
דלא שלטא ביה עינא בישא / אבינו הראשון
יגלי מאגלים אשר הגלה מירושלם /
והמולידי / נחום המדי / ואדוני דודי / ערי
וארודי / ואביו אדוני זקני / אזן ממשפחת
האזני / ומצד אדונתי אמי / שכם משפחת
השכמי / אחי אשכול בן כרמי / אש ולקח
לו מבנות פוטיאל / בן פגעיאל / מן המקום
פניאל / וגדולי משפחתי / אשר ימצא זכרם
אתי / אתי הגתי / ועפרון החתי / וארתחששתא
בן ושתי / מזרע ברע בן פלג / אשר הכה
הזבוב בתוך הבור ביום השלג / משרש
הזה יצא אסר חדון / גר גרוד ורמון בן
מגדון / הגדול בענקים מנהיג גדול ודברי
אשר מצא את הימי׳ במדבר / גם במשפחתנו
נשים באות / היחס מאירות / גברות
יקרות / מהן מרת סרח / בת הרב ר׳ תרח /
שהיתה ממשפחת כפתור ופרח / ומרת
כזבי אשת ר׳ בקבוק הנביא / ואיזבל היפיפיה
אשת אחאב בן קוליה / ומי כמני בן מלכי
קדם אנשי השם שרש ועקר / למי יאות
לזמן יותר ממני לעשות יקר / לי יאתה
התהלה והתהלה היא נאה / הלא איש אני

בר אוריין ובר אבהן יאה ויאה ׳ הם רבים
עתה באומתנו נגועים בזה החולי מכמה
שנים ׳ יותר משאר חוליים רעים ונאמנים ׳
זו כחם כל אחד במקום אסופות מר צורח ׳
שכסא יחסו כשמש מאיר זורח ׳ גבוה מעל
גבוה למעלה מגלגל הירח ׳ וזה ממעל
לככבי אל ירימנו את אשר ישנו כאן ואשר
איננו ׳ כלם כאחד מרגלא בפומיהו שומה
בפיהם ׳ להכריז מעלת אבותיהם ׳ ועל
האמת כלתי מעטי המנין ׳ ערו יסוד היחס
והרסו הבנין ׳ לא נשארו להם מנימוסיו
רושם וקנין ׳ אין בהם עושה כפי המוטל
עליו ׳ כל אחד מתנכר במעלליו ׳ כדבעי
למעבד לא עבד ׳ לא נשאר להם כי אם
השם לבד ׳ מלפותא קטיעא גוי פרתים ׳
נעורים ורקים ומעשיהם פחותים ׳ נפלה
אדרתם וצניפם הוסר ׳ לא נמצא בם דבר
טוב לא חכמה ולא מוסר ׳ לא ימצא בם
יעצור בעמו יגודר פרץ ׳ מתו החשובים
ונשארו הרקי׳ שנחשבו לנבלי ורם מרוחקי׳
בנדה טמאים מן השרץ ׳ שתו בשמים פיהם
ולשונם תהלך בארץ ׳

דוש שיתפאר בעמק שכלו ׳ ואל בינתו
ישען להסתרר בתוך אהלו ׳ כי
חלק לו השם בינה רק היא יחידה לו ׳ חלקו
מכל עמלו ׳ ינופף ידו במעט תחבולות
יקנה להגדיל בארץ חכלו ׳ ואמנם בדבר
גבורות חכמות ותורות ׳ לא נתפתחו עיניו
ולא ראה מאורות בספר וספור וספר ׳ לא
בנה בנין ובאורו׳ לא חפר לא הטריד נפשו
בהם ולא חלה בם ידים ׳ לתורה ולתעודה
בעוללים לא ראו אור כנפל אשת כאישות
בריאה שאין לה עינים ׳ והיה בראותו כי
לפי סברתו ׳ דעת ותבונה סובבים אותו ׳
ישתכל בדבריו הנעימים כהסתכל הטוס
בנוצתו ׳ יעיר על עצמו פקחות גדולה

מגור ואתיאל ׳ ושהוא חכם מדניאל ׳ אלו
ירצה להחריב הנושב ולישב ארצות ׳ לא
יבצר דבר מכל אשר יזם לעשות ׳ מבינתו
יאבר נסים שבים ׳ ועצה השדה כתם פרח
יתנו פרים ׳ יאמר ששכלו הרק כהערה
מעטה ׳ עייל בקופא דמחטא ׳ מציץ מן
החרכים ׳ מה שלא יראה חברו בחלונות
רחבים וארוכים ׳ לא יבוש להשתבח בתוך
קהל ועדה ׳ לאמר מי יועידני להבין משל
וחידה ׳ הנה אתי שכל קולע אל השערה
ולא יחטיא ׳ הנה נא לי משער חזק יצא
שביבו ׳ וכל אשר אדבר בא יבא ׳ לשאוב
מים איני צריך להתבונן ׳ מבור שמימיו
עמוקים וצונן ׳ ואצלי דבר נקל והכל ׳
לספק משיחה במשיחה וחבל בחבל ׳ דעתי
הצלולה ׳ צוללת כמו אבן במעמקים
במצולה ׳ ומעלה מקרקע הים פניני׳ מגעת
ומשגת תכלית הענינים ׳ וכאשר תאבד
עצה מבנים ׳ הנני בלא ספק ושמא ואולי
מהדרנא לה מפלפולא בתתי לקרות כי
תקראנה מגמתי ועשתונתי ׳ מחינא
חריפותי ׳ כשלבי יחפוץ ויאבה ׳ לא ינוס
לי נס בכל פעל נאוה ׳ מצודתי פרושה
ועבידנא נשבי ׳ על דרך נכון אגורה
בחרמי וצידנא טבי ׳ ועתה מה לי פה
לחכמי העיון המתנשאי׳ ומה חפצי לחבל
נביאים ׳ ותנאים ואמוראים ׳ ורבם ככלם
יתרונם מגרעת ׳ מזוהמים וחסרי הדעת ׳
ולכלל מחלה ומבוכה אין עצה ואין
תבונה ׳ יקראו בחנם ׳ ביום צר סר כחם
עזרם ומגנם ׳ לתת עצה לדבר כאבן ידמו׳
נמשלו כבהמו׳ נדמו׳ רבו כמו רבו בזמננו ׳
חכמים בעיניהם כאלה ישמיעו באזננו ׳
לא יחושו לילה ויום ׳ להגיד כמה המה
חכמים בערמם ׳ והיאך שכלם כגחלי אש
וכלהב ׳ ובתבונתם מחצו והב ׳ והדעת

גורלם

נורלם מנת מרם · וכן תמיד יורו חצי
כלותם נגדם · נמנו וגמרו כי להם לבדם
נתנה הארץ למשלה ולשמרה · ובלעדיהם
למוקש בקרבה כתורא · בגבבא דעמרא ·
והאמת על זה בדברי שלמה מבקשו
ימצאנו · ראית איש חכם בעיניו תקוה
לכסיל ממנו ·

ויש שיתפאר שהוא איש אמונים ·
ירא אלקים וסר מרע בכל העניני ·
ואם יחליפו משכרתו עשרת מוני · בצדקתו
אחז לא ירפינה יחזיק בתמתו · מפני שוטי
שקלקלו לא יאבד אמונתו · באזני בני
חלדו יקרא איש חסדו · שלא חמד ממון
חברו את שורו ואת שדהו · ולא שלח ידו
במלאכת רעהו · מעולם לא עלה על
דעתו · לנגוע בפקדון אשר הפקד אתו ·
כל יודעו ומכירו יאמת ויודה · דיהב בן ליה
עסקא המפקיד בידו אצלו לאין · לדקדק
אם הוא מדוד או מנוי או דבר הסמוי מן
העין · לא ילך רכיל ולא יכחש · ולקחת
שחד לא יטה לקול מלחש · בשכניו לא
יתן דופי · ולא כי תחת יופי · האיש הזה
לא תשמע אליו כי אין בו אמונה · נהפך
הוא לא ישבע כסף אפילו מגזא דרחמנא ·
המתחבר בגזל אצבע קטנה לא יושיט ·
בגדי ערומים יפשיט · ואשר תקוה ממנו
עשות משפט בעת הדין יחתך · כולו עושה
שקר ועביד תוך תוך · והמתנצל על
הפקדון · שלא נגע בו בשגגה או בזדון ·
לא יעצור ממון חברו ולא יעשה לו אשם ·
עד כפיו אין בעל הבית יכול להוציא כליו
משם · אשר מת מוך בשחד נוער כפיו ·
אוטם אזנו ועוצם עפעפיו · בחנהו נא
בזאת אם תאבה מדוד והבא מדוד והבא ·
חדר בחדר להחב' · אז יטה כלפי חסד יכריע
מאזניך לכף זכות · ובעל רזבך יקבר בטן

בכות · וקצת מאלו הצבועים במעשה
רמיות · גונבים דעת הבריות · מתפללים
ביחידות או ביחד · ברתת בזיע באימה
ופחד · ואולי יניח תפילין בתפלתו · וגדילי'
על כנפי כסותו · ומזוזות על פתחי ביתו ·
התרחק מאלה הרחקה יתירה · אל יפתוך
בתחנון ועתרה' · הבוטח בם סופו ימם
וימק · מעשיהם מעשה און תחת בשם
מק · יש מתפלל בענוה · תפלתו תועבה ·
יש שיעתר אל יי' מתוך כובד ראש · מרורת
פתנים בקרבו לענה ורוש · יש זרוע רשעת
תפלין בזרועו · נקרקפתא דמנח תפלי'
בראשו נגעו · ויש שמניח מזוזה בפתחו
ולפתח חטאת רובץ · מרבה לא לו ועל יד
קובץ · ויש מניח ציצית בכנפות עדי עדים ·
בכנפיו נמצאו דם נפשות אביונים נקיים ·
ויש שילך שחוח ועינוהי בארעא מטייפי ·
וכל חוליות השדרה יתפקקו מכף כיפי ·
בקרבו ישים ארבו · ושבע תועבות בלבו ·

ויש שיתפאר שהשגתו גדולה ועצומ'
לבו ראה הרבה חכמה בה יאיר
כאור נוגה ופניו כפני חמה · כי השיגה ידו
מספרי העיון לקטף מלילות · כנקף זית
בעוללו' · יחשב שיבנה עליה' עיר ומגדלו' ·
וקבע תחומין ויצב גבולות · בחביטו בדילוג
לעתות הפנאי שטה אחת הנה ואחת הנה ·
יזיח דעתו עליו יתן כל בשר תהתנה ·
יתפלא בעצמו וישתאה · לאמר כמה בזמן
קרוב חכמתי אני בעשיתי חכימא דיהודאי·
בפישתא ופלגא יחליט בלבבו כל רז לא
אנס ליה וכל תעלומה יש לו עסק בנסתרו'
בכל פרשה סתומה · יודע פשר דבר אי בעו
מיניה כל חללי עלמא · כמעט כללים
מחכמת המספר בלי ידיעת שרשיה ופרים ·
למנות עפר האר' אצלו שריר וקים · ולשער
כמות טפין יש בים ואם בחכמת השיעור

יקרא יום או יומים ׳ בעצמו ישער למדנו
בשעלו מים ׳ וכל בשליש רחבי ארץ ובזרת
יתכן שמים ׳ ואם בחכמת ההגיון ׳ ילמד
דף אחד עם מה שבגליון ׳ ישמיע בחוץ קולו
באזני העמים ׳ דרכי הדבור למדתי כאחד
החכמים ׳ הבנתי אופני ההטעאה ומחשבו׳
ערומים ׳ אאמץ על לאו הן ועל הן לאו
כמה פעמים ׳ אדע לטהר את השרץ משלש
מאות טעמים ובהקשים מכוונים ׳ אומר
על טמא טהור ואסביר לו פנים ׳ ואם
בחכמת הטבע ארוכה מארץ מדה ׳ יתקרב
מעט לצרה ׳ בטפח הסמוך לפתח ׳ יחשב
שלקח לעצמו מגרת יפרת ירך וכתף וכל
נתח ׳ לא יבצר ממנו מזמה ׳ להכיר טבעי
החי וצמח האדמה ׳ יאמר כאן מקום שמיר
ושית ׳ מלא קנה זה להית ׳ ומזכות נפשו
ונקית ׳ ידבר על הבהמה והחיה ׳ ולפי
שנקה אותה מן הסיגים ׳ ידבר על העוף
ועל הרמש ועל הדגים ׳ ולא נעלמו ממנו
חידות ומשלים ׳ בשיחת שדים ושיחת
דקלים ׳ ואם בחכמת האלהות ׳ יקח מעט
פנאי ושהות ׳ יתן ערבון ויד ישית שהוא
יודע שעורו של יוצר בראשית ׳ ספר שעור
קומה וספר יצירה ׳ נקל אצלו כספר בן
סירא ׳ יאמר שיבין כחשמאל ׳ אם הוא
כגוב גובי או כחגמל ׳ או שעורו כשעור
גמל ׳ לא יירא שישרפהו כלה׳ אש אוכלה׳
או תאכלהו אשו הגדולה ׳ ידרש בשרפים
ואראלים ומלאכים קלים ׳ יגיד נוראות ׳
על אלהי הצבאות ׳ ועל אל אלים ידבר
נפלאות ׳ יש לו סודות צפונים ׳ במה
למעלה ומה למטה ומה לפנים ׳ יאמץ
שדבריו על קדש וצבא אמרות טהורות הן
הן המרכבה ׳ ראיתי כאלה בקבצו הספרים
צוח ככורכיא וקולו ירים ׳ צוהל וצוה כקול
הסירים ׳ נועה כאחד החמורי׳ נובח ככלבי

העדרים ׳ כמה מרבה ספרים ׳ שלא הרבה
חכמה מוסיף חבורי׳ ׳ הוסיף מכאוב הבשת
והכלימה ׳ ויותר רע מכל זה בראותי כמה
אנשים ׳ תועים ומשבשים ׳ בטרם יבינו
סירותיה׳ נזיד עדשי׳ ׳ עד שישכילו בדברים
החלושים ׳ יחברו חבורים ופרושים ׳
בדברים יקרים עמוקי׳ וקשים ׳ ומלו שעם
כל לו המינים המשונים ׳ מעשיו מכוערים
ומגונים ׳ בדם עונו פעמיו ירחץ ׳ מהקריב
המדינית לעיני אחיו על כבוד קונו לא חס׳
עושה מעשה זמה ומבקש שכר כפנחס ׳
אלא הם ממקרי החולי הנאמן ׳ אין אחרינו
בקרבנו חולי ממית כמהו בזמן ׳ השחית
אמתנו והחריב ביתנו ׳ נתפשט בגלות
מאלה ׳ נפצה הארץ בזדעזעה ונזולה ׳
שדה תיכלה בכלה ׳ מזה נתחדשו בקרבנו
בלבול הדעת והאמונו׳ הרעות ׳ לתעלולים
קוצצים בנטיעו׳ ׳ נתנו סכיב לבית החכמה
מגרעות ׳ עד כי כל מחוז ומחוז ׳ דעת
כפני עצמו יאחוז ׳ זה תמים עם אלהיו
באמונה פשוטה מבלי עמק והריפות זה
יגשום בתומו וזה יטפל בקבלה וזה
בפילוסופיא ׳ וכל אחד אומר על חבירו
דרך שמצה וגנות ׳ חוששני לו מחטאת
שמא נזרקה בו מינות ׳ לא כצורי צורו ולא
חלקי כחלקו ׳ בכפירותיו מעמיד ועמו
נמוקו ׳ וכמה ספרי מינים נושרים מחיקו ׳
כללו של דבר מרוב עונינו ׳ כמספר עדינו
היו אלהינו ׳ ולא באנו הלום ולא הגענו
לכאן ׳ אלא מפני פורצים והורסים שלא
שמשו כל צרכן ׳ העמיקו חפרו שיחין
שוחות בארות חמר ׳ ואני ירא פן ימשך
הענין כן כתליה ובמשמר ׳ איש באלהיו
יכתולל ויתאמר ׳ עד שיבא אליהו ויאמר ׳
ויש שיתפאר בחכמת הרפואו׳ ׳ ספר
על עצמו לעשות נפלאות ׳ וכי

עמו

עמו סודות בקירות לבו הרותים / להחזיר
נשמות לפגרים מתים / יאמר יש לי ספר
רפואות הנגנז / וספרי אפוקראט וגאלינוס /
וספרי שאר החכמים וסודותיהם / הבאים
אחריהם / הכל בחדרי הכינותי והכל קראתי
והבינותי / כמה מלאכות נערכות / עשיתי
בזמן / ימה וקדמה צפון ותימן / רפאתי
אנשים משחין חזקיה וצרעת נעמן / ואותו
המזוייף מכל אלה יתום ואלמן / והמון
הסכלים בראותם טבעתו בידו / ועליו כנד
ארגמן / יחשבוהו רופא מומחה ונאמן /
יאמרו שארבע עשרה שנה נטמן / בבית
עבר הגלעדי ראש רפאי גלעד / מפרי
שפתיו לבב אנוש יסעד / הרבה למד
מרבותיו וחכמה גדולה קנה / מפליא לעשו׳
אחר היאוש במה שאין בו תקנה / אף כי
אותו החולה נוטה למות חולה שיש בו
סכנה / סכנת עלוקה הב הב דינרי זהב
תנרה את המנרה שמעו עמים כמה יתנהג
זה באמונה / במלאכתו / כשיקרב לחולה
ביום מפלתו / יאמר שהוא מסוכן מורסא
גדולה במוח תחת גלגלתו / בינותי יפח
עינינו מתוך דפקי הידים / ועביט של מימי
רגלים / אותותינו אותות ידועים לא
מאתמול ומאמש / ברור לי הדבר כשמש /
ואתרה הבולי שכרי חמשים כסף אם לא
וארעה מה חדל אני / מה אני בשכר אתם
גם אתם כי לא בחנם מלמדי הורני / עשו
אתם ראשונה פרעון חשוב והנשאר אחר
אשר לבריאותו ישוב / בזאת אאות לכם
להתעסק בו / אשיבנו רענן כאבו / והסירותי
מחלה מקרבו / כללו של דבר אין לו בשת
לבקש שכר גדול על המשקרה ועל
התחבושת / בהלקלקות יבטיח לעשות
מרקחת / להתיך המורסא ולהסיר הקדחת /
והעניים גואלי החולה אשר ברפואתו /
ורצו / זהב לא יחפצו / ככל היוצא מפיו
יעשו / מה שגמר אומר / ימודו בעומר /
והרופא אחר שמעות משך והכל בכיסו
שם / יקרא אל הבשם / לאמר כתוב זאת
זכרון בספר / קח לך סמים נטף ושחלת
הבאים מארץ חפר / ושחקת הדק כעפר
ואפר / תערב עמהם קמוש וחוח / ועפר
תיחוח / שרף ערלה ושרש רתמים / עלי
זית ודם צפורת כרמים / קליפות צנונות /
ומיץ חלב מעשר אתונות / פרח שושן וזרע
מרעים ואבק לשון הרע / לא תוסיף על
אלה ולא תגרע / תרדין לרפואה זרע
וירק / ותשים הכל במזרק / תחבר אליהם
שבוש הסברא / ומעט קול הברה ותעביר
הכל בכברה / בד בבד יהיה / בטחוני
בקוני בזאת ההרכבה מחולי זה חיה יחיה
עשה ממנו רטיה / והניחה לו כנגד הלב
מקום שהנשמה תלויה / מיד יסור כאבו
ועין בעין תחזה / למחר יהיה האות הזה /
והמרקחת שעשיתי לצידו מלבי יסרתיו /
אני היום ילדתיו / זה תארו קח אזוב יון
ואזוב כחלי / שיש בו סגלה לכל חולי /
שרוך המנעל / ושן של שועל / יתידות
האהל / וככתא בגדא / מכל אחד אגודה /
מיץ אבן שיש / וצפרני ליש / ראש שבולת /
וחלב תרנגולת / עצי הכלוב / ודרלוז
ודרלוב / ומסמר הצלוב / אבוב רעיא /
זרקא תביר ונעיא / כמו שכתוב בספר
שגנז חזקיה / מכל אחד אוקיא / קלפי
רמונים / ועוקצי תאנים / אבן תקומה /
ודמדומי חמה / ברק חנית וסלע שעל גבי
הצנית / קצח וכמון / ומי דימון / מכל אחד
דרכמון / קלוף חיור די על חוטרא / צל
הפנות ענן בקר דקא דבתר מטרא / מכל
אחד חצי ליטרא / הרק היטב הסמנים
הקשי׳ מפה ומפה / וערב בהם דבש צירעה

שהוסר

שהוסר קצפו׳ עשה ממנו מרקחת מופלא
כמו שתוכל׳ והבאת לחולה ואכל׳ ואיש
אשר ירקה כמוהו לאכלה׳ לא ידע שכול
ולא מליף תיכלא׳ ואולם המשקה׳ אשר
בו מכל רע ינקה׳ גרוגרות וצמוקים׳
מחרצניהם מנוקים׳ עסים רמוני בדן
וקלפותיו׳ ועלי כרוב ורביא כדי שירבו
זכיותיו׳ חלב המנעול ודמו׳ ודגים
קטנים שבים שעשה שלמה׳ לגלוגות
חבאות מארץ תימא׳ יותרת הכבד ומוריגי
בהמה׳ מכל אלה חלק כחלק׳ ושוה בשוה׳
ותבשל הכל עד שיהיה מעט עבה׳ ישתה
אותו בערב מזוג במי אפסים מי שחו׳
מריחם יפריח שדה ישנה אחו׳ ויתן אחריו
שינה לעינו׳ וישוב לפנות בקר לאיתנו׳
והיה ככלות הרופא דבריו ותחבולותיו
ושקריו׳ ישוב לביתו שמח ישתה ויאכל׳
והאנשים קרובי החולה ימהרו אל בית
הרוכל׳ להביא הרפואות׳ וכל אותן
הנוסחאות׳ ולתועלת אשר יקוו׳ יעשו כל
מה שנצטוו׳ כלב יחשבו׳ ביד יקהו׳ לא
יעברו ממצותיו ולא ישכחו׳ כל אחד ואחד
בזריזות יעבדנו׳ ועם כל זה בחצי הלילה
המות תתפשנו׳ רוח עברה בו ואיננו׳
והרופא על זרת לא יקפיד מאחר שנפרע
לא יבכה לו וקרע לא יקרע׳ לא יעטה על
שפם וראשו לא יפרע׳ לא ינהג אבלות כל
שבעה ולא שלשים׳ אף על פי שלקח
ממונו קודם כל היורשים׳ כן דרך רופאי
זמננו עיניה׳ בממון ולא יחושו למה שיהיה׳
אם ימות גבר היחיה׳ לא יחושו אם בלא
עתם ימותו כמה עניים׳ ואם תהיה נפשם
צרורה בצרור נקוב או בצרור החיים׳ ורעה
מזאת יצעק חמס זה המזויף על הקרובים
והידידים׳ לאמר אתם המיתם את האיש
בדברים מתנגדים׳ אותו בידכם שויתי׳
ואתם מריתם פי בכל אשר צויתי׳ כלכם
פשעתם בי בשומכם מצותי לאין׳ ותשקו
את החולה יין׳ סוף דבר כלם טופלי שקר
רופאי אליל יי׳ לא יראו׳ ידיהם דמי׳ מלאו׳
על כן אמרתי רבותינו הקדושים לא אמרו
בחנם׳ טוב שברופאים לגיהנם׳

ויש שיתפאר בחכמת האצטגנינות׳
הוברי שמים אלו נוטלי עונות
לטובה ולפורענות׳ וקסמים בידם לקנות
סחורה ולהקים חנות׳ ועל התינוק ללמדו
ספר וללמדו אומנות׳ שאל בתרפי׳ דברו
און אפוד בד יגיש לבנות בית ולישא אשה
וללכת ארץ אשר לא במסכנות׳ בכוכבי
השמים ובכסיליהם יחכמו׳ ובמזלות כי
יפלסו מעגלות גברו חיל וקמו׳ מאותות
השמים יחתו ולצבא המרום ידודון׳ על
פיהם יחנו בלכתם ילכו ובעמדם יעמודון׳
בלעדיהן לא ירימו ידים ורגלים לא ייטיבו
ולא יזידון׳ יפצחו רון ויאמרו שירה׳ בהיות
רגליהם רגל ישרה׳ יורידו לארץ ראשם
ילכו קדורנית כי יסבו בלכתם ופניהם
אחורנית׳ תארם חשך משחור׳ אם
כוכביהם יסוגו נזורו אחור׳ תפול עליהם
אימה׳ אם הפרח הלבנה ובושה החמה׳
ואצלם פנה גדולה חיי בני ומזוני המנוחה
והנחלה׳ לא בזכותא תליא מלתא אלא
במזלא׳ ואשר נכר שוע לפני דל׳ לפי
שיש לו מזל מלמעלה מכרת אותו פצעי
אוהב ואומר לו גדל׳ וכן בהתהפך צלחת
העשיר שצחקה לו השעה׳ וירד גאון עוזו
מהר אל בקעה׳ מבלתי סבה ידועה׳
משמים נלחמו מרוז וסיעתו כוכבא הוא
כוכב ששמו רעה׳ הוא ורעיו גנבו ממונו
ולא הרגיש איכא גנבי ברקיעא׳ כן יסד
בורא שמים ונוטיהם סדר בראשית לא
ימיש לא פסיק סדרא׳ כן דרך חקות
שמים

שמים מני שית משטרם בארץ רקיעא
הכי הדרא׳ יש מאלו שידקדק בהיו׳ שבתאי
במכון שבתו׳ להיו׳ כל הנעשה יפה בעתו׳
ויכוין ערנא דקאי צדק במזרח׳ נחש ינחש
בו יצץ ציץ ומטהו יפרח׳ וכשעתא דלא
קאי מאדים בזיורה משום פורסא דדמא
וכל זה איננו שוה׳ יצריח אף יריע׳ בהיות
השמש ברוצי השמי׳ וחמה באמצע הרקיע׳
על נגה כי יגיה אורו יצהיל פנים׳ כי דרך
כוכב מפאת קדמה יחליף כח הרבה אוני׳
ובלכת ירח יקר ברום עולם׳ מי הקשה
אליו וישלם׳ ויש מאלו שירגילו בתחלת
עסקיו׳ לכוין מצבי הרקיע קו לקו׳ יביט
אל המזל הצומח׳ ואם הוא מזל טוב טב
גרא אז הוא עלז ושמח׳ ואם כעליו עמו׳
ישמח בשכבו ובקומו׳ ואם יקרה ויזומן׳
שתהיינה ארבע היתדות תקועות במקום
נאמן׳ יבוס נפת ויטעם כל מר מתוק ממן׳
וכי ימצא שליט השעה וגורל היופי׳ במקום
גאה אין בו דופי׳ בעודו בכפו יבלענו גוממו
עם השופי׳ גם אלה בחזיונם תעו׳ ובמשפטיה׳
טעו כמה מאילו׳ ישוטטו לבקש צרכיהם
בצר ונעו׳ ואעידה לי עדים נאמנים׳ כי
לעולם לא ראיתי דבריהם מכוונים׳ אם
כה יאמר הרואה בנער היולד שיצליח דרכו
ובן מאה ימות׳ כוכב מבטו ינהלנו לאטו׳
ינהגנו עלמות׳ הכל יפצה פיהו שנותיו
תקצרנה השנה השנית לא יחזה׳ עתה
ראו היכן טובתו של זה׳ היכן אריכות ימיו
של זה׳ ואם אמר יאמר בנער כחציר ימיו
וכלם מכאובים׳ מעט ורעים׳ אחריתו כצל
וחיה רעה תאכלהו יטרפהו זאבים׳ נחשב
הוא כאותם שלא נולדו או לא היו׳ כחש
לנו כימי העץ ימיו דשנים ורעננים יהיו׳
ואולם בפרקי השנה׳ אין בפיהו נכונה׳ אם
כה יאמר שנה זו פירות ביוקר נפישי נפיחי

כפן וחיו וקצף׳ רעב גדול עד שיהיה ראש
חמור בשמנים כסף׳ הפך הדברים בר
ולחם ומזון הרבה מאד׳ כשלל וכבורה׳
שבע גדול סאה סלת בשקל אונזא בזוזא׳
אם כה יאמ׳ שנה זו ימלאו הגרנות בר ומיני
מזונות ירבין׳ גם זה להפך שנת בצורת
התבואה תרקב האדמה תשם תזעק מאין
מים תלמיה יבכיון׳ אם כה יאמר שנה
זו גשומה והלחות גוכר׳ גשם מטר וגשם
מטרות שוטף עבר׳ יתחזק בזה יתן יד
בכסף ובשטר׳ ותהי להפך חי יי׳ אם יהיה
בשנים האלה טל ומטר׳ ואם כה יאמר שנה
זו שחונה ימנעו רביבים לא תראו גשם לא
ברק ולא רעם׳ טעה בחשבונו תשחת הארץ
מפני המון מים ביום זעם׳ אם כה יאמר על
כל הארץ יהיה חורב יובש גדול בכל
המיושב׳ נהפוך הוא טבעני ולא יבשני׳ יי׳
למבול ישב׳ אם כה יאמר שנה זו קור חזק
הגשם והשלג ורוח סערו׳ תבקע׳ כי מצאתי
עש כעוס וכסיל מתעבר ומזל כימה שוקע׳
בלשונו יכזב וכולי עלמא עדים׳ לא נהיתה
כשנה הזאת הזמן ערב והנה העת עת
דודים׳ ואם כה יאמר שנה זו העת ילך אט
ושקט האויר וימזג הזמן׳ שקר בפיו רוח
סועה ממנה קפאו תהומות ועוכרים במעי
אמן׳ אם כה יאמ׳ שנה זו לפי מה שנחשתי
בגביע שלי וראיתי במחזה׳ מן שמיא
שלמא כולה תופש הקשת הפגיון והרמח
משמן בשרו ירזה ראיתי זאב ערבות וטלה
ירעו כאחד ראשו של זה בצד זנבו של זה׳
ישליו אהלים בקיץ ובחרף בבקר ובערב׳
ולא ישא גוי חרב׳ הכל ינחם באותה שעה
חרב איש באחיו הכידון והשלחי׳ בת קמה
באמה בן יבבל אב הם כהם האחים באחים׳
את זה לעומת זה בחנית ובמקל יד בחרבות
וברמחים׳ כי כה יהיה בקרב הארץ בתוך

העמי׳ כל כתף מרוטה וכל שמלה מגוללה
בדמים ׳ ואם כה יאמר שנה זו יתעררו
מלחמות עד בלי די ׳ מלך הנגב עם מלך
הצפון חיל פרעה וגם חיל פרס ומדי ׳
כביכול יתחדשו צרות ביהודים ׳ כי ראיתי
ישראל בחזיוני נפוצים ושדודים ׳ כל זה
אינגו אז באותה שעה שלום בארץ איש
להלחם לא יחפץ ולא יואל ׳ כה וכה השקט
ובטחה אין מחריד וירבו שמחות בישראל׳
ויש מאלו בדרך אחרת תועים ומהבילים׳
לפי דעתם כחות השמים מזילים ׳ יכוננו
עתים ידועים טובים וחזקים להביא תועלת
ולדחות נזקים ׳ מהם שעשה צורת לבנה
וצורת דרקון ׳ לאשתא צמידתא וחולי
הירקון ׳ ויש שיעשה צלמי טהורים
לתחתוניות ׳ ותבנית ארי שואג לחולי
הכליות ׳ דברים הללו אבק עבודה זרה ׳
מחזיק בם מביא תועבה אל ביתו וצלם
בעזרה ׳ אוי להם כי נדדו מן האמת טועים
ומטעים כל יגיעם וטרחם הבל המה מעשה
תעתועים ׳ סברתם שנאה נפשי מאז
עמרתי על דעתי ומנדעי עלי יתוב׳ טענתי
אחת היא על כן אמרתי המשפט לאלהים
הוא אין עוד מלבדו כתיב ׳

ויש שיתפאר בחכמת דקדוק ומסורת׳
יקוה ממנה מי׳ משכורת׳ ובעשותו
לרוח משקל לחקור בין הבנין הכבד והקל׳
כל היום מביא וצופה בעיון דק הדגוש
והרפה׳ והאיתנים מוסדו ׳ ומקור משחת
משלוח ידו ׳ אין ממנו דבר נעלם ׳ בסתרי
אותיות בכ״לם ׳ יפטיר בשפה ירחיב פה ׳
בענין חסרי הפ״א ׳ ומעולם לא יעצום עין ׳
בדבר עלולי הלמ״ד והע״ין ׳ עיניו כיונים
קרועים בפוך׳ בפלאות הה״א הידיעה ווי״ו
ההפוך ׳ יגל בהשיגו הפועלים הזרים ׳
ובילדי נכרים ׳ ישפיק ׳ ויתבונן בה״א אם
היא נחה או עם מפיק ׳ לא ישוהו ימגרת
וישוה וישוי בסדר אותיות אה״וי ׳ ובטעמי
אותיות החך והשפה בנה בנין נאה אפיק
שפה ועייל שפה ׳ וסוד אותיות אמת״ין ׳ בא
אליו בדמות נבואה יש שפרשו על ידי
מלאך והכא תרגימו שידה ושדתין ׳ ביוצא
ובבודד יש לו סתר וחבוין ׳ ומחלמיש צור
יחזק באותיות הרפיון ׳ ואם יסתכל ספרי
בן קמחי ובן גנאח ׳ ילולי יליל וגונחי גנח׳
כמה ראיתי מדקדקים עברים נצים ׳ על
כלל גדול אמרו מקדמוני המליצי׳ בלדד
וצופר ואליהוא ׳ בענין בגד כפת סמוך
ליחוא׳ ומאלו שמתחכמי׳ בכל יום לקרות׳
ולהבין ושום שכל אלו המסורות׳ אלו שסופרי׳
בתורה כמה אותיות׳ שעטנז ג״ץ ואותיות
תלויות׳ קרי וכתיב חסרות ויתרות׳ ויוציאו
מזה פירות ופירי פירות ׳ וקצתם בעיניהם
חכמים ׳ ולהם סודות סתומים ׳ במקרא
אלו הטעמים׳ אני ראיתי מחלוקת גדולה׳
בענין קדמא ואזלא וריב גדול עד שהדם
נשפך ׳ בענין שופר מהפך׳ ומהם אומרים
כי מעת משה ספרא רבא בישראל קביר ׳
לא נהיה סוד עמוק כמו לפני דרגא תביר׳
וכן התחבר יתיב עם מקף ׳ רמז אל ישב
ולבסוף הוקף ׳ וטעם פשט וזקף קטן ׳
הלא הוא כמוס במגלת סתרים בתוך
הקיטון ׳ וסוד שני גרישין ׳ בשלשה אין
דורשין ׳ ויש תוקף גדול וממשלת ׳ בטעם
תלשא ושלשלת ׳ והיודע סתר טרחא
ואתנחתא ׳ יבגן בתושבחתא ׳ וסוד פזר
רביע וזרקא ׳ מאיר על חד תרין כחזו
ברקא ׳ כמה מאלו ראיתי בזמני בחכמות
הללו חלוקים ׳ בהנה לבונה העמיקו
בפרטים ודקדוקים ׳ ונבהו לפי דעתם
מאראלים ומצוקים ׳ אע״פ שלא ראו אור
במלאכה אחרת ׳ חשוכה ממנה ונבהרת׳
ועל

ועל האמת אם בדברי' הללו הערות טובות׳
אין לזלזל בתורה כעבורם כי הם כקלפות
והתורה לבבות ׳ היא לבדה תרומם גבר
תוליכנו קוממיות ׳ דקדוקיה עשר וכבוד
והללו בערכה דקדוקי עניות׳

ויש שיתפאר בשירים ומליצות ׳ בהם
ירוץ גדוד כל מעיניו בם כדעת
וכמועצות ׳ יתגאה ויתימר ׳ במשלי חן
בחמודות המאמר׳ אם חכו ממתקי' ומדברו
נאוה כחלי כתם כמן חמר ׳ לעיני בני עמו
ירים ראש יתיצב כחומה׳ כי ידבר בחידות
ומשתעי בלשון חכמה׳לא יערכוהו שרידים
וראשי משפחות ׳ כי ימהר לדבר צחות
בבנותו בתים מחוטבים תבנית היכל ׳
כמדומה לו ישר אל מלאך ויוכל ׳ כי ישקל
במאזנים אמרי נועם ודברים ערבים׳יחשוב
שיפל ארצה מן הצבא ומן הככבים ׳ וכי
יוציא מלבו מלים ׳ כיד השיר טובה עלי
תלי תלים׳בהם לדעתו יבנה עולם מלא׳
עולם חדש ברוח פיו נעשה לבנות ולנטוע
אשיותיו ממנו לא יפלא ׳ בלשונו ויסרנו
יציב דלתי ברוח חן יכך לו את גגו ואת
קירותיו ׳ ממעל מסולא מצופה בפז זהב
ומרגניתא תותיה ׳ בזה יחשוב ימשך שמו
הגדול אפשר דנפיש זכותיה ׳ יהא שמיה
רבא בעלמא דברא כרעותיה ׳ על כן יזבח
לעניו זבחי הבהבי וקטרת זרה יקטר
למלאכת קסתו ׳ זה החולי המגונה המית
לפנינו רבים ׳ הנוגעים בו לא יוכלו נקיון
כנשוכי נחשים ועקרבים גם היום בזמננו
זה הנהפך כמהפכת זרים ׳ מוכים בזה
השגעון ותמהון לבב אלא שנתמעטו מצרו'
ונותרו מפוזרים ׳ השבוש הזה טרדם מן
העולם ׳ ב״ה הקנין הפחות נגד פניהם
נכונים אין על עפר משלם׳ יודע אני מאלו
שכל ימיו זריז וחרוץ׳ להריק חניכיו ילידי
עטו המונים המונים בעמק החרוץ׳ מדעתו
עליו הופיע רוח הקדש וחזון נפרץ ׳ אם
יפה יתכון לעשות חרז׳ בלה יקוה להתנחל
כסא כבוד וישתמש בתגא׳ חכמתו זה תאיר
פניו יבהור נהוריה כשרגא׳ הלוך וטפוף ילך
ידקדק בפסיעותיו בחוצות עיר ברחובותיה
עקב בצד גודל כיונה נחפה בכסף
ואברותיה׳ כי הפלא השם חדוש לו מליצה
משונה מחברותיה׳ ואם קן חמודות בדרכו
יקרא׳ דברים לא שמעתן אזן כלם ברורים
זורו ברתת ובטהרה ׳ לא כאותן שהורגלו
בהמון מליצים ונהיגי בני ישראל ודלא
כטופסי דשטרי ׳ גאה גאה ואמר מי כמוני
מורה ׳ חכמי העיון לא זכו בעיניו׳ והמלכי'
רבנן דאקרו מלכי לא עמדו לפניו׳ וכי יקבץ
מאלו מליצות נמרצות מגלת ספר בכתב
רשום ׳ חכמי ישראל בעיניו כקליפת השום׳
תמיד ידיו מלאות ממליצות נאות אגודות
פיתקין׳ שבכל הלילות כמה הוציא בשמן
עד אשר אותם כרצונו התקין׳ בחוץ ירום
ברחובות קריה ׳ ואל על יקראם לפרסם
מליצתו להראות העמים והשרי' את יפיה׳
ישמיע לאזניו מה שיוציא בפיו אקרא
בייאוש ולאו אדעתא ׳ ובעת קראו באזני
אנשים יהודים יאמר בכל שעתא ושעתא ׳
אל העומדים לפניו פנו אלי והשמו הלא
תבינו כמה מעליא הא שמעתא ׳ ויצהלו
פניו ׳ ואמר ברוכים אתם ליי' ׳ כי הכנותם
עומק עניני׳ ואם החרש יחרישו מפה ומפה׳
מרתח רתח ידבר אלימו באפו ׳ ראו קראתי
אליכם לבקר בין טו' לרע תבדילו ותפרישון׳
ואתם תחרישון ׳ טעיתי במחשבתי והחזקתי
על שכלכם׳ מלאכת תופי ונקבי לא תבינו
וחכמה מה לכם׳ כן מנהג האיש הזה וסיעתו
אין להם אומנות אלא הוא ׳ ועם כל זה
גאותם וגאונם רחבה ונסכרה אבירי לב

ניננו ׳ עליהם אמרתי חוי המעמיקים ולא
בעמקה של הלכה ׳ כלו ימיהם במה שאינו
לא חכמה ולא מלאכה ׳ ומותרו לארץ
הימים הכל בלתי הכלה והחרץ ׳ שוד להם
כי צללו במים אדירים והעלו בידיהם חרס׳
ויש שיתפאר בחכמת התורה׳ ממרקח
התלמוד תבשם ועל אפו ישים
קטורה׳ שמשת בהויתו דאביי ורבא ׳ שתא
דבשה עם חלבה את מתקה ואת תנובתה
הטובה ׳ ואם יגדל כים עלה על כל אפיקיו
וישם את הים להרבה ׳ אלה ברוכי יי׳ המה
על קיומם ראוי להתפלל ׳ בזאת יתהלל
המתהלל ׳ בו לנצח גוי קדוש יהידה ׳ הוא
אשר אמרנו בצלו נחיה ׳ תורה היא חיינו
ואורך ימינו ומכירה ברוך ויזכה בעולם
שכלו טוב ועולם שכלו ארוך ׳ אלא
שבעונותינו בקצת חכמי תושיה ראיתי
שערוריה ׳ בגפן אדרת צמחו אשכלות
מרורו׳ לענה בסעיפיה פוריה׳ קצת לומדיה
חזלוה שמוה לשמה ׳ עשאוה עטרה
וקרדום לומדים שלא לשמה ׳ מהם אשר
ללמוד יגש ויקרב כדי שישב ראש על מנת
שיקרא רב לזרוק מרה בסרבנים דלא
מקימי בהימנותא׳ לדינא מזמין להו טסקא
והזמנותא ׳ ומהם יושבי אהלים תריסר
שני בבי רב בחדרי׳ ולשכות לא באו ללמוד
אלא לקפח בהלכות ׳ ומהם בשחד ישפוט
ובמחיר יורה ׳ שכר על כל דבור ודבור
שהוא מלמד וקורא ׳ לקבל פרס כסף
מלא מילי בדיברי ׳ ומהם דתני בעוקצין
תליסר מתיבתא ׳ עוכר ומנו וישיתהו
בתה ׳ ומהם ברוע מעללם ׳ תנאים
מבלי עולם ומהם לקנתר לא ידום
ולא יחשת ׳ ובריבו עביד דינא
לנפשיה ׳ יבום קמיו בשוט לשון יכם עד
חרמה ׳ בסלוא דלא מבע דמא ומהם

שלומד לפטור עצמו מן המס׳ ועל המה׳ יבו
יצעק חמס ׳ לאמר חפשי אנכי תורה הרבה
למדתי ׳ וכל ימי בצל החכמה חמדתי
וישבתי ׳ עליתי במרום התור׳ ולא אפחית
מתותי דרגא ׳ ואם שכנגדי חלוק עלי
לחייבני הצי אכלה בו נשדי ביה נרגא ׳
עבד ה׳ באש יבא אנכי עבדא דבי נורא
אנא ולא יהיבנא .כרגא ׳ ומהם
שמזייפים תלמודם בגלוי או בהסתר ׳
ועושים תורת׳ פלסתר ׳ אסור ומותר כשר
ופסול הרשום ביד כל נביא וחוזה ׳ ישנו
את תפקידם יחליפו את של זה בזה׳ ראינו
מאלה שיודעים את התורה כלה ׳ שואלין
אותו בכל מקום ומשיב ואפילו במסכתא
דכלה ׳ ויצא עליו קול המולה ׳ שחזר
מחזר בספק אשת איש לקמא ולהראות
פנים לטעיתו נכנס ודוחק ׳ וכל זה למתן
בסתר ושחד בחיק ׳ כמהו רבים בהראות
חקקי און חוקקים ׳ והמה חכמים מחוכמי׳
בישיבה מחזיקים ׳ ומהם דתני ומתני לית
ליה שיעורא וכולהו תנויי בנזיקים ׳ ויותר
רע מזאת המחלרת בהמצא חכמינו בעיר
גדולה ׳ שם קהל גדול כאחד מערי
הממלכה ואינם נוחים זה לזה בהלכה ׳ מה
שזה מגלה זה מסתיר ׳ ומה שזה אוסר זה
מתיר לא ישאו פנים לאמת הדבר ואם כל
אחד ידעהו בלבו ׳ יודעים רבונם ומתכוני׳
למרוד בו ׳ על זה נבכה לחסידים תורת
אמת היתה בפיהם ואל היועד פונים
בזמניהם ׳ עמדו לאותות ולמופתים היו
למאורות בהעדרם נעדרה האמת רודפיה
השיגוה והשליכוה באחד הדורות ׳ ולזה
מעט מעט נשתבשו העתים ונתקלקלו
הדורות ׳ ורבו מחלוקות בישראל עד
שנעשית תורה כשתי תורות ׳
אלה ראשי מומי הזמן הזה החסר ׳
כל

כל היום יהרוש לזרוע שוא ועולתה
קוצר דרכו ישרה בעיניו ומלכיה ישפר ׳
נגעים הללו על ראשו ועל זקנו לא
יבוש ולא יחפר ׳ זולתי חסרונות אחרים
פרשי׳ אתם אין מספר ׳ כי מהם שיתפאר
באוהביו ומיודעיו מליציו ורעיו נגידיו
ושועיו כשוא חן אני בעיני הנוצרי׳ מדרגתי
נחשבת כבתי החצרים ׳ יכול אני להנקם
ממוני ומוני ׳ יד ושם יש לי בחצר המלך
עם אבלט ומבגאי ׳ ושעשגז והיגי ׳ וכבית
אדוננו ההגמון יעשו לי הדור גדולי הבית
עקוב וטלמון ושלמה ושלמון ׳

ויש שיתהלל בגבורתו ׳ אמיץ לבו
בגבורים לא יתיצב איש לקראתו ׳
שבח ותהלה יתן לאלהא דבריה ׳ כי עשאו
בן חיל ולבו כלב האריה ׳ ויש שיתפאר
ביופי תמונתו ׳ אין כמוהו בעיניו באנשי
מדינתו ׳ מדעתו כל רואיו יתמהו ׳ וצבי עדיו
לגאון שמו יאמר שאין כמהו יפה המראה
והמצבו ׳ לפני מלכים יתיצב ׳ ישמח לאורך
צלו ׳ ויסתכל בבבואה שלו ׳ מסלסל
בשערו ׳ וממשמש בעקבו ׳ ואם גבהה
קומתו למעלה מעשרים לא תפסל כסכרה
וכמבוי ׳ ומסכלות האיש ההוא ודפיו ׳
יחשוב שכל שלמות לא ידמה אליו ביופיו ׳
בעיניו לא יחסר כל כאלו הוא שלם ׳ משום
דאשתייר משפירי דירושלם ׳

ויש שישתבח בחתוך לשונו ומריצת
ניבו והגיונו ׳ לפניו כל מליץ
ירושש ׳ ולשונו כתער מלוטש ׳ כשהוא
מדבר ׳ נובע אמרי צחות כמעיין המתגבר ׳
כשהו׳ דורש במלין דחכמתא או במדרשים ׳
יתקבצו לשמע אנשים ונשים ׳ ובשעה
שפותח נעשו הכל כחרשים ׳ כאלה וכאלה
ירבו החסרונות ׳ בעיני כל משכיל מגרעות
המה לא יתרונות ׳ בבאות הגלות הזה
הרחוק והקרוב ׳ לא יספרו מרוב ׳ לכן
אמרתי פרטיהם לא יכלו והזמן יכלה ׳
הריני מכלה מדברותי מקצר ועולה ואם
כל היום חצי צדם אורח ׳ לרדוף כאשר
ירדוף הקורא ׳ אחרי מומי הסכלים ׳ חצי
כלים והם אינם כלים ׳ אין די במליצים
לית דמחוו ׳ אם יאמ׳ החכם לכלול בתכלית
הקצור ארבע מאה פרקי הוו ׳ הנני חותם
מעין פתיחתי ׳ לקלקול הדור לא נסתרה
אנחתי ׳ לתמורת הימים כל היום היא
שיחתי ׳ בזכרי דור נעורי אנשי אמנה על
זהב ועל כסף על שה׳על שלמה הש׳ מסכי׳
על ידיהם אי בעו ברו עלמא קדושים היו
ליי׳ אשרי תמימי דור יהם לבבו לקנות
כבוד ועוז ועתה נתקרר אשתפוך חמימית
מיום למחרתו הולך ל׳ האבוד אזיל ושפיל ׳
כגדר הדחויה נופל מאין כרוריא דמנפשיה
נפיל ׳ אותותיו אותות מות נכרו מבין
ריסי עיניו ׳ הולך למות כנפל שלא גמרו
סימניו ׳ כמה רע הדור ההוא ויותר ממנו
העתיד לבא ׳ אין אלהים כל מזימותיו לא
ינהר אל יי׳ ואל טובו ירעו מאבותם על כן
רצון מיי׳ לא נפיק ׳ מכלבא בישא גוריא
טבא לא נפיק ׳

בימים ההם יראו עינים דאבון נפשו׳
ולבבות ׳ תפוצנה הצאן מאין
רועה כשועלי׳ בחרבות ׳ איש כלבבו לבשת
ינזר ׳ וכשל עזור ונפל עוזר ׳ מאן דרחמי
חמי ׳ ימים באים לא אחי ולא מרחמי ׳
קרובה המהומה לבא והחרפה להגלות ׳
המשאת החלה לעלות ׳ על זה אני בוכיה ׳
ונפשי כיוני הגאיו׳ שואגת וחומיה ׳ אמרתי
מי יתנני במדבר במלונ׳ קטנה עצור וכלוא ׳
טוב בדד לי שבת בזמנות חיות טב למיתב
ארמלו ׳ דבר אין לי עם אדם כל שארית
חיתי עד תומה ׳ יחידי אוכל פתי לבדי

טכלא דחד פומא׳ כי ידעתי הזמן הרע
הזה׳ עצב נבזה׳ מחליים אלו לא יתרפא
ואין לו מפלט׳ תוחלתו נכזבה כמצורע
מוחלט׳ כי נשתרשה בכל קצותיו כל
המחלה׳ הלואי דלא לוסף עלה׳ כל
היום נראהו הולך לאחור ולא לפני׳ הולך
ומפסיד מדי השתדלותו מאבות לבנים׳
כללו של דבר כאשר הסתכלתי במעשיו
הנכבדים׳ וחזרתי על כל הצדדים׳ לא
מצאתי לו רק דרך אחד להציל לו מרעתו׳
בה לכדה יתרפא לשעתו׳ יסור החלי
מעקרו ויחדל חדול׳ אם יעמוד מיכאל השר
הגדול׳ ומשיח צדקנו יקבץ נפוצינו מבין
לאומים׳ ויעמד הכהן לאורים ולתומים׳
ושב מטה ישענו מציץ ופורח׳ ורב שלום
עד בלי ירח׳ בלה באמת מעוותינו יתקן׳
וסדר עניננו כירח יכון עם המלוכה והחירו׳
יתחדשו ימינו כקדם בלי קנאה ותחרות׳
ובנבואה יתחזקו שרשי המצות והחקות
ויסתלקו כל הספקות׳ ולא תקח עוד
התורה בשנה׳ והוכן בחסד כסאה תחזור
לישנה׳ אם כן עלינו לשאת רנה ותפלה׳
שתבנה ותכונן ממשלתנו כבתחלה׳
תשוב העבודה למקומה ונבנתה העיר
על תלה׳ ותחזור נבואה לאכסניא שלה׳
והיינו ליי׳ אלהינו לשם ולתהלה׳ אנא
יי׳ שומר הברית בך בטחו אבותינו׳ שא
נס לקבץ גליותינו מרחוק להם תשא נס׳
ונדחי ישראל תכנס׳ כל עמת הורשים על
גבו יחרושו׳ אליו גוים ידרושו׳ עוד
בשיבה ינובון׳ ופדויי יי׳ ישובון׳ יזכנו
השם ותראינה עיני׳ ומאחרי תשמענה
אזני׳ ישראל יהיה ברכה רואיהם יכירום כי
הם זרע ברך יי׳ גוים יבאו מאפסי ארץ
לקרא כלם בשם יי׳ המקודש והמיוחד׳
והיה יי׳ למלך על כל הארץ ביום ההוא
יהיה יי׳ אחד ושמו אחד׳

אמר המיכר לפי שמליצת
החרוז צרה ודחוקה׳
אצלי ואצל זולתי
ונשאר לי לתת שבח ותהלה לאל מלך
יוצר כל ותוכחת לנפשי השוכחת ח
גמוליו ולהעירה משנת סיכלותה אשר
היא בה חולמת חלומות כוזבים ולהזכירה
יום תתיצב לדין ועל מעשיה כפי שיהיו
תקבל פרס אם טוב ואם רע לכן ישר
בעיני לגמור הדברים במליצה מסודר לא
אחזור אחר חרזים אם לא שיזדמן מאליו
אם במקרה גמור עולה על רוחי ויי׳ אלהים
יעזור לי׳ השולח עזרו מקדש וכן יהי רצון
אמן׳

מה רבו מעשיך יי׳ עושה פלא מה
גדלו מעשיך פעל ישועות מה
נשגבו ממחשב׳ הושב אחד נעלית מדמיוני
השכלים ישמשונך ובמלאכך ואם קדמך
יקימון מרוממותיך תשים תהלה השמים
ושמי השמים לא יכלכלוך בגויתם אין
בשחקי׳ שיראה אור בהיר נהורא עמך שרי
לגלגלים לא נגלית ולאופנים להם לא
פנית רק ערך ככבים כי רמו שפלו מהשיג
איה מקים כבודך אף כי אנוש רמה בחייו
ובמותו מאז יוצר בבטן המלאה לה חלאה
מרודף כל׳ חשך מכאובים וכעס עד אשר
שב לעפר הלא המה ימים אחדים מעט
ורעים לשלו שבאנשים כל שכן לקשי יום
אשר נגע׳ בם יד יי׳ ואיך שוכני בתי חומר
יוכלו להמנות בסוד ישרים המעמיקי׳ מה׳
עמוק עמוק בסתרי מדרגותיו מה להם
ידבאו רוחם במופלא מהם הפלא ופלא
למה זה הבל יגעו בחקר אלוה ותכלית
שדי לבא אל המלך החדרה אשר ילאו
למצא הפתח למה בני בשר ודם אשר
בעפר

בעפר יסודם ישוטטו בפלגות תעלומות
אלהי הרוחות ונפשם יביאו בסודם אשר
כבודם לעפר ישכן סלה אך בקהלם תחד
כבודם ׳ העיני בשר יחזו בנועם ה׳ ואם
הרואות בארבות המרת יביטו אל האלהים
שוכני ארץ עיפתה הידברו ביושבי בשמים
או המתים יהללויה בארץ החיים מה לגבר
בהיין קרוי מת יהרס אל ה׳ לראות מה אנוש
כי תזכרנו ׳

ה׳ אלהי גדלת מאד עצמת ממני עד
אין חקר קטנתי ממך ואין
מספר במעט שיעור שפלותי לגדלך יחס
נקודה מדומה לקו יארך מקצה השמי׳ עד
קצותה ומה כחי כי איחל לספר מעשי
תקפך וגבורתך ומבשרי אחזה נסתרות
לא ידעתי ספורות מה גבורתי כי דברי
נפלאותיך אשיחה אם מעט ואם הרבה
ואנכי לא ידעתי נפשי אם שני קצותי
נעלמו ממני אשכל גם שניהם כאחד איך
יהיה לי לב לדעת גדולות ובצורות בשמים
אם אסכל את עצמי ואפילו שמץ מנהו עם
מעוט ערכי והולשתו איכה אדע מה שחזק
הוא ממני מה לי עוד צדקה ליחס לעצמי
מדע בדבר שהוא חוץ ממני אם ה׳ מסך
בקרבי רוח החיה וישקף עליה בעמוד אש
דעת ידליקה ולא ידעתי מי זאת הנשקפה
לכן אמרתי אבי שבשמים אחריש ותהי לי
לחכמה פן מדי דברי בך פי יכשלני אדביק
לשוני מלקוחי שמא אתכבדה ואאחז יהיו
דברי מעטי׳ פן אפשע׳ בם וחטאתי לאלהים
אמנם כי זכרתי ואעלזה על לבי כי בעוד
אליך יי׳ אשים דברתי עזרתני בקראי שמך
מן המצר תנחומך ישעשעו נפשי ׳ זכר
נפלאותיך בהם חיי רוחי בזאת אני בוטח
מושיע חוסים כי תשא פשעי אם תהלתך
ימלא פי ותהי זאת נחמתי תקוה לדורשיך
כי תעביר את עוני אם כפי ושפתי אלי אתה
ארוממך בחנת לבי צרפתני כונתי רצויה
בעבור תהיה יראתך על פני לבלתי אחטא
ואם ידעתי טוב ממני אשמרה לפי מחסום
עצתי הטובה אשב בדד ואדום אך נלאתי
כלכל יום מטה עוזך בורא ניב שפתי יניעני
ויגע על פי ולשוני הציקתני רוח בטני ׳

יי׳ אדננו מה אדיר שמך כהוציאך
מן אין יש למעשהו ימינך
באדרי בכחך זה בעשותך ארץ ושמים וכל
צבאם מלא דבר ממנך המצאת מלאכיך
אלף אלפים ורבבות קדש וכל קדושים עמך
ואצלת מהודך עליהם אתה יצרת מתהו
ממש ברקיע השמים לשבעה וגם לשמנה
ברכרך שמים נעשו מאין עוזר צפון וימין
אתה בראתם ואין לזרי׳ אתך אתה הכינות
מאור ושמש אתה עשהו נאה זיוו ופועלו
לניצוץ לממשלת ביום פן יושבי חלד יומם
יפגשו חשך אתה נותן ירח וככבים לאור
לילה פן הולכי דרכים ילכו חשכים וכשלו
בגויתם תקנת מאורו׳ לשמח עולם בפעלך
תכנת בריות יקרות יחוו דעות ממציאה
מאין דברים יגידו עוז ותעצמות הודך בלי
נשמע קולם גופים יפים אשר אין בהם כל
מום חיים כלם ושכולה אין בהם במראה
הבזק ירוצצו ויגהו ותושיבם לנצח ויגבהו
יצירתם החשוב׳ עומדת לעד הפעלו׳ ושנוי
לא שליט למרמ׳ עליהו׳ זולתי שנוי המצבי׳
הקף את הארץ גם בזה ירצו ולא יעפו אין
בהם גופים נכבדי׳ להלל מאד גשמי ברכה
אשר ברכת מעשה ידיהם המה הקודמי׳ על
ברואיך המוחשי׳ לצבי ולכבוד אחרי מלאכי׳
מלאכי צבא יושבים ראשונ׳ במלכו׳ לקבל
שפעת מי נחל עדניך תערוך לפניה׳ שלחן
ועליו לחם מן השמי׳ לחם פני׳ לפניו תמיד
תשביעם מנחת שלחנך יקבלו האצילות
מהשלחן

משלח׳ אשר לפני יי׳ ויאכלו ויותירו לכלכל
אדמת שוקקת מפסלת גורן ויקב הלא
השאירו עוללות להיות זרע על פני כל
הארץ והניחו יתרם לפרנס בני תמותה ׳
העניים והאביונים עיני שפלים נשואות
לפת בגם לעליוני׳ למעלה ככלבי׳ מלקטים
תחת השלחן מצפים אל יד אדניה׳ ישליכו
אליהם שיורי כוסות וקערו׳ את אשר הותירו
משבעם נפלאתה אהבתך להם אוהב
צדקות חמלה גדולה ויתירה חמלת עלימו
לשמרם מכל תמורה גופנית אתה אלהי
המלך חפץ ביקרם מתנן ונבזבזא ויקר
שגיא יקבלון מן קדמך ותתן להם יד ושם
בבתינו ובחומותינו הפקדתם שומרים על
שוכני ארץ ראשים ביושבי תבל כלה פעם
להקים אומרת לרומם גוי פעם להומם
ולאבדם מושל בכל המשילם במעשה ידיו
בארץ ואותנו הוציא משם יחתו הגוי׳ מהמה
כי לא השליטום האלהים בנו נוצרי בריתו
להרע או להטיב בשומרי תורה לא יתגרו
המודים באל האחד לבדו על כן לא נתנם
לנגוע אלינו המאמינים ביי׳ ובמשה עבדו ׳
מי כמכה באלהי׳ תולה ארץ על בלימ׳
מאבני בהו הטבעת אניה מהמרת
יסדת מכונירת יוצר הרים הגבוהים לאבני
מחצ׳ לבנו׳ לנו בית כרצנ׳ איש ואיש מעייני׳
בנחלים להשקות פני אדמת מבועי מים
וכל תהומות לרוות הצמא לשתות עלירת
בראת דשא עשב ועץ כל פרי חלוקי
מדרגות ומעלות וכחנה אחריה׳ לנפש חיה
חיות קטנות עם גדולות ולעת נכון תפתח
ידך להשביע נפש נענרת נפש כל צומח
שיח השדה על העבים תצורת למטר גשם
בעתו להחיות אתנו מצואים רבים על פני
האדמה בעבור האד׳ אתה נותן נשמה לעם
עלירת בוחנת הטוב מן הרע נשמת אדם

ממקבת בור כפך אתה בראת מעליונים
חיים אתה יצרת מאור לבושך לוקחה זאת
נר אלהים חופש חדרים ימלאו תעלומות
חכמה ותשימה במכחר החמרים למען יגה
שביב אשה ותהי בקרבנו כפתילה דולקת
בתוך עששית זכוכית להיות אורה מתפשט
מבית ומחוץ והאדם לרוע בחירתו יגופף
ידו משיב הרוח לכבות נרו עד שידעך
באישון חשך ואם לא יכבה באלהת נותן
אצבעו עליה עד בלתי השאיר לה שריד
ככה יעשו בני האדם כפויי טובה כי יתן יי׳
את רוחו עליהם צור צדוהו כצפור לבלעו
חנם אתה האל בדעה ובהשכל בורא נפשות
רבות וחסרונן מאתם יצא מידם היתה זאת
להם לאבד טובה הרבה יי׳ נתן כבוד חונה
בצורת גויה ופשעים וחטאים ימירו כבודם
בלא יועיל עד שבו אלילים אלמים ׳
אתה יי׳ תשליך משמי׳ ארץ תפארת
למין האנושי דרך ארוכת
בעד האשנב תריק לו ברכת משמי שמי
קדם המריקים עליהם הזהב יי׳ חפץ למען
צדקו להשגיח באדם לא בצדקתו ואדם
אין להכיר יד אלהיו עליו לא ידע מאומת
לקחת התועלת מרצון בוראו ולא חפץ יי׳
בידו יצלח יהפך ידו כל היום להחטיא כונת
הגזרה האלהית לרעתו כרב לפריו הרבת
למזבחות כטוב לארצו נטע לו אשרה כל
עץ וזהב הארץ עשרת לבעל למען הכעיס
אלהי הכבוד יי׳ כרא רעה צלולה ויביאה אל
האדם לאשת נעורים ודבק באשתו ותהי
לו סוכנת ולא קבל ויפת בסתר לבו לחבק
חיק נכריה ואשתו היהודיה הסירה מגבירה
ושלחה מביתו ומלכותה יתן לאשת זנוני׳
רוח שקר ותפעמהו להטותו הדרך אוי
לאשר קללו ענשו קללת נמרצת לנקר
עיני שכלו וימש חשך אבוי לאשר יקוץ
מהיות

מהיות חתן המלך הכבוד ובעל בת אל נכר
ומה יענו הבוגדי׳ הלוקחים נשים על כבנותיו
בקומו לערוץ שטי כזב בבאו לתבוע עלבון
הבנות בנותיו איך יטהר עם טמא שפתים
מעושהו מה יצדק אנוש עם אל׃

האלהים עשה את האדם ישר והוא
לסכלותו הרבה עותתו
ועקמימות פיו ולשונו להוציא דבר מגונה
וכידו מלא עקוב הלב מכל נעות המרדות
עסקיו רעים מעשיו מקולקלי׳ הזמן ידפנו
ממצבו במצות יי׳ עליו יהרסנו ממעמדו
יצנפנו צנפה יצרפנו בכור התמורות כי
כן צוה לו המלך והוא מסבו׳ מתהפך לכמה
גונים ערום יערי׳ הוא להשפיל גאותו פעם
בתהפוכות מתחלפות ימציאהו יום ביום׃
ובבהלות שונות בכל שעה ובכל זמן בבקר
שחרו מוסר ולערב בשבט יכנו מכה בלתי
סרה ופעם יעטהו ברכות טוב לראות אם
יתן פניו נגד יי׳ ומפני שמנוחת הוא כאלו בא
הזמן לנסותו בחידות ולא שוה לו המנהג
כמנהג רשע וגם רוח כל עוד תוסיף
להוכיחו יוסיף גאון וגובה וטפשו׳ מתוספת
בו כל שירבו שבואיו אליו תחנונים ידברו
רבות והוא ירבה גבוהה גבוהה ידבר אתם
קשות כל אשר ילוו אליו רכים בחלקלקות
הוא בגבה אפו על הדוכרי׳ בו ישפך מרירתו
ככה יעשה האדם עם אלהיו אם זממו יפק
לתת תאות לבו ישמן ויבעט אם יעשרנו
המלך עשר גדול יאמר כחי ועצם ידי עשה
לי את החיל הזה ואם אולתו תסלף דרכו
והיא לא תצלח יתקצף וקלל במלכו
ובאלהיו אם יוכיחנו במכאוב על משכבו
יקוץ בתוכחתו אם יביא עליו אימים את יי׳
הוא מנדף ואם לפעמים במצור ובמצוק
תשועה יקראו ובבואם עד משבר בין
המצרי׳ אל יי׳ ישענו עד יעתר להם והצילם
הנה בהיות להם הרוחה לבם יכבידו בקום
רשעים מפחת מלכודתם הכל נשכח כאלו
בני האדם כרתו ברית את מות ועם שאול
הרבה עמם פדות לא ייראו פן יקחם בציצת
ראשם או ינהגם בכבדות נסו יגון ואנחה
לא יפחדו ליום הוא יודע ליי׳ יום צרה
ותוכחה׃

בצקת השם גשמי ההודה בכור
הבריה למוצק לנטוע מיני
הברואים וליסוד אופני המצואים איש על
דגלו באותות כרצונו יצאו בצביונו כבראן
שומרים משמרת טבעם וסדר תולדתם
בכל אשר יושת עליהם מאת יוצר הכל
זולתי האדם לבדו היה לסיגים עשהו השם
ברוח בינה כאלו הוא עיר וקדיש מן שמיא
נחית בעבור תהיה לו לעדה על מציאות
מלאכיו והוא מן הכור יצא לשטן למרות
עיני כבודו ויפשט גם הוא בגדי בחינתו
החמודות ולבש בגדים אחרים ומלבוש
נכרי ככל הכתוב בתורת משה עבד יי׳ כי כל
אשר עשה האלהים והנה טוב מאד ויצר לב
האדם רע מנעוריו מעשי יי׳ כלם נכחים
למבין לולי האדם קלקל את השורה כי
השחית את דרכו על הארץ וחבל את מעשי
ידיו׃ ואני ידעתי אין זה רק מחמדי תבל
פרשו רשת לרגלו משמני הארץ הציבו
משחית ליד מעגליו האדמה הארורה ברוב
לקחה דלדלה את כחו כחלק שפתיה
תדיחנו בשתי ידים בכשפיה הרבי׳ קוברתו
ומביאתו לידי עניות רבו למעלה ריעי
האיש הזה חברים מקשיבים לקולו עינים
להם ולא יראו מחול ירביק חטאים ליי׳
חרשים ואזנים למו אודיעה נא אותם מי
הוא זה ואי זה הוא הוא העולם אשר עליו
השליכו את יהבם אודיעם את כחו ואת
גבורתו למען יכירו החזק הוא הרפה ואם

הוא כדאי לסמוך עליו׳

העולם בנין ישן רעוע פרץ נופל
מרובבת על העומד ברוח
מצוירת ינועו אמות הספים רוח קמעא
מקרקרת קירות הבית דא לדא נקשן ואתה
בן אדם על כרחך אתה עובר תחתיו מאז
היית עד שוכך אל האדמה ואין לאל ידך
להנצל מפחד מפולת ומזיקין ירקדו שם
בהם יוקשים בני בליעל ופושעי׳ יכשלו בם
ואם כמרת פעמים עברת ואין פגע רע כי
עצור עצר יי׳ בעד כל רוח למען נסותך ולא
היה לך לב לדעת כי מנכה יי׳ אלהיך אותך
מה תעשה בהוציא השם הרוח מאוצרותיו
גדולה וחזק מפרק הרים כי יקום יי׳ בהר
פרצים ברוחו הקשה יהרוס בעברה מבצר
משגב חומות וחיל יגיע לארץ כל בחן
ועפל׳ יקחהו אפל׳ איך תבטח אחרי נפלם
בפרצות הבתוצות אשר אתה יושב בהנה׳
אנה פניך מועדות לנום שמה ביום ההוא
ואתרה כאשר אתרה שם באהד מחלקי
החורבה הנה הנך ׳ וכי תאמר בלבבך אין
טוב כי אם המלט אמלט בירכתי המערת
לפנים ממערה גם שם לא ינוח לך מפני
רוח רעה בנפול החומה תחתיה ונשקערת
בתחתיו׳ ארץ איפה מפלט לך אם מוסדות
הרים ירגזו מפני פחד יי׳ מגערתו ינוסון מה
יועילך גלגול מחילות אם השתות יהרסון
ואם יקחך לבך בחור בטוב בית מושב בחגוי
הסלע מה יסכן לך כי תשים בסלע קנך
אם רוח נסע מאת יי׳ משבר סלעים או כי
מעון אתה יסדת בנקרת הצור אם הצורים
נתצו ממנו מה הרוחת כי חקקת בסלע
משכן לך בקצבי הרי׳ מכון לשבתך פעלת
ביום כל הר וגבערה ישפלו מה בצע אם
בגבע בית מנוס כוננו ידיך אם הגבעות
התקלקלו ואם לבך ישיאך לאמר אשכנה
באחרית ים לא אירא בהמיר ארץ בנפול
מגדלים מה יושיעך זה בהרעיש השם את
הים ואת היבשרת ועבר בים צרה ותוכחת
ונאצה׳

שמע נא נבער מדעת אתה וריעיך
היושבי׳ מושב הבטחון הכוזב
אנשי מוקש המה אחרי אשר רוח רעה יום
מהימי׳ ישיאך באשר לא תדע אתה וקניינך
כנוח עליהם הרוח אחרי זאת תיחל נפשך
בשקר נסכך ליגע עצמך במרת שסופו
לכלות הרוח ונמצאת מצטער על עולם
שאינו שלך ואיך תיגע לחשוב מחשבות
לעשות בזהב ובכסף מעשים ונסים ברגע
קטן קרוב או רחוק יעזבוך או תעזבם זרים
יבלעוהו ואיש אחר יקחם׳ ייִרש ממוניך איש
נכרי ואולי לא ראוי ולא מוחזק ׳ ואיך
שיהיה אתה והם הנפש והרכוש יחדיו כלם
וכליון ׳ אם בשנת היובל אחרי חשבונך
ודי בזה ארכא בחיים זמן ועדן כפי הטבע
הנהוג ואולי שנות מספר קרבו ויאתיון
המה שארית חייך ואולי לא חדש ולא שבת
אך יום או יומי׳ ואולי כמעט רגע יצא עליך
קצף מלפני יי׳ כי קץ כל בשר בא לפני יי׳ מן
האנשי׳ ככל ההמון הרב מזער לא כביר ׳ כי
תראה היום חיל גדול מאד מאד מקץ שבעי׳
שנה והנה כלם פגרים מתים ואם בגבורות
שמוני׳ יהדיו יסופו יאבדו מתחות שמיא אלה
כי מצות המלך היא יגוע כל בשר אין נקי
פן יאמרו מקבצים קבוצת כסף ידינו רמה
באספם מהמרי תבל וקנייניה ׳ יי׳ צוה
במשפחרת האנושית כשאר החי לשמיד
מעהכיה׳

ואחר שכן יסר המלך יי׳ להיות כל
הווה נפסד ותנאי התנה עם
מעשה בראשית להיות כל מתחיל כלרת ׳
וכל חדש בלה׳ אמרתי המדה שוה אין עול
בחיקו

בחיקו אם ישתו הכל בכוס אחד כעבד
כארוניו כל אפיא שוים אין משוא פנים
לפניו / למות המקרית נשבר לבי לפגעים
רעים בלתי משוערים פלצות בעתתני /
לחדושים קשים לא תקדם ידיעה לנפלם
צרות ההזיקתני יש שילין בקר כפתו
רעננה / יאחזוהו השבץ ואל יראה בעפעפי
שחר / יש שישכב בריא כאולם כטרם בקר
ואיננו / יש שישוב לשכון בטח בדר רענן
בהיכליו ירד בעד החלון בשקפת המות איזה
דרך תוכל ליכנס במעונתו ובאה ולנרת
בביתו ובחיקו תשכב / יש שישכים בבקר
בחור כארזים והתהלך בחוץ לסבלותו /
ואולי מרי עברו אבן מקיר תריץ גלגלתו /
או יפול בעד הסבכה / או תשטפהו שבולת
מים או תאכלהו אש או במלחמת ירד
ונספה או חמת המלך תמיתהו בלא עתו
או פגיעת השוטרת תקצר ימיו או חץ יעוף
יומם או יריבון אנשים והכה איש את רעהו
ויצא לריב להשבית מדין ונכה ומת בשגגה
שיוצא / או אולי פתאום לפתע יחוש בראשו
או באחד מאבריו וקרהו אסון עד שיפוח
היום העל אלרת לא ידאג הדואג זה העני
בקומו שאנן ושלו ויחוג חגיו בצהרים
יגרשוהו אבדון ומות מבית תענוגיו / בבקר
ילדיו ירקדון ובנותיו ישוררו לעת ערב
והנה בלהה זעקת שבר יעוררו בבקר עליו
תרב׳ אשפה אשתו ונעריו עליו יגילו ולערב
אוהביו ילילו / בבקר משוש בביתו והשמחת
במעונו / ולערב יגלו שמים עונו / בבקר
משתה כביתו כמשתה המלך כל שולחנות
מלאו אוכלים ושותים / לערב כסא דהרסנא
בזיר הדמע בשר תמותה זבחי מתים / בבקר
יציץ וישיש כגבור גאות לבש מתנשא לאמ׳
אני אמלך אהיה חובש ולערב ימולל ויבש /
ומה חפצי בביתי לגור או להשתקע שם

השם ישימני למפגע לי אם נבראתי לנגע
ולקלון כלה היום רעות רבות וצרו׳ שנאתי
אני את החיים אם אסבול תמיד חלי ומכת
יצרני יוצר האדם מדוע קדמוני ברכים / אם
להיות ימי מכאובי׳ עשאני עושני טוב ממנו
הנפל אם השם חפץ דכאי כשש צרות
שבעה ושבעה למה לא מרחם אמות אם
הנחלתי לי ירחי שוא ולילות עמל למה לי
חיים /

וזילן דמייתי לן כמות נבל והחי לא
יתן אל לבו ונפשו לא עליו תאבל
מה יתרון לאדם ידיו רב לו כי ירגיז ארץ
ממקומה ושולח בים צירים למען רבות
העושר והכבוד מעתיק הרים לבנות גזית
מקום מנוחתו למען ספות הרוה מרעיש
לבנון לדוד כרותות ארזי׳ למפלט ולמקלט
מרעם ורעש מבית לשדדו׳ ולמסתור מזרם
וממטר כאלו זה האיש מלפני יי׳ הוא בורח
השכח חנות אל אשר חטאו לו ברצות יי׳
לפקוד את עון יושב הארץ ובצעם כראש
כלם כבא עת להשליך אבני׳ גדולו׳ מן שמי׳
אבני אלגביש על גב איש תפולנה מחיצרת
של ברזל איננה מפסקת אין מנוס מלפניו
ביום אפו ולא תעכבנו חומת ברזל הרחבת
ובלעדי זאת כמות כל האדם ימותון אלרת
כדרך כל הארץ גם הם עדי אובד הדל בטפי
זהב ואשר הגדיל לעשות עמנופה לחדש
פני אדמה בפני׳ חדשות בנין מפואר היכל
גדול מקדש מלך מה יותר לבונה בשמים
מעלותיו יבנה אתהן גזית חיל וחומה אבני
שיש טחור ונכולו אבני חפץ או בית עכביש
מבטחו גודא רעוע כסכה בכרם אם דל ואם
עשיר שניהם כאחד המה יאבדו ומעשרת
ידיהם יבלום הבונים חרבות למו יאבד
זכרם המה תחת אבן ראיתי מסיע אבנים
חוצב בהר שחצבו לו קבר מעתיק צור

ממקומו׳ יובא בצור ויטמן בעפר כבא יומו
לא נודע אין ולא נכר רשומו׳ בונה עולמות
ומחריבן נשמו בתיהם חורב בכסף אשר
יחשוף יערות להביא רפסודות לעשות אני
שיט חלף הלך לו נתיב לא ידעו עיט׳ כל
אתר לא אשתכחת ליה כעור מן אדרי קיט
אשר יחטוב עצי ארזים לתת נתיבה במים
עזים בים דרך על פני תהום רבה בעמקי
שאול הנה זה בא אשר ארמו עצם מפנינים
זכו מגביש וראמות נעשו גל של עצמות
השוכבי׳ על מטות שן לעפר ישכבו הנותני׳
קנם בין כימה ובין עש כבגד יאכלנו עש׳
האוכלים למעדני׳ יאכלם׳ התולעת שבעים
בלחם ישבעו בחרפה לובשי מכלול חרפות
ילבשו מתכסים בשלמה רדשה רמה תכסה
עליהם נאוו לחייו בתורים יעלו עליו עשבי׳
בלחייו׳ שפתותיו שושנים רגבים ישקון פה
מפיק מרגליות ילהך עפר, אשר תהלתו
מלארת הארץ ישוב מלא תגור רקב והיה
לאבק אשר מקצות הארץ יובילון מנחתו
למות יובל שי הגוירה הרכה והענוגה
אשר נסתה לשכת בבתים ספונים מעשה
חרש וחושב דור דורים לארץ תשב׳

האף על זה לא תפקח עיניך עני ונכה
רוח התשכח יום יעבור עליך כוס
מרורו׳ מבחר אוהביך יורידוך מערש כבודך
השכב אותך ארצה ושמוך בארון ובתיבה
שוממה לאמה יכלנה מלמעלה ידיך לא
אסורות אין נודד בהם ורגליך לא לנחשתי׳
הוגשו התפשוט בין ביד בין ברגל אף כי
ישיגוך ערום ועריה לבד תכריך בוץ צרדא
בר זוזא ליקרא דחיי והשליכוך באחד
הפחתי׳ תחת היותך עליהם כאחד הפחתי׳
לא תשא מעט עיניך כמעט רגע ורוחך
תשוב אל נדנה הלא מזער אז ראיתי המון
רבה סביביך נאספים להטמינך בחורי עפר

וכפים לקברות תובל סחוב והשלך בגיא
צלמות בעמק הפגרים והיה בשוכם מקבר
פגרך בניך ובנותיך יבעו מצפוניך כל הון
יקר אשר עמלת בו וגדלתו וחולק שללך
בקרבם הדברים היקרים כל מחמדי עין
ומטמוני מסתרי׳ אשר בחשך יגלו כלי יקר
אשר אצלת מהם ורעה עינך להראותם
למחמדי בטנך החוצה יוצאו לעיני השמש
במקום רואים כל טמון לצפונים אשר
הסתרת שם כימי המעשרה בחשאי יחדיו
יבוזו ביניהם בקולי קולות ואם יראו בשלל
אי זו חמדת שכיה תגדל תגרא בין האחים
בעודך יושב בעמק הבכא זה יאמר כלה
שלי וזה יאמר כלה שלי וכל הקודם זכה׳
יום מותך יזעקו מרה יאנקו כאנוק חלל
ומחרתו יגילו בחלקם שלל׳ ואם לכבודך
במותך יזמינו שחורים מבחוץ הלא המה
מפפנים בלבותם כצמר יהיו חרבית בבכי
כי אחרת ללכת בית מועד לכל חי הגדלת
השמחה כי תורישמו בתים מלאי׳ כל טוב׳
נתת שמחה בלבם מאז בחרת הסתופף
בצלמו׳ ישישו כי ימצאו קבר נכון לך צורך
לבלות שאול בבור תחתינות והאבן גדולה
על פי הבאר כי אמרו יורשיך בלבם פן
ינחם האיש כי עזב לאחרים חילו ועלה מן
הארץ ישוב לביתו ונלחם יוסיף שנית ידו
לאסוף פזורי קנינו לקחת ממונו מידי כל
הנוגעים בנחלה׳ והיינו לחרפה וקרא זה לזה
זה ואמר עתה הכה נתחכמה לו לבל יצא
עוד ממקומו ולא יוסיף עוד קום זאת עשו
לקטו גל אבני׳ גדולות אבני מעמסה ושמו
עליו גל אבנים גדול ושכן תחתיו בתוך
העמק עד בלתי שמים לא יקיצו ואנחנו על
הארץ נאריך ימי׳ על ממלכתו אחריו ושנות
חיים ושלום יתן השם ויחזור ויתן לנו עוד
כל ימי הארץ׳

ואם

ואם כן איפה במי אני בוטח אם בני׳ לא
אמון בם מי׳ לי למושעות בעת
צרה אם בנים גדלתי ורוממתי הם פשעו
בי׳ מי אתי במצור ובמצוק אם צאצאי לזר
יחשבוני ׳ מה תוחלתי בחלדי בראותי
ילדי עצם מעצמי בלבותם תמיד כל היום
שמי מנואץ על פרי בטן למה ארחם את
אשר טפחתי ורביתי יסובו עלי רביו מה לי
לעצבי׳ וימי מכאובי׳ להנחילם יש להשאיר
להם אחרי ברכה והמרה בבליותם כלרה
מקללוני איככה אוכל לחסר את נפשי
מטובה לתת לבנים למלא בטנם ואלי
יחשבו רע למרה אציל מפי כל חלב זבחי
וטבחי להשמן לב העם הזה כעגלי מרבק
ולבם לא נכון עמי איך אדאג במה שיבא
אחרי יכבדו בני או יצערו והן בעודני חי
עמדי ממרים היו למה אצטער במה שיהיה
בהם בלכתי אל בית עולמי אם יעלו שמים
או ירדו תהומות והם שומרים לבקר יום
מותי תקותם מפח נפשי ואבדן גופי למען
יירשו את אשר בעניי הכינותי לתועלתם
וכבודם ואני בחלותם לבושי שק ומדוע
יגיון נפשי בוגדים בגדו ואם המה בשר
מבשרי זאת ועוד אחרת איך תדלוף נפשי
מתוגה ודמעי יערוף כמטר אם תקצר ידי
מאסוף אלפי׳ ורבבות כאסוף ביצים עזובות
להוריש אולי לעוללים מעלליהם רעים
הכל יהבלו יבערו ויכסלו לאבד קנין כספי
אשר כנסתי לי ואולי לא יעצרו ברוחם
לבלתי השחית הכל לכן אמרתי אך שלום
ואמת יהיה בימי יתר שנותי והבאים אחרי
ידבו כבר או יסגור עליהם המדבר בנאות
דשא כר נרחב או בית השלחין מקום נהרי׳
יאורים או תהו יליל ישימון הכל שוה אצלי
חלילה לי מעשות טובה למי שאינו יודעה
לדרוש טוב למבקש רעתי לגמול חסד
לשולמי רע אני אוהבי אהב לא אפריש
בין היותם כחי וראשית אוני או נכרים
מארץ רחוקה באו אלי מכבדי אכבד ובוזי
יקלו אשר יעמוד לי למחסה ועזרה בצרות
אמליך מלך כליל הוא בהדרי מעשה ידיו
אחוקק בקירות לבי כל גמוליו הלא
בספרתי כלם יכתבו לבלתי אשכח מפי
זרעי ואת אשר חטא לי אמחנו מספרי
אסירנו מנגד עיני דורש דמי תחת רודפי
טוב אותו אצמית לו יש חרב בידי אשסענו
כשסע הגדי לו יש לאל ידי לאבד בוזי שמי
על לא חמס בכפי שנותי ברק חרבי
להכחידם מגוי ׳

אתם רעי שאהב׳ נפשי זאת עצתי
ההוגנת לי ולכם צרפתית
בכור הנסיון בארץ מכורתי העבודה
במעכה האדם׳ יצקתיה בחנתי ביום פקדתי
לילה חדלו לכם מן האדם כלה בחכה איש
את רעהו יצודו חרם כל גבר אשר דרכו
נסתרה יחבוש פניו בטמון להכין משחתו
ואל יודע לאיש כל איש ימלא טרף חוריו
במרמות ותוך כל האדם כזהב סורו מני
דרך חברתם מצודים וחרמים בראשיתה
אמצעה רשת פרוש׳ ואחריתה מרה כלענה
כלה הגלת שלומים הטו מני ארח מרמתם
כי כבדה מאד עצרת בוגדים המה
בקרבם לדמים יארובו ומחוץ תשכל חרבם
בחן שפתים לשונם יחליקון ולהלך בגורה
החלש יאמ׳ גבור אני ולעבוד את יי׳ הגבור
בגבורתו יאמ׳ הכשיל כחי ואם יקרבו אתכם
להנאתכם אם תעשרו יקנאו לכם קנאה
גדולה אם תרושו יעלוזו לאידכם ישחקו
גורו לכם מפני חרב היונה המעופפת על
פנינו רבים חללים הפילה בכנפות הארץ
הלזו הנשמה אשר ארדה יי׳ בשמו פנות ירח
מרוב חלל וכובד פשעי פגרי האנשים

הפשעים

הפשעים זרה בזה אל תשענו בבנים בנינם
סתירה גם לא באחים הם אוחים וחוחים
אל תאמינו ברע רעה הוא מבקש בלבו
יעשה און ׳ אל תבטחו באלוף יאלף עונותיו
אל תסמכו בקרובי׳ קרבות יחפצון הנסמך
בהם כסומך ידו אל הקיר ונשכו הנחש אף
כי יקראו קרובים רחוקים הם בכליותיהם ׳
זאת עשו וחיו איש לגופו יעזור ולעצמו
יאמ׳ חזק ונתחזק בעד עצמינו ושוא תשוע׳
אלתו ׳ אין אצלי דרך נכון להנצל כצבי
מיד מוקשי הזמן להמלט כצפור מפח
מרמותיו וכוס התרעלה בידו רבים שתו
אין טוב כי אם לברוח ממעוניהם כברוח
ממעון תנים לנוס מהם כנוס מאריה ביער
אך כי טוב לחסות בהם מבטוח באדם כי
הם לארך ההטב׳ ילכדון בחבלי אדם ברבו׳
החסדים בעבותות אהבתו ימשכו יבאו
בברית לא יופר לא ירעו ולא ישחיתו ראיתי
אני כפירי׳ שואגי׳ לטרוף נער קטון נוה׳ בם
נמר ודוב שכול עוללים ישחקו בם כצפור
ועל ברכיה׳ ישעשעו איש מכאובות דר עם
נחש בכפיפה כי יקריב לו חמאה וחלב
בספל אדירים נבזה וחדל אישים הוא ונמר
אוכלים באבוס אחד הארי ואת הדוב ילחכו
בשרו כלב נמס כלחוך השור על גנם ירכב
ועל במותימו ידרוך אבל בני אדם ארורים
הם אין תחבולה להשען בם כל אשר תטיב
להם ירעו כל עוד תוסיף להם כבוד יוסיפו
צרה כל שתדשב להעזר מהם תושד בעת
תרדמה יעמדו נא ויושיעוך יבגדו בך ׳

אנא עליוני גאותי סורו נא מעל
אהלי האנשים הרחק
מאד הנזרו מעקב בשת׳
פנו וסעו לכם המדב׳ דרך לא עבר בה איש
בחרו לכם לשכון הדרים בשוברה ונחת
מקול ענות ישמע תמיד בקרב העמים

תשכנו בארץ תלאובות מרגשת פועלי און
ולעת האכל תיטב להם ארוחת ירק ושלוה
בה מאשר אל עיר תאספו לזבחי ריב
באהלים תשבו בארץ ציה אהל בל יצען
בישימון ׳ דרך האמת והשלום לא ימוש
מתוך האהל טוב להם מלא כף נחת בארץ
מאפליה לא יגור בה בן אדם ממלא חפנים
עמל בתוך המון עמים רבים׳ אל תחנו את
פני העיר שם הרגיעה לילית שכנו על פני
השדה אשר ברכו יי׳ ובעוד אתכם השלום
מעביר נוגש ׳ עבדו את מלך ישראל וחיו
ושבתם וראיתם ושש לבכם לאחר זמן כמה
שאולי בראשי׳ יצר לכם זאת עצתי והעוצה
והסכמתי בלבבי זרה כמרה כבר שקטה
לעצמי אנכי אחזתיה ולא ארפב׳ עד שאביב׳
לתשלו׳ במאמר קדישין בידם מחקרי ארץ
אצרפנה למעשה ביום הניח יי׳ לי מעצבון
ומרוגז זאת הצלתי מיושבי תבל אריות
שואגים זאת תשועתי מחרב מפיהם זאת
מנוחתי עדי עד ׳

על מי בטחת אדם בליעל איש
און כי הראך יוצר עין רבות
ולא תראה נוטע אוזן אזנים
ברא לך לשמוע וללמוד ליראה אותו ולא
תשמע חיי הבליך בחשכה תתהלך ולא
תחוש בהיותך מגשש כעורים קיר פן
תגוף באבן רגלך כל ימיך על אדמתך
באפל תתהלך כאין עינים כאשר ימשש
העור באפלה ולא יראת מצור מכשול
וחתחתים בדרך פן בהמרה יתנגפו רגליך
באזני׳ קשובו׳ בראך בורא אתהכל ותאטם
אזנך משמוע מורים יורוך מעשה יי׳ תמיד
לא יחשוב באין אמר ודברים בעשות יי׳ את
האותות לעיני העם שיראו מלפניו בהראו׳
כבוד מלכותו לברואים השפלים ואת יקר
תפארת גדולתו לשוכני אדמת עפר לתת
לפתאים

לפתאים ערמה אשר לא ידעו דרך יי׳ יתבוננו בה בינה ׳ מאת יי׳ היתה זאת להשמיענו קולו ליסרינו ואת׳ איש הבליעל לא שמת לבך לדעת מה זה ועל מה זה ותהי כמחרי׳ מה לך פה ומי לך פה למחזיק ולמעוז לך זולתי אלילי כספך ומסכת זהבך אלה אלהיך אשר התהלכו לפניך ותלך לפניהם כי בהמה שמן חלקך והמה יתנו מאכלך בריאה ׳ אוי לך עור ועינים יש וזה לך האות כי אראך טועה לקחת רע כטוב ותנקלה בנכבד עד אשר תחשוב הגמלים גמלי׳ ורמש האדמ׳ סוסים מזוינים והזבוב ושרץ העוף הנשר והפרס והעזניה תחשוב האדם כעץ השדה וצל ההרי׳ אתה רואה כאנשים ׳ הלא כה דבריך כי תבחר בקנינים הפחותים עד גדלו אצלך יקרו בעיניך עליהם שבת מאחרי יי׳ ותעש לך אלהי כסף ואלהי זהב ויי׳ אלהי׳ אמת השלכת אחרי גוך׳ ואם יפתוך מתתלות כי תראה הממלאים בתיהם כסף יעשו להם כנפים פרודות מלמעלה יגביהו עוף כאשר יראה הנשר ונטולי כסף תרפנה כנפית כי אין נודד כנף לא תבהל באלה הנה יום בא והיה כעם ככהן כמלך כהלך ערום יצא מבטן האדמה וערום שב עשיר ורש לימים הבאי׳ חלום אחד הוא והענין אצלי כתינוקו׳ של בית רבן לעתו׳ הפנאי בקיץ בתוך צהרי׳ משחקי׳ ברחובות עיר כונתם לשום עליה׳ מלך מקרב׳ והיה הנער אשר יבחרו בו הוגה להם למלך יקבלו כלם את עול מלכותו באימה ובמוראים גדולים וגם הנער ההוא תוע׳ בעצמו יתברך בלבבו שעולה לגדולה שער בנפשו שהצליח למלוכה ורם לבבו ושכח אם כבוד מתמיד או שחוק עשה לו אלהים ׳ עוד מעט בעבור המנחה בקום המלמד ממשכב הצהרים תחת גערתו בם מאותה אשר המה עושים בחרונו יבהלם לבא לפניו אל הלמוד יפרדו איש מעל אחיו מהמעמד ההוא שוים במדרגה כבראשונה כן מנהג המות להשוות בני חלוף המצליחי׳ אשר החזיקו בעושר שחקו בו כצפיר תנח עיני לבך לי זכור תזכו׳ מה חלקך מכל הדמיון הרע הזה ביום שתכלה הרוח וגשם אין לעשות מעשהו כי מה בכפך הידבק מאום ואם מחוט ועד שרוך נעל תקח מכל אשר לך ביום ההוא תתנח׳ על מה שעבר יום אין עצה ואין תבונ׳ לתקן את אשר עוית אותו וקלקלתו יחידתך שחת נפשך הרגת בלא חרב ובלא חנית לא ישאר לפניך אז בלתי אם גויתך ואדמתך ׳

אשאלך והודיעני הביען כי תצבור כסף כעפר ז ועפרות זהב לך כל אבן יקרה מסוכתך אין אלהים כל מזמותיך ותבטח על משענת הקנה הרצוץ הזה כי תשים זהב מחסך ובכסף נסתרת היוקח מקנה וסוף משען ומשענה לזקוף כפופי׳ לסמוך גויה נדכאת מרוב ימים או מעץ דקבון מטה עז לחולה ולנשברת כתפשם בו בכף תרוץ בהשענם עליו שכבים יהיה כן הממון וקנין העושר לכל הבטחי׳ בו ראיתי בחיי רבי׳ אשר אתנו עודם חיים בוטחים בחילם מהמונם ארץ רעשה ומשאונם עמודיה יתפלצון מגאונם עמודי שמים ירופפו גזרו גזרות לבנות ולנטוע בארץ מדבר לעקור נטוע להפוך ים ליבשה וארץ ציה למוצאי מים וממחרת הובד גשמם ושפל רומם והיה עניים כמראה חולמים נוגי ממועד בתנומו׳ עלי משכב ששון ושמחה ישיגו והקיצו בנפש ריקה והנה חלום ׳ ישובו לא על כשהיו בטרם תפול עליה׳ תרדמה כל מחשבותם

כחלום חזיון לילה אשר אין לו שחר כל
אשר גזרו אמר בלילה דברים הדברים
בטרם יבא החרס׳ בעוד השמש לבא והנה
תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים
האלה בטלו הגזרות ההן אחת מאלף לא
תקום ולא תהיה אין מספר לגדודי הסבות
בהם תשתנה הצלחת האד׳ כהרף עין כמה
דובים יש למקום לאבד מהרה שלומם
וטובתם כדרור לעוף יתעופף כבדם גז
חיש כצפור לנוד ידוד מהם ראה גם ראה
איך אבד העושר ההוא בענין רע בלילה
הירה גדול כים ובבקר כטל משכים הולך
ואולי בדרך לא ישוב׳ ואם כאלה רבות
ראית כה וכה נפלאתי איך לא סרת מלכת
אחר רעיוניך יבהלונך ועודך מחזיק בם׳

זה הענין אשר נתגלגלו בן הדברים
רעה חולה וגדולה היא
מעשות הנה כמוה לא ראיתי בבגדו׳ הזמן
לרוע שיפקד הקנין ממחזיקו באמצע חייו
ללא דבר בחמנע טוב מבעליו בטרם ימות
בלא ימות בלא סבה גלויה כי יאסוף אדם
הון עתק ובחצי ימיו יעזבנו ולא ימצ׳ בו עון
אשר חטא בו פשע נכר להפסיד ממונו
האמללים האלה עצמו מספר בכל הפאות
תמלא הארץ אותם שבט אלוה עליהם
להוריד עז מבטחם בקרב שרותם יש בימי
עלומיו יאכל וישתה כאחד שרי המדינות
לזקוניו לא תמצא ידו די פת חרבה לשבר
רעבונו׳ יש בנעוריו ארגונא ילבש רביד
הזהב על צוארו בשיבתו ילבש קללה ועל
צוארו נרדף׳ יש שישכב בימי נעוריו על
מטו׳ זהב וכסף מרבדי׳ ערשו ותחתיו יוצע
רמה כביר העזים מראשותיו וכר נרחב
צבעים רקמה תחת לראשו אחרי זקנתו
תכלה פרוטה מן הכיס מוכר את בליו על
פת לחם לכלכל את שיבתו מדלית אבר
ובלילה ישכב על גבי קרקע ומרפסת
מאפס כר או כסת לא ישכב בפאת מטה
ולא בדמשק ערש׳ אבל האבן מראשותיו
ותחתיו חדודי חרש ואין אתנו יודע למה זה
בלתי הרצון האלהי׳ על אלה המו מעי כי
אראה אנשים הולכים לתמם והזמן קרא
עליהם מועד למעוד רגליהם בלי פשע כי
אראה ילדי יום טמנו פח אנשים ישרי לב
ילכודו׳ נחם יסתר מעיני׳

ומזה רע ומר בראותי בני בלי שם
קופאים על שמריה׳ יושבים
על סיר הבשר ושכבי אדיגרי האומרים
ששכלם וזריזותם הנחילו׳ כסא כבוד מרום
על שכיניהם בשני אלו יחלוק הזמן מכבודו
לבשר בשתים יתהתם כי וההפך כהפך
עצלה תפיל עניות ועצלתי׳ מחסור כל דבר
ראיתי מאלה אומר וגוזר אם העשירים
הראשונים עתקו גם גברו חיל כי יעירו
ויעוררו דרכי התועלת יום וליל ובזה נצחו
רוע הגזרה ויתנוה למחראו׳ אף אני אעשה
זאת ויותר מהמרה הנה מקום אתי ויכלת
עצום לצאת בעקבותיה׳ ואם בזרוע נטויה
אמץ כחם מאד עשו להם מכספם כתכונם
שם ושאר אעשרה כן גם אני לכח אמיץ
הנה פי שני׳ ברוח אלי כמוני כהם ככחם כחי
רצוא ושוב ואולי אוסף אומיץ לסבול עמל
וטורח לשוט בארץ אי זה הדרך ישכון ריוח
והצלה עד אעלה על במתי עושר מרום
קיצו ובסוף דבריו לשקר ישבע חי פרעה
אם לא כאשר דמיתי כן היתה בחכמתי כי
נבונותי הצל הצלתי בחריצותי כי רבה׳
איך עשרתי מצאתי און לי אליכם אישים
בשתה גבורת׳ היו לנשי׳ אחוי דעי למרחוק
ולקרוב אענ׳ חלקי זאת המחשבה הוציאוה
רבים מן העיקר לחפא על י״ דברים אשר
לא כן לאמר לחם עצלות לחם עוני ולחם

זריזות לשד בשמן ולא יי׳ פעל כל זאת אין
העשר והכבוד מלפניו למתרשלים לשחר
לטרף לא נתנה ארוחת תמיד לשפלי ידים
והנואש אין הברכה באסמיו זאת השענה
אחוז שכחי יי׳ ליהם לעצמם בינה יתירה
ברבן, יתירא הוספת למו מרו ועצבו את רוח
קדשו בסברא משובשת להגדיל ערכם
והאמת עד לעצמו על פניהם יכזיבם׳ כמה
זריזים ראינו ידיהם רקניות ויום ולילה לא
ישבותו וכמה ראינו עצל ידיו תביאנה את
אבני השוהם ׳ כמה ראינו יד חרוצים כהה
וכמה מתרשלי׳ להם נעשו ארובות בשמי׳ ׳
כמה נואשי׳ מלאו אמתחותיהם אוכל וכמה
יודעי׳ ציד אין הפת בסלם יי׳ מוריש ומעשיר
או עת ופגע יקרה את כלם ואם אמנה נכון
הדבר יציבא מלתא שניהם כאחד טובים, יד
חרוצים תעשיר בחמלת יי׳ עליה והצלחה
והזריזות זוג נאה ומתקבל מין במינו ענבי
הגפן באשכלות הכפר זה יתקן שגגת חברו
וזה ימלא חסרון רעהו אשרי אדם עוז לו בם
אשרי האיש שדי בצריו והוא בן חכם אשרי
אל יעקב בעזרו ובשכלו יהולל על דבר
אמת ׳

ויותר רע מכל מה שזכרנו בעושר
כי ידעתיו קנין יש לו בפנים
מהמעלה גדולה ליראי יי׳ ולחושבי שמו
הרודים מגויית האריה דבש דיים לעת
מצא המדקדקי׳ לנגוע בקצהו לאחוז בזנבו
להשתמש ממנו בהכרחי לבד איש לפי
אכלו שארו וכסותו וצרכי עבודת אלהיו
והיותר יחרים ומזה הצד קראוהו המושלי׳
סלם המעלו׳ והיום הזה יד רשעים תנידהו
כרצונה ומכל החסידים ואנשי האמת לא
תגע בו יד ׳ כימים האלה את הזהב
ואת הכסף לבני בליעל למורשה והישרים
בלבותם לצרכיהם אין ידם משגת הגדולה
והתפארת נתנו ביד רשע והשוד והשבר
לירא את דבר יי׳ ׳ הזמן האכזר נתן הסכל
במרומים רבים ובשאננו בנפש יגרע מצדיק
עינו צר ואויב הזמן הרע הזה חשקה נפשו
ברוע מעללי׳ וכל יש לו נתן בידו להשביעו
מכל אשר שאלו עיניו על כן ירים ראש
ולקדושי יי׳ יתן המהומה והמגערת לריב על
כן יורידו לארץ ראשם הענק צוארי הנבלי׳
כסף כאשר יוכלון שאת ואנשי מופת ישלח
ריקם חנם אין כסף ׳ היעמוד הלב בהראות
השחתת הסדר האלהי בארץ בהשתנו׳ מטבע
גזרת עירין הפיכת ארעא והפיכת מלתא
גזירת יי׳ הלא היא כתובה להיטיב לטובים
והמעבטים אורחותם רעה תבא אליהם ׳
ועתה ישליו אוהלים לשודדים ולתמימי
דרך אין שלום בנויהם בטוחות למרגיזי אל
בתיהם שלום מפחד ולנוצרי בריתו פחד
ופחת ופח דרך רשעי׳ צלחה ודרך הצדיקי׳
המכשלה תחת ידיהם בית גאים בית נכון
גוה שאנן והאיש ענו מאד ירדפוהו שואה
ומשואה ואת נוהו השמו שפלי אנשים את
מלכים לכסא ואדירי כל חפץ בשפל ישבו׳
עבדים על סוסים ירכבו, נבזים ושפלים
בצבים ובפרדים ושרי המעלות ברגליהם
ירמסו ארץ ואיש משענתו בידו לבד מרוב
דלות׳ בלילה השבע לעשיר הנבל איננו
מניח לו לישון׳ ואנשי השם יקוננו על
משכבותם ושינה לא יראו לכלות כד
הקמח וצפחת השמן ׳הרשע מרבה דאגה
כי הרבה נכסים ורודף הצדק רבו אנחותיו
כי הוא רש אין כל עשיר רב מעשקות לשוד
ולכפן ישחק לא יחוש כי יקר השער ולא
ידאג על דבר הבצרות ׳ ויושב תהלות ישב
בדד וידום מפני עיניו לבו דוי ודמעתו על
לחיו מאין לחם ואין שמלה ׳ תמותתהו
מגנת לב ושבר רוח כל רוחו יוצא מרבה

נכסים עם עון ופשע וחטאה אוהביו רבים יחתו מריביו וצדקות אהב מעדו קרסוליו אחיו שנאוהו ולא יכלו דברו לשלום׳ רעה מזאת העשירים החטאים האלה בנפשותם כפי אשר יגבה עשרם, תשפל חניכתם כפי שירבה תקפם ימעטו רחמיהם כאשר יעלה עד לשמים יכלתם׳ נדבתם יורדת למטה לארץ ואוהבי צדקה וכבוד אשר נדבה רוחם אותם כל אשר ימוטו לכם נכון כיי׳ מני הדרך הנדבה לא תטה אשורם כי אזלת יד׳ העשיר לא ירבה עשות מוכר ואהבת חסד ברבות הטובה גכל אשר יש לו וצדיק מט במעט אשר אתו ידבנו לבו והוא על נדיבו׳ יקום׳ כן מנהג הזמן לא כר ולא יסיר כאשר אבותינו ספרו לנו ועינינו הרואות מהיותו מקרקר קיר ושוע משפיל יקרים עדי ארץ שופך בוז על נדיבים בחמה שפוכה מגביה שפלים עד מרום לא ינוח עד יתן מאויי רשע שלמים וכן רבים יעשו לו כנפי׳ יראה על כנפי רוח ותום ויושר הוא מכלה סרים מרע יאסר בזיקים מוסרות ומוטות רגלי חסידים ישים בסד ונכבדיהם בכבלי ברזל על כן אומר מה נפלא משל הקדמוני הזמן ישלח חפשי הזבוב ויתן הנשר בכלוב׳

הרעה הזאת ואם אמנה אאנח עליה תמיד הנה שכחתיה ביותר קשה ממנה אם מעי רותחו לנכברי עולם קציר יד חתו ויבושו וחרה לי עד מות כי עתה יהפוך להם לאכזר נשתי, את דבר הממון ודאגתי במה שהוא יותר יקר בעיני אלהים ואדם הסירותי הכעס הזה מלבי מפני חדש הוצאתיו מקרבי עליה מאנה להנחם נפשי נתקו מורשי לבבי בהשתות הטמא והזוכח כצדיק כרשע לסבול מצוקי ארץ עם קדש כעם המתאוים תאוה רעה לישא חרפת ארמה מכותיה ואת תחלואיה לא נכר שוע מנבל לשוט שוטף כי יעבור ולא תשלם במיני המדע לפני הכסיל ללהב אש אוכלה׳ אהה יי׳ איך יחיד יקרא קהלה מקרב עמים יותר לסגלה וחלה והיה כאחד האדם לפגעי הימים כמטרה לחץ נפלאתי איך שודד יבואנו עד בואו בכלח אלי קבר אשר אי איפשר בלעדיו מדוע נתן השם כח בזמן לגעת אל עצמו ואל בשרו ולמה השליטו האלהים לאכול ממנו׳ איך אשר יעלה בהר יי׳ יעלה הכורת עליו היורדת במעמקי הסודות מי יורידהו ארץ השולח אמרתו צרופה מי שלחו אל המקרים בעושי נפלאות מי עשה שפטי׳ ומי לא יתמה בכל אלה יודעי דעת עליון לא ידע מה ילד יום ושמר רגלו מלכת נבון לחש לא יבין אחרית הזעם שומר הרוח לא ישמור מפח יקוש רואה בעבי׳ איך לא יראה מה די להוי שומע אמרי אל לא ישמע מאחרי הפרגוד אי זה פורענו׳ בא לעולם׳ ובמה יודע איפה יתרון תמים דעים על הערה הרעה׳ אין בינה ודעת אם לא תדע האותיות בטרם תבאנה אם לשבט אם לחסד יבין וישמע לאחור תולדת הימים בטרם תצמחנה׳

ואלו השתוו הנקלה והנכבד בדבר הזה החרשתי׳ אבל בראותי האדם הגדול לכבוד ולתפארת ימיו מכאובים והיה רק זועה ימי שני חייו כלם או רובם ימי עני רדפוהו שואה ומשואה בגופו ובממונו כתרוהו נגעים הרדפוהו שכול ואלמון ואשתו משכלה ועקרה בבקר קול פחדי׳ באזניו השמועות יבהלהו ובעת הצהרים תרועת מלחמה הזמן גדר בעדו ובעד כל אשר לו לבל בגע בו שלות השקט והחיים והטוב בל קרוב אליו ולחוטא אין עיף ואין כושל אשה לא תשכל יולדת ששה בכרם אחד בשרו לא עליו יבאב משמועה

רעה נכון לבו בטוח מלאכי שלום אין יבאו
יתנו אומ׳ המבשרו׳ וחיה דשן ושמן בשמוע׳
טובה מארץ מרחק שלום אהלו משתה ויום
טוב שתין הלולי ולא הלולים לי״׳

על זה תשתוחח עלי נפשי כי מרו
מריתי׳ אי שמים בארזים נפלח
שלהבת והירח לבער והאזוב הולך וגדל
והיה עלהו רענן ארי סכל על גבו משא
לעיפה ועל שכמו מוטות עולו׳ והשועל
בשריונו יתעל בפריץ חיות יכון מחי קבלו
לויתן בחכה העלה התניני׳ הגדולים נאחזי׳
במצודה רעה׳ וגדי רקק שאננו לא שמעו
קול נוגש הכשר הגדול רב הנוצה ילכדהו
צייד הרמאי במשכו ברשתו ונתפש
במצודתו׳ והדוכיפת והעטלף אין דורש
ואין הוקר אותם, איככה אוכל וראיתי ברעה
הגדולה הזאת מאחרת יודע במופלא
ובמכוסה מושל ביראת אלהים לא יראה
בטובה ורשע וכסיל לא עדה עליו שחל
נח״ת הר״ח חלק אדם רשע׳ שמ״ה ובזה על
גורל הצדיקים מי זה אשר ינחמני מעצבון
לבי לרמי ארמה וחמס ארץ מי חכם יודע
להשיב אחור ימינה מהשחית וירדה מבלע
מי האיש הירא יעתר אל אלוה וירפאה מזה
הנגע וחלי רע מאן חכים למעבד הכי׳

נאם כן נוהג שבעולם מקרה אחד לכל
משכיל וכסיל תם ורשע נגעה בם
יד י״׳ למה לא אלך בעצת רשעים למען
ייטב לי בעבורם אם שומרי משמרת הקדש
פקודת כל אדם יפקד עליהם מדוע ממושב
לצים יפקד מושבי אם תום ויושר לא יצרוני
מדוע אטרוף נפשי להבין ולהתענות ולמה
זה צום אבחרהו אם דורש טוב ורודף שלום
אויב ירדפו למה לא בשרירות לבי אלך
ויעבור על מה אם טוב וחסד ירדפוני עד
השברים יפילוני למשואות׳ מה לי אהבת

חסד והצנע לכת עם אלהי׳ אם המזכירים
את י״׳ אל דמי להם מסבול צרות ולא פוגת
מנשא תלאות מה בצע כי אתם צרכי מה
יושיעני זה מה יועילני אם צדק לבשתי
כשריון ואעט כמעיל קנאה בהוללים אם
הצדיק אובד בצדקו או ישרים נכחדו במת
ארע כי אירש על זה לעדן בגן אלהי׳ החיים
והשלום והיה שכרי אם צדקתי לא ענתה בי
כיום מחר בעבור סופה ולא תצילני מפת
מוקשים כי יבא רגז מה המופת כי במותי
אראה פני אלהי להתענג מזיו כבודו ומה
אות כי אעלה בית י״׳ לרחוץ הליכי בנהרי
נחלי׳ דבש וחמאה אם הזמן יניף ידו על
חכם וכסיל בעים רוחו מה יתרוני כי אחכם
מכל האדם אם יש תקוה לכסיל ושכר
לאויל תוחלת לפתי אהני ליה שטותיה׳
למה אפשע בעצמי לנדד שנתי מעיני
לדעת אי זה מקום בינה את אשר יתהוללו
בבית ישתגעון ברחובות יורידו רידם על
זקנם שלוים ושקטים לא טעמו נסיון מה
לי להעמיק כפלגות חקרי תושיה ומזמה
להגחיל׳ יגון ואנחה לבד מבוכו׳ הללו עכרו
שארי בזמן החולף ולא עצרתי כח להנה
היה לבי חלל בקרבי כאלו נקב לבית חללו
כמעט אבד נצחי ותוחלתי מיי׳ היתה לעולם
תומת ישרים תנחם זה הבלבול בלה בשרי
בימי ערני עליהם ישבתי משומם׳ בתחלת
העיון עמדתי מרעיד לפשר מלתא משתאה
להמחריש לדעת יגעתי ולא מצאתי טוב
משתיקה על כן נאלמתי דומיה ימים רבים
זה הדבר אשר עליו שוממתי מפני זעמי
לחמס הימים ותפעם רוחי לנבלותם כי
רבה היא נפלתי בבור עמוק והיה במחשך
עיוני פעם אאחוז בזה ופעם מזה לא אנח
ידי׳ אתעה בדרך המחקר בהתעות שכור
מחוץ לפני׳ אשוב אתפלא מלפנים ולחיצון

כאיש נדהם אלכה ואשובה׳

אחרי נפלתי קמתי שבח ותהל׳ למקימי
מעפר אחרי שובי נחמתי יהי שם
יי׳ מבורך אחרי אמשש בצהרים ראו נא כי
אורו עיני׳ חקרתי בדברים בינותי בספרים
מצאתי בהם תנחומות אל טענות ברורות
מםלמדי השכלתי המה ינחמוני׳ תשובות
לאנשי צדק הניחו לעייף עיפרת נפשי
מהספק הזה במחשבי׳ הושיבני זמן מרובה
ואין פותר אותו אלי עד השגתי את אשר
הדפתי אחריו עד שמצאתי את שאהבה
נפשי ׳ וזה פתרונו ׳ גלוי וידוע מדברי
חסידי עליון ר״זל הכותבים אמנה תורה
שבעל פה שאדון הנביאים נסתפק כדבר
זה שאול שאל האיש המקודש את פי יי׳
צדיק ורע לו׳

ותשובת החכמים הראשונים
והאחרונים חלוקות
בזה ובמקומות חלוקי׳ לא ראי זה כראי זה
וחשוה לכלם המוסכם בינות׳ התחלק גמול
שבים ושובבים בשני עולמות שברא אלהינו׳
חק נתן בעולמינו זה לגמול רשעים במעט
הזכות אשר בידם בחייהן משלם להון מעט
צרי מעט דבש למתק מרידות זמבם כי אין
השם מקפח שכר שום בריה מונע מרשע
דרכי התשובה כמכמני הזהב ורב פנינים
פן יראה בעיניו ובלבבו יבין ושב אם בחיית׳
בלה שלום אמר יי׳ לרשעי׳ באחריתם המה
למלחמה אם מתוקה שנת העובד את פי יי׳
בראשיתה׳ הלא ידעתי מרה תהיה באחרונ׳
אם שנותם בנעימי׳ בחייהם במותם מותרם
מן הבהמה אין אם רשעים יאריכו ברעתם
אחריתם עדי אובד לבר אשר אכלו עודם
בשר ולא רוח הוא נחלתם ולא ינחלו עוד
בחיי בשרים הם יקחו חלקם ולא תוסיף
עינם לראות טוב אם המה ימותו תולעתם

לא תמות ואם יכבה שמשם אשם לא תכבה
אש לא נופח אש היא עד אבדון תאכל׳
והעולם השני לא ידע אדם ערכו ותפארת
רום ענינו לא עלה על לב איש ואין קצה
לאוצרותיו אוצר כל כלי חמדה לא ישערהו
לב רחב ולא יגבילהו מציב גבולות עין לא
ראתה הטוב צפן יי׳ ליריאיו ולחוסיו גמול
כמעשה ידיהם והאלהים נסה אותם בעולם
הראשון לראו׳ היעמדו דברי התורה שמורי׳
בלבבם לחרבות להם מותר ומתן בעולם
המנוחות נתן ימי שנותם המה בראגה
ובשממון ויהיו חיי צרה חייהם כדי שלא
יסורו מאחריו אל מול אחר לשפעת מי
מנוחות בהם טובעו אוהכילגום וירא אלהים
כי טוב׳ יאי להו עניותא לכל יצא עתק
מפיהם מרוב כל׳ דימן להם המלך את פת
בגם דחוקה ומימיהם במשורה שלא יהיה
צדיק נעזב ואם עליהם עבר עת נקשה
ורעב למועד שמור להם לא יחסרו כל
טוב׳ כללו של דבר מכאן אצלי, ראיות
נכונות ונאמנות׳ למה שאמרו ז״ל אין אדם
זוכה לשתי שלחנות׳

עוד תמהה אחרת נותרה בלבבי
וגדולה היא אלי מבואר הוא
מאד אין ספק בו בכל הגוים ואין מחלוקת
בו בכל האמות מציאות שני העולמות
הכל מודים באמונה זו צדיק ורשע שים
בה אם כן למה זרה תועי רוח שמו פניהם
כחלמיש מאנו לשוב מדרכם הרעה מי
שיודע העת העתיד לבא איך לעול
ומהלומות נצפנו לעריץ עת רעה היא
ימיה ימשכו לסוף יומיא איך יפות׳ בבוצעי׳
עין בחשת קלל וזוהר הכסף ולהט הזהב
המתהפך מיד ליד מבקר לערב מאדון
לאדון בעגל ובזמן קריב׳ אוי למוכרים
עולם בחיי שעה נחלה שפרה בעבור נעלי׳

ויתנו את הילד המסכן וחכם בזוג׳ החליפו
זמן שלותו כצח ולשלו׳ אין קץ בזמן כעוף
יתעופף כנשר חש להתעלם מן העין כמוץ
נגנבתו סופה ברוח יברח גם כמעט ההוא
לא יעמדו באחת הצלחו׳ התועי׳ בו מקניהם
וקנינם הפחות ירומו מעט ואיננו יגבהו
בהבל וישפלו יעלו בתהו ויאבדו ואם לא
יש מהאנשים הזמן יתן דודין רצון יעטרנו
אהלי אפדנו יטע בין ימים לגבעת הלבונה
ולהגדיל ממשלתו אפריון עשה לו רפידתו
זהב לתת לו לעיני בני עמו הוד והדר ונגד
זקניו כבוד עד כה ועד כה תהיה רוח אחרת
אתו יתחדש בו רצון לתת פניו באיש ההוא
לרעה׳ לא שער כה האיש ההוא גם מתמול
גם משלשם והו׳ יושב לבט׳ אתו אם התחיל
גומר יחתנו ויסחנו מאהל לא ישקט עד אם
בלה הזמן הזה נבל הוא ונבלה עמו במרמ׳
לוקח ברכות כמתלהלה היורה זיקי׳ קשר
קשר הן הוא משוש דרכו לא יחשוך
שבט הנוגש בו לא יסור מהכות בראש או
בזקן במטה אשר בידו בשבט עברתו הכה
ופצוע לא ישא פני אוהב ׳ ולא חנן פני
מיודעי׳ ממקדשיו יחל ובקטן כלה ומפותי׳
הזמן הוזים שוכבים לא יעירום מנענעים
כי תרדמת יי׳ נפלה עליהם ׳

בדבר המכיר מומי הזמן ומרמותיו
באזן אנשים להשמיע
דונו לכל מאן דצריך ותתנשא הוא
במשכיל שעיניו בראשו כל עוד שישמע
רוע מנהגו ויתר תועבותיו עליו אימים כל
אשר יזכירו אותם אליו יפחד פן ילכד
בשחיתותם ׳ והנבון החושד עצמו תמיד
לא ישרת נפשו בו כי ישמע שקוצי הזמן
העצומים והרבים תחתיו ירגז פן ילפתו
ארחות דרכו יוסיף שנא אותו ויאנח לעינים
משוד רשעים פורץ גדר ועולתה ידיהם
תשלך אמת ארצה ואולי ליראתו פן חטא
גם הוא במסתרים תבכה נפשו הרבה בכה
והסכל לו חירה אלף שנים פעמים יקראו
באזניו שבע ביום כל התועבות האל לא
ימיר חכרבורותיו אותו שהיה הוא שיהיה
הוא ברשעו מתחלתו ועד סופו לא יבער
הקדש מן הבית עד זיבולא בתריתא לא
יתרפא נגעו עד יתן בעפר פיהו לא יוסף
בכל אלהת מלכת אחרי הבלי עולמו ואולי
יוסיף בו אהבה אלהת חם הלוקחים הכסף
לבדו לעזר׳ ועל זהובי׳ ישענו יבחרו לחסות
בצלם מחסות ביי׳ כי יש לאל ידם למלאת
כל אשר היה ברוח מה נפלא קשי העם הזת
אבירי לב הרחוקים מצדקה ומכל האמת
בימי בחרותם גם כי יזקינו לא יחתו באשר
יראו בעיניהם לא יזועו כי יראו דבר יום
ביומו זרה תמורת זרה טוב ברע זהג באבל
לזעף יי׳ וזה מות זה לשונו ימית פתאום ׳
תמרה אני למי שלא הודוהו הימים דבר
חכמת בינה בהכפל צרות בו וכשכניו
לפחות שיכיר בני איש עד מה כבודם אוי
לזקן וכסיל שישב בעולם עד כי ארכו לו
הימים ולא יוסיף דעת להשיב שואלו דבר
על העולם מה שיחו ׳ אבוי לפתי אם יזקין
בארץ וראה עצם אדם סובל מקרים קשים
ורעים עם היותו בחשיבות ממעל ליתר
העצמים אשר אתו בתבל וגם בזאת לא
תסור אולתו ממנו ומי ראה בזמנו כהמשכו
הגבורים אשר מעולם בהר מרום הכבוד
שתולים ויכלתם במלכי האדמה באדמת
ברעו הם ונפלו וקשת גאותו לא יסוג אחור
גדולי הערך אנשי השם ינתנו בקבר
וימחקו ולא ישוב הרב חמיתו אל נדנה ׳
ולכן כתוב על ידי רבותינו ז״ל לבצה היצר
הרע אם יקצרו מנצחים אמרו אם נצחו
מוטב ואם לאו יזכור יום המיתה כי באמת

ואם רבו מלמכות הפגעים החוים בעולם
הכלה היוצאים מלפני האלהים לקחת מוסר
השכל מהם רבו המאורעים הבאים מאת
יי׳ היורדים מלמעלה לתת חתית בארץ די
במות תוכחות כנגד עשרת אלפים מהיותר
קשים שבהם אין בכל התלאות עזה כמות
אין בכל המהומות קשה כשאול לא יערכות
זיקי׳ וזועות ולא ישוו בה כל מיני רעו׳ ולזה
כשעיינתי דברי החכמים עליה לא מצאתי
בהם מאמר יותר כולל ממאמר אחד מיוחס
לאחד מחכמי ישראל הירד בגלות מצרים
צוהו מלמדו בהפרדו ממנו באחרית דבריו
ליסרו מוסר קיים מה שזה נסחו׳ בני שים
המות בין עיניך וזה סוף דברי לך׳

עתה ראוי לנו שנזכור מאמר החכם
באמרו המות קשה מכל מה
שלפניו ורך מכל מה שלאחריו יום המות
כמה הוא קשה ואחריו אל המתים קשה
ממנו או מיום הדין או מיום תוכח׳ יום ישב
לכסא שופט צדק כי יקראו לבא למנין
הרוחות וכל הנשמות לפני מבקשי חשבונו׳
רבי׳ על דברת בני האדם והוא יי׳ לדיין כעל
גמולות כעל ישלם ככל אשר ימצא כתוב
בספר הזכרונות דברי הימים הילודי׳ למות
והמתים עתידים ליתן את הדין נשמת כל
חי ורוח כל בשר ישפטו על פניה׳ כי יביאם
האלהים במשפט על כל נעלם׳ הדיין לא
יקח שחד לא ישא פני שרים ודל לא יהדר׳
כי יחנן קולו שמה תאלמנה שפתי שקר
וטענות עורכי הדיינין לא יצילו ולא יועילו
להגיד לאדם ישרו מקים המשפט שמה
הצדק פועל האדם הרעות והטוב בפלס
ומאזני משפט ליי׳ שקל ישקל באבן המלך
אשר יכון משקלו כאשר זכותו והוותו
במאזנים ישאו יחד זכות ומישור יכריעו
כף שניה מה יפה מאד ירושתו׳ אשרי
חלקו על אדמת הקדש יי׳ הוא נחלתו באר׳
החיים בגינת ביתן המלך יחיה ולא יראה
מות ולא יעבור עליו עוד נוגש׳ ונפש כי
תחטא עונה מחול ימים יכבד אזרוע מחזק
בפלס תשבר פעלתה אל היקה תשוב עונה
תשא ישטפוה נחלי זפת ישרפוה מוקדי
עולם והיא כאש תאכל מלאכי משחית
יקלעוה בתוך כף הקלע הנפש החוטאת
השטן יגפץ חלקירה אל הסלע ובני בליעל
אמרו נואש בעוד בשר זרועם לא חשבו
בשלח יעבורו אבי דרי הושבנא לעת תמוט
רגלם׳ לא האמינו אמונים עלי תולע כי
יפגעו בם נושאי כלי השם לקחת נקמתו
מרם׳ לא הבינו לאחריתם בעוד רוחם
מרחפת על פני תבל׳ בשרם לא שערו
המתענגים על רוב שלום כי יש אלהים
שפטי׳ בארץ לשלם לאיש כמעשהו לאנש׳
האל פניהם כחלמיש הבוטחים בחמדת
ימים קלו מני ארג בזים לימים אין קץ
לאנשי תענוגיה׳ יי׳ בם השוכחים יום דינא
רבא חטאם נטיר אחורה להם חידו׳ לכלב׳
עזי נפש לבם שמו שמיר ליום הגדול
והנורא בוז יבוזו לו הלא ממשל משלים
אני׳

העולם ים גדול ורחב ידים והאדם
בפינה משוטטת בתוכו
מתוקנת המלאכה לית נגר בר נגר׳
בחרושת עץ יעשה כמעשיה׳ פועלי הטבע
בכח אלהי המה בוניה כללו יפיה רב החובל
בה ומנהיגה רוח אדם בקרבו ומלחיה כחו׳
הנפש כל תופשי משוט ומעשים שבידה
המה רכולתה זאת הספינה מלחיה מסעיה
משפת הים אשר היא נקרת הלידה אל המות
אשר היא נקרת השפה השנית ארך הדרך
מהלך שמנים שנה אשר הם הוזי׳ הטבעי׳
לגבורות׃ והעולם האחד המדינה אשר על

שפת הים השנית אשר אליה מגמת האניה
עם אנשיה ובמדינה הזאת שערים גדולים
פתוחים לים ומכפנים קצתם פתוח לרוח
האורה ושמח׳ וששון׳ וקצתם אל מעוף צוקה
צרה וחשכה חשך וחלקלקות ומלך עליה
מלך גדול וצבא עמו יי׳ צבאות שמו הוא
זבית דינו הם המשגיחים בסחורה המובאת
במדינה הטובה היא אם רעה בעיני אדוניה
זאת המדינה אליך כל בשר יבואו מסוף
העולם ועד סופו אך הדרך אליה רב
השבשים והסכנות ככוכבי השמים לרוב
כי הים הולך וסוער לא יחשה ארבע רוחות
מנשבות בכל יום מארבע רוחות השמים
לרומם גליו רוח קדים עזה רוח ים חזק
מאד רוח צפון תחולל גשם סערות תימן
וסופה מבהלת מדרום מפני רוח רעה הבא
אליה מכל צד זה הים אדירים משבריו על
כן דרך אניה בלב ים כזה לא ישוערו
מצוקיה ואת רעותיה כל עת שם אניות
יהלכון עליהם יעברו הנסיונות העצומים
כל ספינה עברה בו כמעט נטרפה וכל
אניה חשבה להשבר׳ רוכבי פלגיו השטים
אותו נפשם ברעה תתמוגג כל חכמתם
תתבלע ואתה האיש הנותן לב לדעת
אמתת הדברים כי יפגשך מחר צוחק ליום
אחרון ושאלך מיני הסכנות אשר בם אולי
תאבד הספינה בים או ביבשה או תקרב אל
האבוד אמור נא שבלת ישטפוה או ישאפו
צמים חילה או רוח סערה רעה ונבכי ים
ישברוה בנקיקי הסלעים או שגגת השוכב
בראש חבל ומלחיו בהנהגתה בל יחזקו כן
תרנם ולעת נכון כל פרשו נס בכל אלו
וכהם וכהם יבטל מהלך הספינ׳ או ישתבש
באמצע הדרך׳ והנמשל באלה דרך כלל
לתוצא׳ המות המקרית אין תכלית לרבוי׳
מקצרים החיים הטבעיים אולם שהשטפה
בזוטו של ים הם מחמרי העולם שישקיעוה
בהתנגנות ואולם השודדי׳ שישללוה בדרך
הם המונעים הבחירים וההכרחיים אשר
יפשיטו כתנת הפסים אשר עליה ותלאות
הזמן הדופקי׳ על פני אדם גוין מכי׳ ולחיין
מורטים׳ ואולם הרוח המפרק חבורה הוא
אי זה פגע רע מחוץ ימית האדם והו׳ כולל
מיני׳ רבי׳ מאד וקצתם יותר מוכן מקצתיה׳
אשר התעתדו לגלים נצים כי ירתיח השם
כסיר מצולה ואולם שגגת מלחיה וחובליה
היא רוע הנהגת הכחות המנהיגי׳ את הגוף
אם משרש היצירה או בקנין מאחרי כן׳
וסכנות הספינה בהגיעה ליבשה׳ אמנם
הם לשגגת רב החובל בהיותו בואש או
בהמי או שתוי יין לא יוליכנה יפה ולא
יכוין בטוב דרכו ולא ידע ללכת אל עיר
מושב נוכח שער ההצלה ויטעה ויגיע אל
שערי מות כל באיה לא ישובון או שיחשוב
שהביא סחורה יקרה מזמרת הארץ מחלבת
ומשמנה והביא עמו הבל הבלים שאין בם
מועיל ואולי דברים נרועים ורעים ואם הם
בעיניו נחמדים מזהב ומפז רב וכי יקח מן
הבא בידו מנחה אל המלך נשיא הארץ כדי
שיקובל אצלו ואצל הסגנים הקרובי׳ אליו
רואי פני המלך כסבר פני׳ יפות והיה הפך
כונתו ידבר אדני הארץ אתו קשות העלה
חמת המלך מלאכי מות לתתו אל המהפכת
ואל הצנוק מקו׳ אשר אסירי המלך אסורי׳
ולאנשים אשר אתו יתנו אכסניא פחותה
לעת האוכל פת קיבר יבש ניקודים חומץ
לשנים גם מקום ללון במטה של חבלים
צרה מאד עשוה במטה מעתה צאו וראו
אם נמחית הנחת האיש ההוא מעקרה ואם
טעה מן ההפך אל ההפך או׳ לאותה בושת
או לאותה כלימה והנמשל לאלו ואם איננ
צריך פירוש אמנ׳ שגגת החובל בכוון הדרך
ושערי

ושערי אור׳ או יאושואו בהמותו או שכרותו
אמנם הם הנטיות מדרך העולם הבא
בעולמנו אם מהסרון הבחינ׳ או מהתרשלו׳
או משקיעה בתאוות אלה׳ הם אשר לא
הכינו להם בלכתם בדרך מה יאכלו ובמלון
וגם צידה לא עשו להם האלה נכח אבדון
דרכם ואולם הטעות בסחורה מפחו׳ ליתר
אמנם הוא שיש בעולם יחשבו שעלה בידם
קנין נכבד מדברים פחותים כעושי החרוזו׳
והמליצו׳ והשירי׳ ולומדי הדקדוק והרפואו׳
והאצטגניבות ובאלה ידמו לנפשם להמלט
בית המלך מכל היהודים העוסקי׳ בתורת
ובחכמה בידיעת הנסתרות ׳ ואולם טעות
ההפך אמנם הם שעלו בידו אמונו׳ כוזבות
ומשתנו׳ במאמיני ההגשמה והתארי׳ וקצת
בעלי הקבלה וזולת אלו ישמרנו הש׳ מהם ׳
ואתה בן אדם אחרי כבר שמעת ממני זה
המשל והתכלית אשר בעבורו הביאותיו
לך והוא לעוררך באמונת הגמול והעונש׳
אודיעך עוד חסד יי׳ עליך הנותן לך כח
כי תלך בדרך בכוחות ישליטך ביכלת
רחב למשול בגאות הים כי תקח בידך
אמונה ישרה ומעשים הגונים למטה ישע
אשר תעשה בו את האותות ואם ככה אתה
עושה הישר בעיני השם נטה ידך על הים
ובקעהו לשבעה נחלי׳ ותדרוך בבעלי׳ ככל
אות נפשך אז יכין הש׳ לך רוח חן ותחנוני׳
יאבד נ״ס בכח יי׳ אז תשמח כי ישתוק הים
מזעפו ורוח יי׳ תניחנו רוח צח שפיי׳ תנהל
הספינ׳ לאטה דובב שפתי קלעיה מתרחיש
ניסא דבר טוב הרשות בידך להקים סערה
לדממה לכשתרצה בשוא גליו אתה תשבח׳
להפיק רצונך ישמחו כי ישתוקו לא תירא
מפחד שוללים יי׳ שמריך לא תפחד מאבן
נגף יי׳ מצילך לא יכך שרב ושמש יי׳ צלך
על יד ימינך ׳ הנה דרכך ישר לך כי שלחך

יי׳ מלאכו לפניך וכי תקרב אל עיר יי׳ שמה
תכנס דרך אולם השער הפונה לחיי עולם
צדיקים יבאו בו רבבות קדש אלפי שנאן
מחנה אלהים זה יהון מקדמין למשאל
בשלמך כרובי׳ פורשי כנפי׳ אמרו אליך לכה
אתנו והטבנו לך יביאך מלך שהשלו׳ שלו
חדריו ויראך ושמח בלבו מעשיך יקרבוך
להשתחות לו מעשיך יזכוך לבקש בהיכלו
וישבת שם עד עולם ולכן אמר אחד מן
החכמים כי היציאה מרחם לצדיק לידת
הגוף והמות לידת הנפש ׳

ויוסף המיסד שאת משלו
ויאמר הנה כתבתי
לך שלישי׳ להשירך
במועצו׳ ודעת וכאסוף קציר קמה לו מקום
אחד כן משלי׳ מפוזרי׳ בפאות ספרי החכמי׳
אני אספתי להשכילך בינה ואם מעט
ואוסיפ׳ לך כהם אולי הנרדם יעור משנתו
הנבהל אשר ישן הוא ויקץ האד׳ שדה נעבד
כל ימי היותו עובד בו ונפשו היא העובד
החורש לזרוע לעבוד עבודתו ומשך הזרע
והמעשים והלמוד הם כל זרע זרוע אשר
יזרע והמקרי׳ מניפים חרמש בקמה והמות
קוצר ומלאכי מות מאלמים אלמים והעולם
האחר גורן נכון לברר בו אוכל מתוך
הפסולת ויי׳ אלהים אמת הוא האריס אדמה
יחלק בלא כסף ובלא מחיר יבא להשבון
את אריסיו את העובדים לדעת מי היה
הזריז לשדד אדמתו ושוה פניה להקי׳ זרע
אמת וכי יכלא הגשם מן השמים ישקה
ברגלו כגן הירק למען זרועיה ותוציא האר׳
חטים נעשו יפות ׳ ומי בעצלתו תחת חטה
יצא חוח ובהתרשלותו תחת שעורה באשה
ומי שעשה שדהו בור לא יזרע ולא יצמיח ׳
אוי לרשע רע זרע שוא יאכל פרי כחש פרי
מעלליו יי׳ ישלם לו יסגירהו אל למלאכי

משחית

משחית ביום אפו וכיד מחבלי' ירטהו תחת
אשר לא עבד את האדמה אשר נתנה לו
לעבדה ולשמרה אשרי זורע צדק ואמת
על תלמי שדי ברנה יקצור בגילה נושא
אלמותיו אל הגרן רננה בו ׳ כתות מלאכי
צבאות מלובשים בגדים בגורן תשתחוה
לאלמותיו עובד אדמתו ישבע לחם יאכל
בשבת מפרי הסיר חטאתו ׳ מעמל נפשו
ישבע שובע שמחות לאורך ימים ׳

ויוסף עוד המיסד שאת משלו
ויאמ' הראית כנאדם דברי
חכמים וחידותם על שוד
מרעים ומהמותם׳ ואיך מפח נפש תקותם׳
כי יתן השם דרכם בראש אחרי מותם׳ ואיך
יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם׳
דבר גדול דברו אליך החכמים להחזיק
למוטב הלא תעשה ואם לא יאמינו רעיוניך
לשני האותות האלה עוד תוכחות אחרת
נשארה בידי אוציאה נא אותה אליהם שיבה
בפיהם תקותי יאמינו לקול האות האחרון
ונשאת המשל הזה על עוזבי יי' ואמרת
העולם קרקע שוה ובקצהו בור עמוק גוב
אריותא אין מים בו זולתי נחשים צפעונים
אשר אין בהם לחש רבי' יהמו כדובי' ככפיר
ותנין והאדם הסכל הולך סביב לו עודנו
מסתכל בתוכו שוחק ונופל ובחמלת יי'
עליו אולי ישוב ונחם הקרה לפניו מרי
נפלו שרש עשבים צומחים בכותלי הבור
ונאחז בסבך השרש לבל ירד מטה פן יבלע
ובין כך ובין כך נשא עיניו וראה חלון קטן
ובו הלך דבש ושלח ידו להתפרנס ממנו
תמיד ידו האחת מחזקת בשרש ובשנית
ירדה הדבש להשיבה אל פיו ועודנו פעם
אוכל ופעם חדל והנה שתי חולדות האחת
לבנה והאחרת שחורה אוכלות תמיד שרש
העשב ואותו הפתי להתפתותו לדבש מצא
לא ירגיש לזה אפילו חולדות אכלו אותו
והוא לא ידע עד יעקר העשב מעקר ויפל
פתאום לארעית גובא יכותח לנתחיו בתוך
לבאים ואכלוהו ויכלוהו ואין אומר השב׳
חסר תכונות החרש ואלפך חכמה הנמשל
בזה המשל המופלא העשוי לרמז אחרית
כבלים לכד ובהפך תדין ההפך לשומרי
דרך יי' אולם שהעולם קרקע שוה כן הוא
באמת בעיני החטאים ברצפת בהט ושש
אין בה תלוליות וגומ' ובקצהו בקצה החיים
סוף אל האדם קבר פתוח שוחה עמוקה
בתחתיתה מלאכי חבלה נערו בגורי אריות
יכספו לטרוף נפש רשע אותה רע ובעוד
זדים ארורים פניהם למטה ונופלים עד
קרוב מקרקע הבור הזה כי הם בחייהם
קרויים מתים אלא שהם מסתבכים בסבך
עץ החיים הגשמים והם מוצאים כביכם
ממתקי הזמן כדבש למתוק אוכלי' בהשקט
ובבטחה ושוכחים מגורות האדמה אשר
תחתיהם והעולם לא נתן בלבם יראו פן
יפלו בתוך הבור אשר שם ערוב כבני
ישלטו הדובי' המה בנתחיהם עודם נואשי'
מזאת הסכנה והנה שתי החולדות הלבנה
והשחורה והם היום והלילה מדקדקות
חוטי חייהם אשר יתלו בהם עד אשר ינתקו
באחרונה ויפלו לגמרי זה ליום שערה
שחורה ורגע זעם את אשר אכלו צוף דבש
פרי מעלליהם יאכלו פרי נבלה ללענה׳

היתקע שופר בעיר ועל הר נשפה
במגדל הלבנון המצפה
יתקוע כתקוע כי ישמע סוס וחיל ועזוז
וראה רכב והקשיב צבא מלחמה ועם לא
יחרדו הלא יחלצו חושי' לעזרת מצר לבקש
מעוז מאויב השמע עם קול אלהים חיים
מדבר מתוך פיות החכמים להוכיח לרשע
בומו מיעד להבליג שוד על עז ותחת

מעשה מקשה חרב נוקמת ולא יפחד אליו
ולגמולו באחרית הימים ׳ בן אדם אחרי
הודיע אלהים אותך על יד נביאיו דברים
מיסרים רבי׳ ונכברי׳ ועל ידי חכמי הדורות
תוכחות מוסר למען סור משאול מטה
האחרי זאת תמאן להתנחם על הרעה אשר
אתה חפצת בה עורה למה תישן עד בא
אשר לו המשפט לפקוד על רשעים עונם
בבא ימי הפקודה חוטא ילכד בה ענוש
יענש כאשר ישית עליו השופט בשלום
אוהב פשע אך אם אתה לו שמעני ׳ מה
תדבר כי יקום עד חמסיך בך לכל עון ולכל
חטאת מברך און ואת שדוד מה תעשה
ליום פקודה יום נקם ושלם הרועה
בשושנים מה תצדק ביום עמדך מנגד
בדרכיך יזכרוך אם נחבאת לברוח לא
תוכל להתעלם ׳ ואתה תתיצב מנגד כאין
פה להשיב החרש תחריש כחרש לא ישמע
וכאלם ׳ איה איפה פיך ולשונך תקום אתך
למשפט אנה הלכו אנשי מלחמתך אוהביך
אשר אמרת יקומו ויעזרוך אלה איפה הם
רבה צבאך וצאה התרצה בראשי האנשים
ההם ביום תדין עם שתקיף ממך זכר בא
בעלותך את פני יי׳ כי ידרשך אלוה ממעל ׳
לבא לחשבון על מרד ועל מעל ערום
מבגדי ישע יחף מפעמי צדק חלוץ הנעל
למה לא תירא פן ישקוך חמת תנינים ספ
רעל׳ אשרי הבא שמה נקי כפים יהי אלהיו
עמו ויעל׳ עשה זאת איפה והנצל מתגרת
ימי השלום שאלה אחת קטנה אנכי שואל
מעמך להטיבך באחריתך ראה שני׳ כוננוך
ויעשוך יי׳ אביך והאדמה אמך היא יי׳ עשה
לך את הנפש בה תביט אל האלהים שם
מבטחך לנוס לעזרה והאדמה היתה לך
לחמר והיא בונה חץ בחמר ובזפת להבדיל
בינך ובין אלהי השמים ועתה שמע בקולי

איעצך היה אתה בן חכם ישמח אב ותוגת
אמו נטה מעליה דרכך מעשיה כמעשה
אשה זונה שלטת מעליה כמעללי
אשה אהובת ריע ומנאפת תחליף תמיד
איש באיש ואיש ברעהו תמיד בו בעלה ׳
ואולם בעבור זאת כבד את אביך ותפלה
כבד אמך ולא תחמול אם תרצה לסור
ממוקשי מות תטוש תורת אמך ולמען
אורך אמתת יהסך משני הצדדים שמע
לי תפנה למעלה וראית השמש והירח
והככבים והיו למאורות הבט נא השמים
שמים ליי׳ ושור שחקים גבהו מושב
אלהים אביך קנך הבט לארץ והנה חשך
וצלמות סבבו אותה בכנפיה צר ואור
חשך בעריפה הלא היא האהלה צרה אמך
אביך אב זקן ועתיק יומין לפני גבעו׳ וטרם
הרים אלהא די שמיא וארקא אמך לביא
למרה לטרוף טרף אדם אכלא ומרקא
אביך יתן הטוב גם ברכות בגוי׳ אמך חתית
נתנה בארץ החיים בעון בצעה אך ל שאול
תוריד בפשע ארץ סופך יורש גיהנם ונכרת
לעולם זהו דברי החכמי׳ למשפחותם לבית
אבותם כתוב ומשפחת אם איננה קרויה
משפחה על כן יעזב איש את אמו יועצתו
להרשיע ודבק באביו שבשמים אך את
הדבר הזה תעשה ויכלת עמד ׳ שאל אביך
ויגדך אי זה הדרך ישכן אור שוברה עד יי׳
אלהיך ימינו פשוטה לקבל שבים ימין
רוממה ואטר יד ימינו המרבה והממעיט
אם לבבו שלם ביי׳ אלהיו אם און בידך
הרחיקהו כרחוק מזרח ממערב אל תסיתך
תבל כי רפאים שם אל תבט אל מראה
תחתיו הבהרת צרעת ממארת אל ירמוך
קולות שמחותיה סופם יגון ואנחה ואנו
ואבלו ופתחיה אל יפתך הזמן כי כלו אחרי
הבצע אל יסיתך הצל העובר הוה בנעימות

בימינו

בימינו כי קללת בו אל תתאו למטעמותיו
כי מות בסיר אל תטעה בנשיקות פיהו
נעתרות נשיקותיו ואחריתו כנחש ישוך
הרף ממנו אז ינוח לך ואם עד כה ותאוות
הרעות השיאוך יכלו לך תזרם כמו זוה כי
רעה גמלוך אל תשאל המון נשים פן יאכלו
כחך התרחק מהן תכלית הרחוק כי מצודי'
וחרמים הנה לצודד נפשות וכסף וזהב לא
תרבה לך פן יסירו לבך מדרך האמת ואם
ביותר מההכרחי חשקה נפשך לחונן דלים
תקבצנו מאד היה שפל רוח יכבדוך עם עז
יהיה צדק אזור מתניך כי בו עז תתאזר שכן
ארץ ורעה אמונה ויהי אלהים עמך' מעשק
רש וגזל משפט אל תעלם אזנך גם עיניך
לא תעצום מדמעת העשוקים ריב ריבם
בפי כחך תשא ברכה מאת יי' כי תשב
לעתות הפנאי שב את הזקנים ובעלי רוח
ישרה תלך בדרך אתם למען תלמד ושמור
לנפשך מאד לבלתי לכת אחרי הבחורים
תצרף ככור סיגי' פחיתות המדות הנפשיות
והסירה כל בדיליך רוע הנהגתך המדינית
אחוז לך תורת משה עבד יי' יסודך למשיב
נפש החוק בתורה שבעל פה אל תרף נצרה
כי היא חייך' אמונת היחיד הגמורה תשית
לכסא לך' תלמוד סתרי המציאות כפי
כחך שמתוכם תכיר מי שאמר והיה העולם
לך את החכמים ותחכם שתה מים מבורם
כי לחכמים הגדולה והתפארת וליודעים
חן וכבוד למכירים התלמוד והמעשה
בקירות לבך תזמנם לפונדק אחד גם
שניהם כאחד טובים' מה טוב שבת שניהם
גם יחד בנושא אחד שניהם יכניסוך תחת
כנפי השכינה בהצמדם עדי עד תחיה את
נפשך' תשען תחת עץ החיים בצל שדי
תתלונן דע את אלהי אביך ועבדהו זכר נא
אמרם ז"ל פרשה קטנה שכל גופי תורה
תלויין בה הוי אומר בכל דרכיך דעהו אתי
דברים הללו ודומיהם אל ילוזו מעיניך
וראש כל הדברי' וסופם יהיה זכרון האלהי'
נגד פניך ובאלה תאמר יי' מחסך' ובשני
העולמות יי' אלהיך ירצך'

אמר המיסד אף על פי שאינו צריך
לכפול מה שרמזתי בתחלת
דברי שכל הערותי לי ולכיוצא בי אומר
עוד שכל בן אדם הנזכר בדברים אני הוא
והדומי' לו ולברר עוד אחתום דברי בדבור
אל הנוכח'

שלום עליך נפשי תדעי לך כי יי' צבאו'
שלחני אליך קשה גדלה צעקתך
את פני יי' הבאה אליו בגלוליך אשר עשית
צוה יי' סביבין צרים עליך כתבו שטנך
חתמו לכו מרורות ספר כריתות זכרך
מקרב קרושים'

אף היא תשיב אמריה לי המר שדי לי
מאד בדבר הזה ועתה אחי הודיעני
על מה תריבני מה חטאתי ביי' לא אוסיף
עוד עבור לו מה יש בי עון ואשוכה לי כי
יראתי אם כן אלהי' עלי יעיר כל חמתו מתת
אנכי אם כלה היא מעמו אמרתי נגזרתי'

ואמר אליה שמעי בת וראי מה רבו
משובותיך מה עצמו ראשיהם
מספר ואף כי ענפיהם לא יספרו מרוב
להרוג ולאבד להטות משפט גבר לזנות
בבנות הארץ לטבוח טבח והכן לאסוף חיל
בלא משפט לדבר על יי' תועה ואם עוללת
כה ותעשי הרעות התפלאי אם אותם זכר
יי' ויעלה על לבו'

אמרה נפשי העל אלה השמעת קול
רעש גדול הרגזתני באימות
מות מעם יי' את כל ההרדה הזאת ועתה אחי
ראה איך יקרני עון כרב' הזה' האנכי הריתי
מעשים גופים אם אנכי ילדתים הכראות

אנוש ארארה או יש לי אזן שומעת כאדם
ילוד אשה ומה לי פה לאכול ולדבר ומרה
ירים כי אמש ואיך אלך היש לי רגלים
ברגלי האנשים מום שבך תתן בי לתתי
לזעורה ומי יחוש חוץ ממך בפיך ובלבבך
עיניך הביטו צר מעון אלהי קדם ידיך עזבו
אלהי השמים רגליך לרע ירוצו לא תשכח
רתיחת דמך עולה תמיד כארירה מסובכו
ומבשרך אל תתעלם לו שוגג ומשגה ואני
עניה רוח בבארה מאין כלי גשמי מה פשעי
כי תריב עמדי הסר מעלי המון אשמיך
שפוך חמתך על אבריך בלי משחתך
פועלי רע תשלח חרונך תשפכנו במים
ויצקת על כל הכלים האלה׳
אני עניתי מאד נפלאתי עליך אחותי כי
תרבי לך בורית תעלה אין בו נכתם
עונך לא יועילו בו דברי ריבות ולמה בדברי
אחת הנבלו׳ תדברי דברי׳ אשר לא כן למען
סבב את פני האשם להתגולל עלי ואת
תנקי האזיני הומיה וסוררת הלא את היא
הנותנ׳ לי כח לבחור בין מתוק למר ומכחך
עין הלא יביט ויראת יבחן בין כעור ונאוה
בדברך שמם׳ אזני ותבן ברוחך תערב קטור׳
לאפי ריח שמנים אריח גם את תמישני קור
וחום את תלמדי ידי למלחמה את תשימי
רגלי כאילות׳ מפיך אנו חיים ובלעדיך לא
ירים איש את ידו ואת רגלו ולולי רוחך
מתפשטת בתוכי לצחק בי ותניעני אז
הייתי כאבן שאין לה הופכי׳ כצחיח סלע לא
קם ולא זע כתבנית איש מחוקה על הקיר
ולא רוח בו׳ ואיך אוכל לעבור פיה׳ ומדוע
יחשב לי עון אך את בת המרי ימין ושמאל
תפרוצי פרץ על פני פרץ׳ גם את תשכרי
תהי נעלמ׳ ובאה עליך הוה לא תוכלי כפרה
נפשי ירעה לי העזה פניה ותאמר
לי ראה דבריך אך שוא ודבר
כזב ואין בהם ממש לא כן בדיך הלא אנכי
הנצבת עמך להגדיל ולהאדיר גו חסר לב
תשאני על אברתיך אל אשר תחפוץ תטני
בנוחך אנוח בלכתך אלכה גם אני כל כחך
להכחידני כי תבא בטיט ותהמוס בחמ׳ ואני
כל מעייניהם לחועילך מאז הייתי כלואה
בקרבך ויברך ה׳ אותך לרגלי להיו׳ כאלהים
לדעת טוב ורע ומדוע אלי ריבות לשום את
משא חטאתיך עלי זרה חסדך את רעך אין
עיניי אצלך רק כאשה עזובה ועצובת רוח
כבודה בת מלך נתנה לאיש כנעני לאשה
לגסות אם בזאת יעתק ממדרגתו שפלה
הגבה למעלה והיא תתנהג עמו בישוב
הדעת בסלסול מדות יקרות כי טבע יחסרה
כן חייב תיסר אישה בדבריה הנעימים
תוכיחנו לאט במחמדי לשון לשנות את
טעמו טעם לפגם והוא לרוע טבעו יבוז
לשכל מליה ימשל בה בחמה אפו ירדה בה
בפרך בבגדו בה ובתתה עצה ודבר לקיום
מעונה לרומם את בית אישה והוא יאחז
דרך עקלתון הפך רצונה להעציבה ככה
תתנהג עמי כי אצעק שים פניך מול האלהי׳
ואתה אומר שימו לחם כי אומר הבה נבנה
לנו עיר גדולה לאלהים ואתה אומר הכרה
ונשתה כאשר אמ׳ קח לך עץ חיים למחזיקי׳
בי ואתה אומר קחו לי מבנן כי אומר יוקח
נא מעט מים ממעייני הישועה ואתה אומר
קח את הלבוש ואת הסוס כי אומר נרדפה
לדעת את יי׳ ואתה אומ׳ ארדוף אשיג אחלק
שלל אוי לך עני כי אבודת לא רצית להכירני
ואנכי נכריה שולחתי ממקום קדש לעלות
יחם הבשר ולא רב לך סורך מנתיבתי עד
תכפר בטובה ותאמר כי הנני מוקש לך
בקרבך היכופר העון הזה בזבח ובמנחה
עד עולם׳
וי׳ אבינו הלא שמעת ריבי נפשי

עם גופי וגופי עמה תכלית׳ דברי גוי ונשמה שנתת כי שהם לפי דעתם יכולים לפטור עצמם מן הדין טפשים הם בא זרה ואבד את זה ואחר כך תולדה זה בזרה בהתנצלות החגר והסומא שומרי הפרדס אשר למלך וכהתנצלות הסוס והמצרי בצאת ישראל ממצרים ומי חכם ויבן לבצע מעשהו השיב להם גמול לאיש כפועלו כיי׳ אלהינו וכיד שניהם מי יודע במשקל לכל למי יאתה עשותו הפשרה בלתי ליי׳ לבדו יחזיר נשמ׳ לפגר מובס כאשר היתה באמנה אתו חובר חברי׳ מחוכם ישוב לחבר ביניהם במבראשונה רוכב שמים ירכיבם במרכבת המשנה להנקם ממעשיהם שנים יחד עשו שלא כהוגן ותגמולם ישאו על שכם שניהם׳

ועתה אשוב אל נפשי׳

נפשי ספיר גזרתך זך וישר מנשמת אלוה מוצאותיו מקדם ואם קרעת שמי׳ ירדת לשכון בערפל שיתי לבך למסלה העולה ביתאל אל תשכחי עמך ובית אביך אשר ידעת מאין המה הרגעי ודומי ליי׳ ומתהומות הארץ יעלך גם עלה׳ ועתה אחותי החרישי אין חולי וגוחי מבטן שאול מארץ הריסותיך צאי לך בעקבי החכמי׳ הדבקים ביי׳ כאשר ידבק האזור אל מתני איש בזאת תנצלי כצפור מפח מן האדמה ואם מנעימי זמנך נדחה קראו לך בהם ראיתיך מתבוססת בדמיך בעבורם שפלת מארץ ומעפר תשחי׳ שובי שובי השולמית אל ערי הרכב אלהים רבותי׳ שובי אל עריך אלה אשר יצאת משם את יי׳ צבאות אותו תראי תקחי מוסר והו׳ יתן לך אחרית ותקוה כגנו בערוגת הבשם שישי ושמחי כי יאתיו חשמלים לקראת כאך רנן ירננו גילי מאד כי יאמרו באזניך בני האלהי׳ אחותינו את היי לאלפי רבבה ואלף אלפין ישמשון דבון עלמא יי׳ תחליפי כח מקום יגיעת בשר תעדי תופיך ויצאת במחול צדיקי׳ בגן עדן תמונת יי׳ תביטי תשבעי בהקיץ תמונתו׳

יונתי תמתי זרה חסרך אשר תעשי עמה אחרי נתן השם מפתח הבחינה על שכמך פתחי לי אחותי רעיתי שערי צדק אבא בם אודה יה אודה עלי פשעי ליי׳ כי מיום חורב המקדש המעוז ונקרע המזבח לא נשאר בידינו זבח ומנחה זולתי זבח תודה ליי׳ אדאג מחטאתי ירחמני עושני כי מודה ועוזב ירוחם בקול תודה אזבחה לו ממנה אושע׳ עוני אגיד בלב נשבר ומעוך וכתות לא ישאר במכתתו גם צרור בזאת אוחילה ישועתה ליי׳ אבל טרם את חטאי אני מזכיר לפני החילי לשים לאלהי ישראל כבוד ותת לו תודה אשאלה ממנו יראה את עמלי ואת לחצי במו פי אתחנן לו ישוב ירחמני מן העבודה הקשה אשר עובד ביאולי ישמע יי׳ את קול תחנוני בהתחנני אליו על עניי ומרודי תחנונים ידבר רש׳

צדיק אתה יי׳ כי אריב אליך דורש משפט ומהיר צדק משפטים אדבר אותך מי אנכי רמה וגוש עפר כי תשית אלי לבך מי ביתי כי תפקד עלי ארצה ראשיתי מזער מחומר עשיתני נגוע מוכה אלהים ואחרית כל עמת שבאתי מאדמה אל עפר תשיבני ובין שתי הנקודות האלה קצי ומדת ימי באורח נטה ללון זה שבתי הבית מעט ומהומה בו תשכיבני יי׳ אלהינו לשלום ושחרתני ואינני היום כנשרי׳ אעלה אבר ומחר בקבר ואם כחול ארבה ימי׳ כלם מכאובים חייתי ביום הנה מתלאה ומלילה וחתתני בחלומו׳ יבעתוני מרירי יום יבהלוני חזיונות לילה כליתי שנותי בעמלי לבי לבשים ולטף נפשי בי תתעטף והמיתה לחיותם למשא מלך ושרים נשאתי אימות

מות

בות כאלו מציאותי יש חלוש וקצר וקשה
קרוב טבעו מטבע האין ואולי טוב ממני
אם עדן לא הייתי ואיבדת אלהי בן אדם
תפקדנו למצא עונו להתפש ואם הנפש
הזאת היה אשר נתת עמדי היא בתגרת לי
מן העץ מה זה מדוע באפך תוכיחני ׳
אלוה כל בריות חדל ממני כי הבל
ימי מבטן לקבר אוכל כל עוד
נשמתי בי ביעותי אלוה יערכוני עד אגוע
חמתם שותה רוחי בקיץ קץ עלי הזעם
ובחרף חימה עזה עלי תחרף הגלגל
בתנועתו יביא בכליותי בני אשפתו בשנוי
עתותיו עוז פני ישנא׳ בתקופותיו בנה עלי
ויקף ראש ותלאה ׳ הייתי בקיץ אכלני חרב
ותוכי ניחר שרב ושמש ילהטוני מסביב
מחמתו יונקתי תיבש שלהבת ילחכו את
כל סביבותי להניס לחי בחומו פחד קראני
ורעדה מדבר הוות כי יבא בארצנו פן יתן
המשחית לדרוך בארמנותינו לא אמלט
בו מהשחפת והקדחת שבע אפול מדלקת
לחרחור מפגע לנגע בעת חמה מנרתיקה
תצא למלחמה לחסר מזגינו וחם השמש
ונמס כחלב יתיכנו בחרף ממזרי׳ קרה צנת
שלג וקרח בלילה כגבינה יקפיאנו כפור
כאפר יפזר חומינו היסודי אל מי מצדדי
אפנה להמלט מיד האלהים האדירי׳ האלה
ובכל הארץ יצא קום אגרה אני בא לבלתי
יפגעוני בדבר או בחרב ובכל מקום מוקטר
מוגש לשמי אי זה בית ואי זה מקום לנוס
מפני חמת המציק הרבה פצעי אם יהי
רקיע בעוכרי ויקימני לו למטרה ׳
אדון כל תולדות אם הימים כוננו
חצם על יתר לדקרני יטילו
עלי חניתותיה׳ להכותי ׳ מדוע ירב כעסך
עמדי איך תשת עלי חטאת אם רב שבעתי
מרורות למה תביט מעשה ידי אדם אם כה

תעשה לי יי׳ אלהים וכה תוסיף עורה
תסובב גבר ׳ מדוע אימתך תבעתני למצא
עוני אם ככה יעשה לאיש הן מאז חוללתי
יחמתני אמי ימי אימי׳ עתותי בעתה ברגעי
עורי רגע תרדפם בסעריך תאלתך להם
נסו כצללים ימותו ברחו לא ראו טובה
בהבל באתי בסופה ובסערה דרכי ותשאני
רוח לא ברוח יי׳ מבטן אמי הביאותני
עד הלום במר נפשי בחיי ובעודי כל
משבריך וגליך עלי עברו ואני כי אשיב אל
לבי כמה ירבה אלוה מאנוש נפלאתי איך
כשחל תצודני אל תפן אל קשיי ואנחתי
ממך לא נכתרה אל תרא אם הטאתי לך
נוצר האדם ותלאות גוי וצרות לבבי יי׳
אלהים אתה ידעת ׳
שית ממני עד ארגיעה ואבליגה מעט
ממצוקו׳ חזקו׳ כתרוני לתמורות
זמני מנעורי ועד עתה סבוני גם סבבוני
יתר על התלאו׳ הטבעיו׳ השוות לכל אישי
המין והעתים אשר עברו עלי אשר לא ראו
אבותי ואבות אבותי בהם לרעה ימים אשר
בחרתי בהם מות מחיים לו בקש ממני אלהי
שאל מה אתן לך אז אמרתי בשאול
תצפינני מה מתוק מדבש כלות הרוח והגוה
טוב מות אין כמוה תגרה לי כמה פעמים
מפחד נסיון הצרות המתרגשות שמעתי
אומרי׳ להרי׳ כסונו גבעו׳ נפלו עלינו נעויתי
משמוע ברעה אשר ימצא את עמי נבהלתי
מראות באבדן מולדתי ותקצר נפשי בעמל
ישר׳ בעלו׳ עלינו רוח המושל זה שבע עשר׳
שנה להגלות עמי בראש גולים על צאן
קדשי׳ נטה קו תהו הפכם באפו וביד חזקה
יגרשם מארצו לדראון עולם העביר אותם
לערים בערום ובחוסר כל האוצרים זהב
לרב בארמנותיהם נשמו בחוצות השוכני׳
כמלך בגדוד בחצריהם ובטירותם חבקו

אשפתות לתהפוכות הימים בחרות אפם
בנו להשמיד ולאבד זקני הדור ושריו
לתופשי התורה תכלעמו ארץ נקטה נפשי
בחיי חסידי אלהים כורתי בריתו שכבר מתו
המסו את לבכי כדונג מפני האש בהתחדש
אחריהם דור חנף ומרע תרבות אנשים
חטאים ירדוף אויב אחרי עושי משפט
וצדקה בארץ רשע מכתיר את הצדיק לא
נותרה בו נשמה ׳

יוסף מכאוב על מכאובי בקום עלינו
פעמים צרה ליעקב זרה שנתים
הרעה בקרב הארץ ראשונה בפרוח רשעים
עמדו עלינו לכלותינו עם נבל אשר יקרא
עליו מלא רועים על זרע קדש ידו גורל
באפם הרגו בנו זקן ועולל בחור ובתולה
יונק עם איש שיבה וימת עם רב מישראל ׳
ביום כרות רועים חלינו מאת יי׳ היתה
זאת כי עזבנו תורתו צדיק הוא כי פיהו
מרינו אם הורגנו כל היום בשכן ישראל
בארץ ההיא להחריב אנשיה וינצלו
יושביה אחכן הכו רצוח וגנוב דמים ברמים
נגעו תחת היותנו גוי צדיק שומר אמונים
ולא אבה יי׳ לסלוח אלה ׳ אבלה הארץ
מרעת יושבי בה חמס בארץ עושק רש
גזלת העני ואונאת העשיר בבתיה׳ חלחלה
בכל מתנים בשמענו אז לקוחים למות
ומטי׳ לחרג להקדיש את קדוש יעקב למען
ספר שמו נחשבו כצאן טבחה ביום הרג
רב ׳ לא פחדו ולא זעו בהרג הרג מר לי מר
ביום ענן וערפל אל יחד בימי שנה ׳ ביום
ההוא חלק עמי ימיר יבחר אלהים חדשים
לא יכול להתאפק בהוציא אל הורג בניו
נמוגו כי אכלה חרב סביבם ומלאו פני
תבל מטועני חרב יזובו מדוקרים זוב דמם
בני יצאוני חלק לבם ויכרתו להם ברית
חדשה אף על פי שתחלתם באונס סופם

ברצון ׳

וזאת שנית הווה על הווה מצפון תפת׳
מושל הקשיב עלינו לתומו הולך
רכיל על עדת בני ישראל ושם לה עלילות
דברים חס לידה לזרעידה דאברהם יעשרה
דברים כאלה אויבינו כי רבו קנאונו במלך
ואכלו קורציהון דיהודאי ויאמרו לו מצאנו
מים רעים והארץ משכלת בפשע יעקב כל
זאת הנרה עם בני ישראל נועצו לב יחדו
להמית נפשות אשר לא תמותנה ואתם
בקרב אחינו כל צרוע וכל זב׳ אלה דברי
לשון מדברת גדולו׳ ירע לאשתעויי לישנא
בישא כחמן ודו׳ כדברם אלו יום יום והקול
נשמע הולך וחזק מאד ויאמן העם דברי
מלך שלטון יצא מפיו לבקש האמת למרא׳
עיניו ישפוט למשמע אזניו הוכיח כי אין
יכולת במלכי בשר ודם ביותר מורה גויי
הארץ חיים בלעונו לשנאת חמס והמלך
וכבאו נקי מי שמע צרת ישראל ואת הלחץ
אשר המצרי׳ לוחצים אותם להוציא מפיהם
אשר ר״א עלה על לבם ולא תבאר מחנק
נפשו מי ראה למשסה יעקב ׳ יסורי׳ קשים
ועינויים כמותם לא נבראו בכל הארץ ובכל
הגוים ולאימת לבו בקרבו האלהים מצא
את עון ישראל לשפוך בהם כאש חמתו
בערה בם אש יי׳ קרושי עליון בלבת אש
איש וביתו באו כחתן יוצא מחופתו יצאו
מבית הסורים לקדש אביהם שבשמים ׳
אל נקמות הופיע נקום נקמת דם עבדיך
השפו׳ על לא חמס עשו ׳ ראה ה׳ והביט׳
הצרות האלה להם נמכרנו אני ועמי
פקח עיניך וראה את שוממותי אלה
הטבעיים והמקריים מעת עושתי בסתר
רוקמתי בתחתיות לא שקטתי ולא נחתי
מאז נפחת באפי נשמה אני חומרה הייתי
לסבול המכות האלה מכף רגל ועד ראש ׳

שתים אלה חברו עברו ראשי בתקופו'
ימים בעוד שנה לראשונה מקץ
היות לה שנים עשר חדש השניה ממהרת
לבא ועוד בה שלישיה תור' יי' תמימ' נקדש'
ביום חתונתם והיתה לבער מלבד כוכב
הגלו' ושנאת האמות עלינו חזקה נלאיתי
נשוא קנאתם ועברתם כי קשתה אלי גוים
יבאו לשלול קניני בתוך האהל יחזיקו
עשרה אנשים מלשונות הגוים שפת לא
ידעתי אשמע בכנף איש יהודי להפשיט
כתנתו לישא רדידו מעליו ואם יעז פניו
למתעב גוי להסיר חרפה ולהשיב כלימות
בחרבו ירוץ אליו בצואר לאחוז בערפו אם
יי' לא ישמור ומה לא תשא פשעי ותעביר
את עוני נושא עון ופשע אם גלמי יי' ראו
עיניך אותו יום יום מבוכל' בכלפו' יהלומון
וכפטיש יפוצץ סלע ומה ימריצך כי תראה
מה עשיתי לך ומה הלאיתיך ואני כאין
נגדך כאפס ותהו נחשבתי בעיניך ואתה
קדוש יושב על כסא רם ונשא איך תשפיל
לראות בארץ עלילות מצערי גבר להבל
דמה וכל צעדיו תספור׃

אלהי לרוב חסדיך עלי וטובותיך אתי
אין גם אחד איני כדאי לקבל
לא יועיל התנצלות לכסות קלון ולא אוכל
להסיר אשמתי ממני גדלו תלאותי עד
לשמים ומעל שמים חסדך וחמלתך היא
סמכתני על כן ידעתי כי חטאתי חטאים
גדולים ברחמיך הרבים אתה תכפרם אנא
שא נא לעונו' ולפשעים ולחטאים שעויתי
ושפשעתי כגודל חסדך ואיך אומר לפניך
מוחל וסולח כי חסיד אני לא עון לי או כי
אצדיק אני ולא חטאתי אבל חטאתי חטאה
גדולה וישר העויתי׳ אשמתי אשום אשם
ליי' בראתי משחית לחבל געלה נפשי תור'
יי' דעת מאסתי׳ הרגתי לפצעי נפשי וילד
מסכן להחורתי זריתי פרש על פני חמותי
וישבתי בצל הכסף׳ טבעתי ביון מצולת
תאותי׳ יצרתי לי פסל כלו תהו׳ כחדתי
אמרי קדוש׳ לבשתי וילבישני בגד בוגדים
מרו מריתי את פי יי'׳ נתתי כתף סוררת׳
סבותי אני ליאש את לבי מעבוד אלהי
עברתי ממצותיו ושכחתי׳ פציתי פי לחרף
מערכות אלהים חי׳ צדקת יי' נאצתי׳
קמתי אני לפתוח בית און אשר נעלו
ראשונים והיה סגור׳ רצון מיי' לא רצתה
נפשי׳ שמרתי אדחות פריץ׳ תרתי כלבי
תהו ובהו וחשך׳ ועתה יגדל נא כח יי'
למחות כעב פשעי וכענן חטאתי׃

שומע תפלה חנני ושמע תפלתי
בשברון מתנים ובמרירות
לב על חטאתי נגדי תמיד כי יפגעו בך
אנשים מרי נפש כמוני אני עבדך תכין
לבם תקשיב אזנך לשועתם תשמע וסלחת
אלהי נקני מכל עון ואשמה ואל תתן את
פי לחטיא את בשרי ומה שחטאתי תשליך
במצולות ים ולא יעמדו עלין דייני' תכבוש
עונותי תאטר עליהם באר פיה אלהי פתח
לבי בתורתך פתוחי חותם יחד לבבי ליראה'
את שמך נצח נצחים עיני ולבי קרב אותם
אחד אל אחד והיו לאחדים בידיך שמרה
נא ערבני עמך זכר טוב כחותם על זרועך
העיר והקדש וההיכל לפני תבנה בנין עדי
עד ובזרועי אקבץ אבנים לבצר החומה
ובחיקי אשא נפוצות יהודה וישראל אסוף
תאסוף יעקב כלו אל מעון קדשך נוה צדק
הר הקדש בעוד נשמתי בי אראה בירושלם
מלך בתוכה מגזע ישי כנפי בכנף מעילו
נוגעות כנף אל כנף עיני יחזו לציון גואל
קרוב ממני תשפך רוחך על בשר אדם
מבני ישראל המרה ונחה עלי רוח השם
ואתנבא בתוכם כי רבות בשני' יקרו דבריך

אין חזון נפרץ יזכני השם לראות יום יהיה
אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה
שבעתים ׳ ומציון תצא תורה ודבר השם
מירושלם ׳ יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי
לפניך יי׳ צורי וגואלי ׳

אמר המיסד הנני יסדתי בהכרת
העולם ובחינתו אבן בוחן
פנת יקרתו ירית׳ ולכן קראתי
שם האגרת הזאת אבן בחן כאלו היא אבן
סגולתה וטבעה לבחון ברת מומי העולם
והסרונותיו חמסיו ובגידותיו ואני הנני
יוסיף להתנצל כי לא מחכמ׳ עמלתי על זה
ולא מהיותי ראוי לכיוצא בזה ולא מפני
שלום העולם ושלותו כי זה ימים רבי׳ הנך
הש׳ לישר׳ לבקר צלמות ליהודי׳ הית׳ תוגה
ויגון חשך אפלה בכל מושבותם ויתהלכו
באשר התהלכו לבכי ולמספד ממורד בית
חורון למעלה עקרבי׳ שק ואפר יצע לרבים
גם לא ממעוררים העירוני מבעלי מלאכת
השיר כי בעונותינו מרב הצרות זאת
המלאכה כבר אבדה ממגורות והתחתים
בתתו העטים לאתים וקסתות מחתות
תרטשנה מתו כבי הצחות והמליצה וישחו
כל בנות השיר והנותר פגול הוא לא ירצה
לקרבן אשר לבני העולם כי לא ישורו
שירים על לב רע אבל אמנה עשיתי זאת
לשתי סבות הראשונה לכבוד אלהי ישראל
לקרב לבי לעבודתו בטרם אמות להעיר
את נפשי תמיד שיהיו פי ולבי שוים ׳

והשנית לכבוד עשרה שליטי׳ שלטי
הגבורים עשרה אנשי׳ ראשי
בני המעלה והכבוד הם השבוני בגליל
קטלוניא ארץ אשר יי׳ אלהינו דורש ארץ
אשר אתי למושב לי ואם לא איפה עיני
ולבי שם כל הימי׳ בעבור הזכיר שמי בחשן
משפטיהם עשיתי לי שירים ושרות בעבור
העשרה עשר יריעות משכן ע׳ כיריעות
שלמה עשר אצבעותי היו כגבורים אספרם
כסדר העתק מעיר לעיר להולך מפרווינצ׳
הלוך ונסוע בגליל ההוא יכוננהו עליון גם
בכל עיר כפי רוב השנים תרבה הקדימה ׳

ראשונה בוש״לאדון יע׳ אחד
היה אברהם ואין שני
להעריכו במעלותיו השגתו לא תסלה
בחכמת מצרים ומדע כל בני קדם שר צבא
חכמי הדור לכל דבר חכמת בינה ראשון
ראשון לו דומיה תהלה החכם השלם
הרופ׳ המובהק גדול מרבן שמו יאמ׳ העבד
הוא אדני אברהם קש״לרי יצ״ ׳

והשני היושב על כסא המעלות
רם ונשא תפארת חכמים
הדר השלמי׳ עמוד המדות והמוסר שלמים
לא עממוהו החכם הגדול הרופא המומחה
מאש״טרי בנדיט יץ׳ ׳

והשלישי כליל החמודות בכל תהלה
מדובר בו נכבדות הוא
מרעי אחוזתי הוא יחיד סגולתי יונתי
תמתי ׳ יונה נחפה בכסף המעלות ׳
ותשוקת התהלות באברת אהבתו יסך לו
הנעלה לכל לראש דון יונה קבלירה׳ ׳
ומשם גירונ״ה ההוללה ׳

הרביעי אריה ביער הלבנון כפיר
בעדרי צאן קדשים ארי
שבחבורה עז כנמר במלחמה של תורה
הגבר הוקם על מרום שבח ותהלה דון
טודר״ס איצ״ק יץ׳ ׳ ומשם ברצ״לונה שקמתי
אם בישראל ׳

החמישי אופן אחד בארץ ענן הכבוד
למטר גשם חכמ׳ ודעת יאמ׳
הורה ארץ יושב בשבת הגדולה והכבוד
הרמה והנשארה שרש היחס צמרת החכמה
בן מלכי קדם האדון הגדול החכם הכולל

הנשיא הל"וי דון יהודה דיצקורטאליא ׳

הששי מופת הדור אות הימים כליל
המעלות עטרת היחס ציץ
הדת נזר התור׳ הארץ האירה מכבודו לאורו
ליהודים היתה אורה השר הגדול העומד
על בני עמנו לתהלה לשם ולתפארת
מורבנא דאומתיה הנשיא הנכבד הרב
המובהק דון בונפש שאלתיאל ׳

השביעי כבוד חכמים צבי החשובים
פאר הזמן חמדת הימי׳ הכם
חן חן לו חסד יסובבנהו וממתקי׳ חכו שקר
החן בערכו לא יותן סגור תחתיו השר
הטפסר הנכבד החכם דון בונשיינור
גראציאן יץ׳

השמיני כרוב ממשח הסוכך בכנפי
מעלותיו כנפות הארץ אנך
וספר תור׳ לתור׳ ולתעוד׳ ל נחלת הוריו ול
אחוזת אבותיו ישוב קנקן חדש מלא ברכת
יי׳ מאסף לכל המחנות מיני השלמות זוכה
לכתרי תורה וגדולה יחדו יאיו תמים על
ראשו ואליהם הוא נושא את נפשו ברוך
מבני׳ רך בשני׳ וטעמו כטעם זקני׳ הוא אני
ואני והו׳ אחד בנדר שני׳ בשמו׳ כנגד הטבע
ומעשה נס גוף אחד בשני מקומות החכם
המופלל הנשיא דון חסדאי קרקש יצ׳
ומשם טראגונה היקרה ׳

התשיעי ידיד יי׳ חמודות הוא חטר
מגזע החכמ׳ והשלמו׳ נצר
משרשי היחס ומעלת האבות צניף מלוכה
גדול ונשוא פנים כלביא ישכון באהלי שם
ותהלה לדרוש את יי׳ יגע ומצא לא היתה
מעלה אשר שגבה ממנו החכם הגדול
האדון הנכבד הנשא הנעלה דון שמואל
בנבנשת יץ׳

העשירי הכתם הטוב מזוקק שבעתים
ראש השלישים גדול עם אלהי׳
ועם אנשים מקור החכמה והמדע נחל
נובע מיני חמודות אשר לא יכזבו מימיו
עץ הדעת נטוע בגן הכבוד לא ימיש מעשו׳
פרי צבי עמו נזר אחיו השר הנכבד דון
אשטרוק קרשבין ׳

אלה המה השומרי׳ נפשי הלא היא
באוצרות׳ לפקדון בארץ וכי
יישר בעיני האלהי׳ לקחת נפשי ממני אומר
ליי׳ לא בי היא כי יוצרה השם רוחי ונשמתי
אליו יאסוף אומר אין עמדי כדבר גבורות
מעלותיהם משמחי לב משלי נעשו וברוח
קדשם נוססה בי כל צבאם לכבוד העשרה׳

אמר המחבר

סיימתי האגרת בחדש העשירי הוא חדש טבת אחד
האלף החמישי בן שלש ושמנים שנה אני הוא הדל
באלפי אשר ידעו ספר צעיר בהיות בעבדי עבדיהם
הקטנים מתפלל ליי׳ אלהי השמי׳ בעד השארית הנמצאה ואם איני כדאי מכה אלהים ומעונה
לתהפוכות הזמן בכלל ובפרט שואג כארי למצוקת זמנו שלו ושל אחרים עת סופו
יחמוס כחמר חוצות אותו ירמוס משא תלאות ובהלות על שכמו יעמוס המשים תפלה
תמיד בעד השארית סגלת אמתו גזרה ונימוס ׳ קלונימוס בר קלונימוס עמ׳ עש״ו ׳

תם ונשלם דברי המחבר :

אלה ראשי כונות הספר הנכבד אבן בחן לבית אבותם אשר אספנו כעמיר גרנה הכלל העולה בפרקיהם לתלדותם:

הא' יסודתו בהררי קדש לחצוב נחשת כלל מוסריו ויופי מליצותיו להאיר נתיבות נלוזי' במעגלותיהם לסקל המסלה ולהישיר ארחותיהם ׳

הב' התנצלותו על היותו מעמיק כרח אחר מומים לבקר ומוקשי הזמן חוקר שמא קנאים יפגעו בו וילמדו מתוכם לשקר ׳

הג' שלא יחשדוהו גם רוח וגאה ׳ יעלה שיאו לשמים לתת מום באדם וכן יגתן בו לזות שפתים ׳

הד' לא כן הוא עמו כי כל ימין ברח הגאורת ובחר בשפלות ׳ ולא בא בחבור הזה ליטול לעצמו עטרת כרום זלות בני אדם הוללות וסכלות ׳

הה' כי יקונן על זמנו ויחביר במלין צרותיו כי רבו גרמו לו עקימת שפתיו ׳ ולהיות מוסר לכלם יסרוהו כליותיו ׳

הו' ישא קנה על העדינ' נפשו המדברת טהורה נופחה בו למען תהיה גברת משררת דרכיה תשגה כזרה הומיה וסוררת ׳

הז' עודנו מדבר מתגבר להתאונן על נשמתו פרשת מגדרה הסירה משוכתה כחרושת אנן הניאו אביה ואחיה אותה ׳

הח' מדבר על לבו ישמע הניגו ל ישעה לדברי שקר ושוא תמורתו ׳ יקח צור תעורה לכרות ערלתו ׳

הט' תשח עליו נפשו וזכר יזכר שכרו וסכרו על יי' אלהיו כי סופו למות יבחן מעשהו וינהגהו עלמות ׳

הי' לבו יוסיף מכאוב ׳ מלכת אחר הרקים יסוב וישב בעוד הטבע שאנן והגוף רענן ׳

היא' לחזק לבו לבקש לו מנוח ׳ בטרם יזקין ימולל ויבש נכה רוח ותש כח ׳

היב' מתאונן על לבו חלל בקרבו לב הותל הטהו במשאת שוא ומדוחים מהסתפח בנחלת יי' גרשהו ׳

היג' איך לב טהור נפתה בלחם אבירים גלוסקו' יפפיות ויין הרקח ומעדני' מסירים שפה לנאמנים ׳

היד' לכל היד החזקה נפתה ונסת לבגדי המודות שני עם עדנים צבע זהורי וצבעונים מתהפך לכמה גוונים אומר כלבו מי כמוני בן רוזנים ׳

הטו' לבו חזק השיאהו לאהבת נשים נלכד בשחיתותם כצפרי' הגאחזים בפח מוקשים ׳

היו' מתלונן על שומו אותותיו אלה בקרבו לכנוס הון ורבוי הממונות סגלת מלכים והמדינות ׳ לרשת משכנות היכלי עונג וארמנות ׳

היז' כי תלאה לשונו לספר הרעות הגדולות ותועבות גבה לבו על רשת הדמיון עולות והחמורות דומות עליו כקלות ׳

היח' יקימון מליו כשלון וגובה רוח וסלף בגידותיו לתענוגות בני אדם שדה

ושרות להכעיס הנפש וכחותירה
נוגות ׳
היט׳ כי רע ומר עליו המעשה אשר
הטעהו לחדש קטטות ושנאות
ולבקש שררות וקנאות ללכת
בגדולות ונפלאות ׳
הכ׳ יצעק אוי לי אמי כי ילדתיני בן
זכר ׳ הפסדתני הפסד מרובה ויצא
בלי שכר ׳
הכא׳ העתידים עורר לויתן יקבו האיש
בשר אביו ילד יולד לו ישמח כי רב
חילו וסוף יוסיף לו מכאוב ויטמא
בעמיו להחלו ׳
הכב׳ אוי ואבוי למי שבניו זכרים נזכרים
ונעשים מחויבים בתרי״ג מצות
וששה סדרים ואלו עוברים בפשע
ומצות על מרורים ׳ וכמה לקו
באצבע אלהי׳ אשר במטבע הזכרים
הטבע ׳ וצלל במים אדירים ׳
הכג׳ למי אוי וכמה אבוי לבריו׳ מרעותם
הנכריות לכל זכר ישמחו ולכל
נקבה יצוחו וכמה בנים כחשים
מכחישים פמליא שלהם ונשים
צדקניות חכמה ותבונה בהן אבני
נזר מתנוססות על בעליהן ׳
הכד׳ על שפאי׳ ישא קנה ותלונה על עם
סכל ואין בהם תבונה ׳ דור טחור
בעיניו בדרך לבו הולך שוכב
ואבדה חכמת חכמיו ׳
הכה׳ תלונות בני ישראל הפזורים פרץ
על פני פרץ על רשעם ועל חטאתם
נתנו לכלה וחרץ עד יבא גודר פרץ ׳
הכו׳ הכה ופצוע על קדקדם על התמיד
בזריזות קיום חדשיהם ומועדיהם
ביום טובה היות כטוב לקבוע
סעודותיהם טרודים מאד ותורה

שבעל פה העקר שלהם ׳
הכז׳ בריש שתא סימנא טבא קרא רוביא
ומילי מעליא טובא ׳ ובעשרת ימים
משכימים לתחנונים ואפושי רחמי׳
וביום הכפורים טובלים ושרץ
בידם ׳ לובשים לבנים וכרים ׳
ובסכות קרמים מצויירים עם כפת
תמרי׳ ארבע מיני׳ כגולייריין מנצחי׳
צווחים מים מים ומשבחים יינות
משכרים עושים מצותיהם מצות
אנשים מלומדה מנהג אבותיהם
בידיהם ׳ יהיו למלא כטנם לא יצרו
צעדי אונם לחפש היין כברות כרבוי
הסעודות בחנוכה ופורים הפח
בחורים הוי גבורים לשתות יין
ומשתה שמרים ׳ וכל המרבה
לסעוד ולשתו׳ משובח ונשתו מים
מן הבתים והחצרים ׳
הכח׳ בערבי פסחים בודקים ומדקדקים
בסריקין המצויירין ולעשות מצה
עשירה גלושה בדבש ואסקריטין
לחולי׳ והמוטי׳ ׳ וחרוסת זכר לטיט
עם תבלין וחלוק קליות לנערים
וצלי קדר ומבושל ובשר מליח
ולכם רדוף באווזין ותרנגולין ׳
הכט׳ בחדש השלישי נתנה תורה דבש
וחלב תחת לשונם וחלות דבש עם
ראשי בשמים מצויירים זכר להר
סיני עקר הרי׳ והתור׳ כתוקה מנפת
צופים קבלנו מראש צורים ׳ כל
החלומו׳ הולכין אחר הפה למשרי׳ ׳
הל׳ הכלל העולה אלה מועדיה׳ מלבד
שבתות ה׳ כל האזרח בישראל יודע
וותיק זריז ונשכר יוסיף מוקיר
שבי לאכול לשבעה ולמכסה
עתיק ׳

הלא׳

הלא׳ כמה מעלו׳ טובות מצאו בני זמנינו
להתפאר קול שאונם מעיר ׳ על
נכסיהם שהם מצליחים וקרובים
לעיר ׳ וכמה עשירים טפשים
ונמאסי׳ משתבחין בכשרון המעשי׳
אומרים הרבה אפילו מעט אינם
עושים ׳

הלב׳ ויש שיתפאר ביחס לפי דעתו הוא
מלך על כל בני שחץ אומר כי
מולידו נחום המדי בן עירי וארודי׳

הלג׳ ויש שיתפאר שהוא חכם כדניאל
פקח כאגור ואתיאל יסתכל בעצמו
כהסתכל הטווס בנוצתו והוא ערום
מכל ולא יכיר שטותו ׳

הלד׳ ויש שיתפאר שהוא איש אמונים
וירא שמים בכל הענינים ומאתו
פסו אמוני׳ ויחליף משכרתו עשרת
מונים ׳

הלה׳ ויש שיתפאר להיו׳ חכימא דיהודאי
יחליט בלבבו כל רז לא אניס ליה
והוא כלי רק הפך מלא ׳

הלו׳ ויש שיתפאר בחכמת הרפואות
לעשות נוראות נפלאות והוא
מטופלי שקר רופאי אליל בהמרה
רבה ואינו מכיר בין חמור לערוד ׳

הלז׳ ויש שיתפאר בחכמת האצטגנינות
נותני עונות לטוברה ולפורענות
חכם בחכמת המזלות ואם כה יאמ׳
יהירה חום או קור וארץ תלאובות
נהפך הוא יהיו שנים טובות
ומבורכות וכל דבריו שקר וכזב
ודברי מהתלות ׳

הלח׳ ויש שיתפאר בחכמת הדקדוק
ומסורת ויעשה לרוח משקל להקור
בין הכבד והקל ואין מוח בקדקדו
ושונה בבנין הקל ׳

הלט׳ ויש שיתפאר בשירים ומליצות
חכו ממתקים לעיני כל יתיצב
כחומה ידבר בחדו׳ ומשתעי בלשון
חכמרה קריעלידה הוי המעמיקים
ולא בעמקה של הלכרה כלו ימיהם
במה שאין לא חכמה ולא מלאכה ׳

הם׳ ויש שיתפאר בחכמת התורה בקי
בהויות דאביי ורבא שתה דבשרה
עם חלבה כמדומה שיודע התורה
כלרה ׳ ובקי אפילו במסכת כלה ׳
ושוחד בחק אותו דוחק ומחזר אפי׳
בספק אשת איש לקולא ׳

חותם תכנית האריך למענית ראשית מומי הזמן החסר ומתרעם על
היושבים על כסא ההוראות בקלקול הדורות נעשת התור׳ כשתי תורות
וכל אחד זורע שוא וקוצר עולות ׳ ופנה למעלה לעלת העלות המיסר ׳

בתפלתו היפה ותחנתו לנורא עלילות לפקוח עינים עורות וינוע
אהבתו בלבם להבין ולהורות ולזמר לשמו עליון שיר למעלות ׳

תמו ראשי הפרקים

דמות כסא שלמה המלך:

כתוב בימים ההם כשבת המלך אחשורוש אמרו רז״ל בשעה שהמלך אחשורוש ישב על כסא מלכותו בקש לישב על כסא שעשה שלמה ברוב חכמתו ובתבונתו של הקב״ה אמרו ישראל לפני הקב״ה רבונו של עולם במקום שהיה יושב שלמה המלך ודן ישראל שנאמר וישב שלמה על כסא יי׳ למלך על ישראל איך ישב עליו אותו רשע עשה למען שמך ואל תנבל כסא כבודך׳ ואמרו ז״ל היאך נמצא כסא של זהב במדי אמרו ז״ל לאחר מיתתו של שלמה עלה שישק מלך מצרים לארץ ישראל ונטל כסא שלמה בשביל כתובת בתו והוריד אותו למצרים ככתוב בשנה החמשית עלה שישק מלך מצרים בירושלם ואחר כך עלה סנחריב ושבה את הכסא מארץ מצרי׳ והביאו לארץ ישראל מפני שהיה מבקש להלחם עמם ובאותו הפרק נפל סנחריב ביד ישראל ובזזו את ממונו וחזר הכסא למקומו וישב עליו חזקיהו ונטל את הכבוד והתנשא במלכותו והצליח כדכתיב ויצלח חזקיהו בכל מעשהו וראה חזקיהו שיש בכסא שש מעלות ומה ראה שלמה לעשות הכסא בו׳ מעלות כנגד ששה בני אדם שיצאו מדוד ואלו הן חזקיהו יאשיה דניאל וחבריו וברוח׳ הקודש עשה אותו כסא כנגד ו׳ מלכי יהודה שעמדו עליו ואלו הן שלמה רחבעם חזקיה מנשה אמון ויאשיהו ובימי יאשיהו עלה פרעה מלך מצרים ונלחם ביאשיהו ונטל הכסא מירושלם והביאו למצרים ובקש לישב עליו ולא ידע מנהגו של כסא ואיך יושבין עליו והכהו האריה על ירכו והיה צולע ולפיכך נקרא׳ שמו פרעה נכה ומתרגמינן פרעה חגירא׳ וכשעלה נבוכד נצר למצרים מצא שם הכסא ונטלו והוליכו לבבל ובקש לעלות בו ולישב ולדון את צדקיהו בכלה אמרו ישראל לפני הקב״ה רבונו של עולם נתקיים בנו הכתוב ואויבינו פלילים ונבוכד נצר לא היה יודע מנהגו של כסא עלה לישב בו והכה אותו הארי שעל השמאל ונפל ממנו והיה מצטער ממנו עד יום מותו ועליו אמר הכתוב איך נפלת משמים הלל בן שחר וכי לשמים עלה אותו רשע בן רשע מזרע נמרוד הרשע אלא כיון שרצה לישב על כסא שלכה שנתן לו מן השמים נפל מן הכסא לכך נאמר איך נפלת משמים הילל בן שחר וכשדריוש המדי מלך והחריב את בבל אף הוא נטל את הכסא והוליכו לעילם אשר במדי לקיים מה שנאמר ושמתי כסאי בעילם׳ ואע״פ כן לא ישב אדם שם לעולם׳ וכשמלך אחשורוש שלח והביא לו חכמים לעשות כדמותו של כסא ולא יכלו אלא עשה לעצמו כסא אחר וישב עליו שנאמר בימים ההם כשבת המלך אחשורוש וגומ׳׳ כיצד עשה שלמה המלך הכסא בחכמתו שנתן לו הקב״ה והוא מכובש באבנים טובות ומרגליות שכמותו לא היה יכול לעשות המלך שלמה ושליט׳ ו׳ מעלות היו לכסא ומאותן המעלות היה עולה לכסא ושנים עשר אריות יש בו על כל מעלה ומעלה יש בו שני אריות כיצד כיון שהמלך שלמה דורש לעלות במעלה ראשונה היו אריות שבו פורשות למעלה ידיהם וכתב מורשם בידיהם ולא היה עולה במעלה שניה עד שהיה קורא הכתובים שהיו מורשמין ומה היה בהן כשהמלך הופך פניו לצד ימינו היה רואה את הכתב שהיה ביד הארי של ימין ומה כתוב בו לא תכירו פנים במשפט׳ והופך פניו לצד שמאלו ומה כתוב בו לא תקח שוחד׳ וכן בכל האריות היה כתוב בהן מעניינים אלו של משפט כגון ודל לא תהדר

בריבו וכיוצא בו ׳ וכל מעלה ומעלה היתה מכובשת מאבני׳ טובות ומרגליו׳ ויש בהן אבנים
יקרות לבנו׳ מכורכמו׳ ויש בהן זכוכית לבן וטוב ואילני תמרי׳ מ׳פות את הכסא ומרוקמים
בבגדי׳ שש והיו טווסין של שן מכוונים כנגד כנפי נשרים ׳ ושני עמודים של שש על ראשי
האריות ושני אבנים של זהב היו על שני צידי הכסא והיו מלאים מכל מיני בשמים ׳ ושתי
קתדראות של זהב משני צדי הכסא אחת לגד הנביא ואחד לנתן הנביא׳ ושבעי׳ קתדראות
של זהב לשבעים זקנים ויושבין בהן ועל כל קתדר׳ שני אריות ושני נשרים ומכונים אחד
כנגד אחד ועומדין על רגליהן וכשהמלך עומד על הכסא נותן רגלו על מעלה ראשונה
והירה הגלגל חוזר והארי פושט ידו של ימין והנשר כנפו של שמאל והמלך נשען עליהן
ועל מעלה שניה הגלגל חוזר והנשר פושט כנפו של ימין וארי פושט ידו של שמא׳ והמלך
נשען עליהן ועולה למעלה שלישית וכן כלן ׳ וכשעלה כל המעלות תנין של ככף היה
טוען גלגל של כסא וכופין למלך שלמה ומושיבין אותו על הכסא ומיד פושטין הנשרי׳ את
כנפיהם ועולין בגלגל של כסא והיו מוסכין למעלה מראשו ויונה של זהב היתה עומדת
בין העמודי׳ ופותחת לו הארן ונוטלת ספר תורה ונותנה אותו על ברכיו לקיים מה שנא׳
והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו ׳ והארי של שמאל פושט ידו ונוטל העטרה ונותנה על
ראש המלך ׳ והעומדים אומרים תקום מלכות בית דוד לעולם ׳ ועל כל מעלה ומעלה
היו החיות שמאות עם הטהורות במעלה הראשונה ׳ השור כנגד הארי ׳ בשניה הזאב כנגד
הטלה ׳ בשלישית נמר כנגד גדי ׳ ברביעית דוב כנגד צבי ׳ בחמישי נשר כנגד צפור ׳
והוא היה עולה ביניהם להודיע שהוא נותן שלום ביניהם מפני שהוא יושב בין אלו לאלו
וכשהיה יושב על כל מעלה ומעלה קורא פסוק אחד על מעלה ראשונה אומר תורת ה׳
תמימה׳ בשניה עדות ה׳ נאמנה ׳ בשלישי׳ פקודי ה׳ ישרים ׳ ברביעי׳ מצות ה׳ ברה׳ בחמישית
יראת ה׳ טהורה ׳ בששי׳ משפטי ה׳ אמת ׳ ואח״כ יושב המלך שלמה ׳ וכשהיה הכהן גדול
והזקנים באים אל המלך שלמה לשאול שום דבר מהמשפט שבין אדם לחברו יושבין מימין
ומשמאל ודן עמהם את הדין׳ וכשהם מביאין את העדים להעיד לפני המלך היו הגלגלים
של כסא חוזרין ואריות נוהמין ונשרים פורחין וטווסין מצפצפין וכל כך למה כדי לחטוף
את העדים בלבם כדי להעיד אמת ׳ ואף נבוכדנצר כשבקש לישב עליו נשבר כאשר
כתבנו ׳ ואחשורוש ראה אותו כסא ונתאוה לו לישב עליו יותר מנבוכדנצר ומדריוש
ומפרעה ולא יכול לישב ׳ והביא אומנין מצור ומאליכסנדריא לעשות אחר כדמותו ולא
יכלו אלא עשו לו כסא אחר נאה וישב עליו בשנת שלש למלכו ושלש שנים עסקו בו לקי׳
מת שנאמר בימים ההם כשבת המלך אחשורוש על כסא מלכותו אשר בשושן הבירה
ובשנת שלש ישב על אותו כסא שעשו לו האומנין מצור ומאלכסנדריא׳ נשלם דמות הכסא
תהלה לאל רם ומתנשא והוא יחזירהו למקומו במהרה בימינו אמן ואמן ׳

ותשלם המלאכה בפורים שנת שׁ״ו לפ״ק ׳

